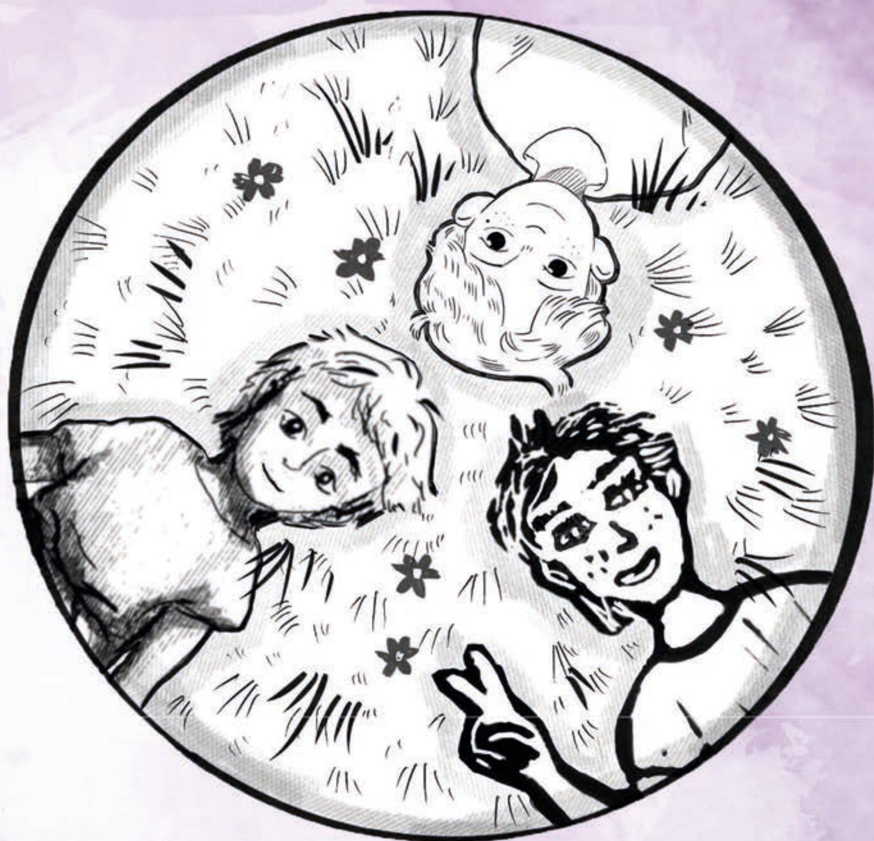
Les aventures de la Nona

Jean Grave // Montserrat Puig Garrido

EDITORIAL DESCONTROL

ojo libro peligroso
(escuela racionalista
(antireligiosa) 3000

LES AVENTURES DE LA NONA

Títol de l'obra: *Les Aventures de la Nona*

Autoría: Montserrat Puig Garrido

Il·lustracions a càrrec de: Núria Mateu Sagués @dibujandoentredudas
Júlia Edo Serrano @ju.ju.graphic.design
Irene Jerez i Bernet @irene.jerez.bernet

Correcció: Llorenç Nou Plana

Primera edició: Març de 2021

Col·lecció Desbordant Lletres
Descontrol Editorial

ISBN: 978-84-18283-22-2
Depósito Legal: B 3611-2021

Diseny i maquetació: Descontrol Editorial

Imprès a Impremta Descontrol
impremta@descontrol.cat

Editat per Descontrol Editorial
c/Constitució 19, Can Batlló, Bloc 11, Nau 85-90, 08014 -Barcelona-

editorial@descontrol.cat
distribució@descontrol.cat
descontrol.cat
934223787

LES AVENTURES DE LA NONA

De Jean Grave

2021 Montserrat Puig Garrido

(Premi Descontrol DesbordantLletres 2020)

EDITORIAL DESCONTROL

Pròleg

Camarades, aquí teniu Les aventures de la Nona, transcripció actualitzada de Les aventures d'en Nono que va escriure Jean Grave el 1901. Honestament, tan sols m'he decidit a traduir la versió en castellà d'Anselmo Lorenzo i he actualitzat la trama del relat a la nostra actualitat. Així que hi he afegit algun capítol, algun fragment nou i he procurat eliminar el caràcter sexista intrínsec en les llengües.

Aquest és un llibre per a totes les edats. L'hem publicat gràcies a la gent de Descontrol Editorial, que l'ha maquetat i editat, i a la Irene, la Júlia i la Núria, que hi han aportat les seves il·lustracions. Podeu llegir-lo a tot arreu, sempre que hi hagi prou llum i la superfície no estigui molla. Si voleu, podeu, amb un llapis a la mà, marcar-ne aquelles parts que més us cridin l'atenció o que vulgueu recordar. Fins i tot, us convidem a acolorir-ne les magnífiques il·lustracions, que, com en el llibre original, decoren aquesta història. Mentre no el trenqueu, mulleu, ni n'arrenqueu les pàgines, podeu fer el que vulgueu amb ell. Quan l'hàgiu acabat, el podeu passar a alguna amistat perquè se'l llegeixi, així, podreu intercanviar opinions sobre la història que hi ha escrita.

Ara bé, si encara vas a escola, et recomano que no segueixis llegint aquesta introducció i passis directament al primer capítol. El que hi ha escrit a continuació intenta explicar la

història d'aquest llibre, i molt breument, la vida i les idees de les persones que devien inspirar en Jean Grave a escriure'l.

El 2009, amb el Col·lectiu Negres Tempestes, vam traduir al català una edició en castellà dels anys noranta que circulava pels ateneus llibertaris i distribuïdores autogestionàries d'arreu de la península i de Llatinoamèrica. A aquesta edició, tot i que replica la del llibre de l'Escola Moderna, ens va semblar que li faltaven unes pàgines.

Per esmenar aquest error, havíem de cercar un llibre original de *Les aventures d'en Nono*. Vam buscar tant en llibreries de vell com per internet i ningú disposava de cap original ni en castellà, ni en francès. Vam entrar a preguntar a la llibreria L'Ivre Livre de Foix, a França. El llibreter, encuriosit per la nostra cerca, fins i tot va consultar la web de l'arxiu de la Biblioteca Nacional Francesa, però tan sols tenien una traducció a l'Italià, cap original en francès d'en Jean Grave. Però finalment, i gràcies a internet, el vam trobar a Xile amb la inscripció en llapis del nom de l'infant a qui va pertànyer i que segurament s'havia hagut d'exiliar a Llatinoamèrica. Quan amb Negres Tempestes vam tenir el llibre publicat, i sense possibilitat de corregir-lo, ens va arribar a les mans aquesta edició original. En aquesta hi vam trobar les pàgines que faltaven i allò que hi havia escrit. Va ser curiós constatar que en aquelles pàgines perdudes, es mostrava la part més fosca de la humanitat, la seva capacitat de matar.

No sé si ha estat per la recerca que vam fer o per la publicació del llibre en català, que actualment sí que es poden trobar les edicions originals a internet cercant «Les aventures d'en Nono», fins i tot s'ha tornat a editar en francès. Si voleu veure l'original en castellà d'aquest llibre, el podeu trobar a la pàgina web de la Fundació Ferrer i Guàrdia. A l'edició que hi tenen penjada, s'hi llegeix la inscripció: "Ojo, libro peligroso (escuela racionalista antireligiosa)". Doncs, segu-

rament després d'executar en Francesc Ferrer i Guàrdia, i un cop van obligar a tancar l'Escola Moderna, van censurar el llibre que teniu ara a les mans. Fins i tot hi ha una nova versió del 2020 anomenada *Las aventuras de Nono en el siglo xxi* adaptada pel xilè Jorge Enkis. Però aquesta edició no té massa a veure amb el llibre que es va fer servir fa més de cent anys a l'Escola Moderna i a altres escoles racionalistes d'arreu.

Però no m'allargo més i us deixo amb la història d'en Jean Grave, les seves idees i les de les persones que molt probablement el van influir en la redacció de *Les aventures d'en Nono*. He imaginat que molt probablement aquestes persones estaven a la mateixa sala el dia en què Jean Grave, Piere Quillard, Charles Papillon i Francis Prost inauguraven els primers cursos d'educació llibertària a París.

El 12 de febrer de l'any 1900, Jean Grave estava dalt de l'escenari de la sala d'actes de l'Hotel des sociétés savantes de París. A la sala hi havia gent de classe treballadora i alguna persona membre de la burgesia o artistes de París i d'arreu d'Europa. El discurs d'inici d'aquests cursos portava per títol "Educació burgesa i educació llibertària".

En Jean va començar el seu parlament:

"Camarades!

(Amb intenció faig servir aquí la paraula camarada que, com que no té gènere, expressa a la perfecció el meu pensament, reunint-nos sota un apel·latiu comú, suprimint les distincions d'edat i de sexe, que no han d'existir quan ens reunim per a una obra d'estudi o de propaganda).

Camarades, doncs!"

D'aquesta manera va iniciar el seu discurs. En resum, pretenien obrir una escola on la raó científica, la cooperació, la iniciativa, la solidaritat, l'autonomia, l'amor, la justícia i el progrés humà fossin els motors de la formació. Es tractava de formar persones segures d'elles mateixes, amb raonament lògic i racional, per tal d'ampliar i perfeccionar la humanitat. I era així perquè Jean Grave pensava que: "quan hagi crescut el nombre d'individus conscients del seu paper a la vida, de la seva força i de la seva voluntat, s'hauran acabat els directors i explotadors". És a dir, que si la gent era capaç d'enraonar, perquè havia après allò necessari per plantejar-se críticament una vida millor, que fos saludable i sense manaires, i si cooperava també amb la gent que tingués al costat per millorar mútuament la vida laboral i la social, no faria falta ningú que manés. El seu objectiu, doncs, era assolir una societat llibertària i viure en anarquia.

Però, què és una societat llibertària? Us ho preguntareu. Doncs és una societat on no hi ha govern, on tampoc hi ha estats, ni fronteres, on les decisions polítiques es decideixen en assemblea i on ningú té més poder que qualsevol altre. Per tant, és una societat on totes les persones són iguals les unes a les altres. Com que, en aquesta societat anarquista, no hi ha *jefes*, ni tampoc ningú que mani per sobre de la resta de persones, aquestes han de realitzar responsablement les tasques necessàries perquè la gent pugui viure bé, sàpiga conviure i tingui tot allò que pugui necessitar. Compartint, equitativament entre totes, els guanys que es puguin obtenir d'aquestes feines.

Quina diferència si pensem en com es gestiona la societat avui en dia, oi? Actualment, en teoria, a la majoria d'estats hi ha el que anomenem democràcia parlamentària, amb un parlament escollit en votacions, unes lleis consensuades en aquests parlaments i un funcionariat encarregat de fer-les complir a tothom per igual. A l'Estat espanyol aquests parla-

ments estan a subordinats al rei, perquè són una monarquia parlamentària. Però finalment aquestes lleis mai acaben de beneficiar les persones de la mateixa manera. Encara diria més, actualment les lleis no es dediquen a beneficiar les persones, sinó els diners. Així que qui té més diners té més impunitat davant de la llei. Aquests privilegiats acostumen a no treballar, sols manen a qui treballa per a ells. La resta de persones, que som la gran majoria, estem obligades a estar a la feina hores i hores per, amb prou feines, poder menjar i dormir en un habitatge. Ens poden dir que vivim en democràcia, però realment aquí qui mana és el poder de l'argent, el poder dels diners. Jean Grave anomenarà a aquest règim monetari Argirocràcia.

L'any 1900 sembla que aquesta situació encara era més exagerada, fins i tot la canalla, nenes i nens que treballaven a les fàbriques, en tallers artesans o al camp amb la resta de la família. Amb nou anys, la canalla ja era prou gran per treballar. Fins i tot era prou gran per a ser tancada a la presó pel simple fet d'haver robat un mocador, un tros de pa o qualsevol altra minúcia. Molt poca gent podia aprendre a llegir i encara menys a escriure. Les úniques criatures que podien anar a escola eren les que tenien una família que podia pagar els estudis o aquelles que s'havien quedat sense pares, ja que l'església n'acollia algunes en orfenats. Tot el que s'ensenyava estava basat en la religió dominant de l'estat, res de raó i ciència, sols obediència i una mica de lectura de les *Santes escriptures*.

Bé, a tot arreu no passava el mateix. Els que es trobaven a la sala quan Jean Grave feia el discurs per inaugurar els cursos de formació llibertària, feia molts anys que reflexionaven sobre com podria ser una escola basada en la raó científica. Un espai on nenes i nens creixessin saludablement, seguint el seu propi impuls per aprendre i fer les coses necessàries per viure i millorar la humanitat.

En Jean tenia quaranta-cinc anys quan va inaugurar els cursos a l'Hotel des sociétés savantes. Pensava que una societat anarquista només seria possible mitjançant l'educació, tant d'infants com de persones adultes. Havia arribat a aquesta conclusió perquè havia conegut la repressió dels estats sobre aquells que s'alçaven contra els governs en l'intent de prendre'ls el poder i organitzar una societat igualitària. En Jean havia viscut la tercera gran revolta a París, on la gent treballadora va prendre el poder i va autogestionar la societat durant dos mesos. Aquesta revolta, que explicaré més endavant, es va anomenar la Comuna de París. Aleshores, en Jean tan sols tenia disset anys i sembla que no va participar activament en aquelles mobilitzacions revolucionàries.

Vuit anys més tard de la Comuna de París, van convidar a en Jean a viatjar a Suïssa per a fer d'impressor. Allà hi va conèixer molta gent d'ideologia anarquista que el convenceria amb els seus ideals. Les revoltes insurgents sempre eren represaliades, amb el que havien arribat a la conclusió que si ensenyaven a les persones a ser lliures, a tenir esperit crític i racional, respectant-se i sabent prendre decisions en comú, podrien assolir una societat lliure d'opressions. De la mateixa manera que la majoria de les seves amistats, que escoltaven el discurs que estava pronunciant, sabia que havia d'existir una altra forma d'organitzar la societat i repartir, de forma justa i equitativa, les riqueses que s'obtenen de l'acte de treballar. Però aquesta societat sols seria possible fent que la gent deixés de ser ingènua i analfabeta.

El discurs d'inauguració es titulava "Educació burgesa i educació llibertària". En aquest, Jean Grave criticava els estats perquè havien convertit l'educació en un instrument de tortura, inculcant idees que ni els mestres sabien comprendre. Amortint les ments, a base de memòria i repeticions, a les escoles s'hi formava gent que acabava sent dòcil i obedient, sense una espurna d'esperit crític. En comptes d'ex-

pressar-se francament i mostrar un caràcter independent, les persones procedents de l'educació burgesa tendien a conformar-se i a no desentonar de la resta. Aquesta educació, que feia creure que si ningú manés tot seria un caos, feia que la gent fos obedient amb aquells que jeràrquicament estiguessin per sobre. I és que el poder sempre ha abusat de la ignorància per enganyar-nos i mantenir-nos sotmeses. "Lliures, sou lliures! Sols que no podeu viure sinó que llogant la vostra força de producció i qui us fa servir no vol que res sigui alterat", diria en Jean contra tota aquesta educació de l'estat i de l'església.

Pretenien obrir una escola on la canalla rebés una educació sana i racional. Malauradament, no havien recollit prou diners perquè la quitxalla s'hi eduqués. Tot i això, podien començar amb cursos nocturns per a gent gran per quan pleguessin de la feina. Recordeu que la majoria de les persones adultes no sabia ni llegir ni escriure, i la feina, que durava gairebé tot el dia, era molt poc saludable i mal pagada. L'escola en què pensaven, per a nenes i nens, havia de fer de l'estudi una distracció per a la necessitat d'aprendre. S'havia de preguntar a l'alumnat què es volia conèixer, un contingut que, per tant, seria fàcil d'assimilar. Però per al professorat sempre ha estat més fàcil seguir una programació a basar-se en les aspiracions de cada alumne i en trobar quin mètode li escau més, castigant a qui molesta i trencant així el caràcter independent de cada persona.

L'educació que volien fomentar els que estaven a la sala no faria servir càstigs ni recompenses. La base per aprendre seria fruit de despertar la curiositat infantil. La docència no es basaria en classes magistrals, sinó en disposar l'espai i el discurs educatiu per tal que la canalla es fes preguntes i tractés de respondre-les, mostrant opinions tant a favor com en contra d'allò que es volia estudiar. Per tant, qui fes de mestre havia de respectar les individualitats de cada alumne,

despertar la seva curiositat i la seva pròpia iniciativa personal. Les mestres havien d'aportar opinions contradictòries per tal que les alumnes trobessin de forma crítica i autònoma quina era l'opció més racional i lògica, fent així que es despertés el seu esperit crític. D'aquesta manera, qui aprenia d'aquella manera, no acceptava una veritat fins que no l'havia comprovada per ella mateixa. A més a més, com que a la vida convivim dones i homes, a l'escola els dos sexes també havien d'educar-se de manera conjunta, compartint la classe, d'això se'n diria coeducació. Si aprenien plegats, en un futur homes i dones es tractarien com a iguals, sense discriminacions masclistes, tractant-se amb amor i amistat. Aprenent a respectar-se les unes a les altres, desenvolupant la personalitat única i individual de cadascú.

El discurs seguia amb una crítica al maquinisme. La proliferació de fàbriques amb màquines cada cop més sofisticades i eficients, havia deixat sense treball milions de persones que s'apropaven a les fàbriques demanant feina. També provocava l'especialització dels llocs de treball, obligant les persones a estar davant d'una màquina fent el mateix moviment durant moltes hores, una rutina molt perjudicial per a la salut. La producció especialitzada i en cadena, feia que la gent no sabés fer els productes al complet, ja que es dedicaven a fer una part molt petita del total del producte. La figura de l'artesà que construïa un objecte de principi a fi, fet que segurament li era agradable, desapareixia per donar pas a la figura de l'obrer que feia peces insignificants que, només seguint la ràpida línia de producció, s'acabarien finalitzant. A més, els amos d'aquestes fàbriques s'apoderaven de tot el benefici que generaven, quan hagués sigut més just, repartir aquest guanys entre tota la població . Si aquests beneficis es repartissin entre totes, encara que la gent hagués de viure sense luxes, ningú moriria de fam i desapareixeria l'egoisme dels rics, que tant perjudica a les més pobres. Havien d'aconseguir que la gent obrera s'unís per lluitar contra

aquella injustícia, ja que la burgesia sí que estava unida per explotar qui treballava per a ells.

Finalment, Grave, feia una crida a la rebel·lió: “Deixem-li guanyar terreny, aviat només farà falta una petita espurna perquè esclati, arrossegant com un huracà l’assalt al poder, la destrucció dels privilegis”. Si la gent s’apropiava de les fàbriques i de les seves màquines, alliberant-se dels explotadors, les màquines en mans del poble, podrien donar el benestar necessari a la humanitat.

Un amic d’en Jean, Elisée Reclús, l’escoltava des del seu seient. Ell i en Jean eren amics des de feia com a mínim vint-i-tres anys, moment en què havien obert junts una impremta a Ginebra. Allà, i anys més tard també des de París, hi publicarien, cada dos mesos i durant setze anys, la revista *Le Révolté*, que esdevindria una de les revistes anarquistes més importants del segle XIX. L’Elisée, geògraf de renom mundial, havia viatjat fins i tot a Amèrica, tant per estudiar les regions de la Terra i la seva gent, com per difondre l’ideari de l’Associació Internacional de Treballadors. I això que al segle XIX no existien els avions, els viatges s’havien de fer en carro de cavalls, en tren, en vaixell o a peu. Malauradament, fer pensar a la gent que pot viure lliure sense dependre d’algú que mani, no acostuma a agradar als governs. Així que l’Elisée havia estat obligat a marxar de França, ja que va ser capturat per l’exèrcit francès durant la Comuna de París la primavera del 1871 i condemnat a marxar del país durant deu anys. Aquest devia ser el motiu per anar a Suïssa i endur-se en Jean amb ell per engegar la impremta a Ginebra.

En aquella sala segurament també hi havia Louis Michel, mestra i revolucionària que també havia participat a la Comuna de París. Com l’Elisée, a ella també la van condemnar a marxar de França durant una dècada sencera. A ella la van obligar a migrar a l’altra banda del planeta, a Nova

Caledònia, per haver encapçalat la manifestació femenina on es van prendre els canons als governants de França i també per haver organitzat a la població parisenca. Durant els dos mesos que va durar la Comuna, a més d'haver agafat el fusell per lluitar contra el govern francès, havia fet que es creessin menjadors per la canalla dels barris de París. També es va encarregar de formar a mestres per obrir llars d'infants arreu, i fins i tot, a les assemblees de la Comuna, havia plantejat fer escoles de formació professional i orfenats laics. Feia més de trenta anys que Michel volia instruir la població més pobra. Sabia que la ignorància és el principal aliat dels egoistes que acaparen el poder i que finalment ens acaben governant.

La població que mai no havia anat a escola acceptava sense cap mena de crítica que la manessin, que l'obliguessin a treballar de sol a sol per un trist jornal. No sabien fer una altra cosa que treballar i no eren conscients que podien tenir altres possibilitats. Només que haguessin après una mica de matemàtiques, s'haurien adonat que els estaven enganyant. Amb la feina que feien, algú altre s'estava enriquint, a costa seva, sense moure un dit. I si haguessin practicat una mica més la gramàtica i el pensament crític haurien pogut expressar el seu desacord sobre la manera en què els havia tocat viure. Això passava l'any 1900 i, malauradament, també passa ara.

La gent treballava de sol a sol per un sou molt escàs i la idea que era possible viure sense reis, ni presidents, ni caps, va fer esclatar París i altres ciutats de França el març del 1871. La població es va autoorganitzar en assemblees, prenent les decisions en comú. Desgraciadament, els governants, fugint de la població enfurismada, s'havien atrinxerat a Versalles i, allà van reunir l'exèrcit. El maig d'aquell any, van enviar els seus soldats a matar a tothom que s'hagués unit a la revolta. Més de vint mil persones van ser afusellades pels carrers de París, se'n van empresonar unes quaranta mil, se'n van

enviar a camps de concentració o, com l'Elisée i la Louis, la gent es deportava a les colònies, a països llunyans.

Finalment, gairebé totes les revoltes van ser reprimides i represaliades. Si la revolta tenia èxit i s'esdevenia la revolució, qui prenia el poder es corrompia i acabava manant més que ningú, menyspreant la majoria de la població que sols podia treballar i pagar impostos. Així que Jean Grave, igual que les persones que eren en aquella mateixa sala, procuraven formar una nova societat llibertària des de la base, des de l'educació, tant de les persones petites, com de les seves famílies. A diferència dels comunistes, que pensaven que una revolució o unes eleccions guanyades per un partit obrer igualaria equitativament la societat; les persones anarquistes no creien en el poder d'un govern estatal dins d'un parlament, sinó en l'autoorganització horitzontal de les persones en assemblees locals i en els seus llocs de treball. L'educació i la formació d'una nova societat sense desigualtats, ni governs, ni fronteres era la fita de les anarquistes llibertàries.

Així ho havia provat Paul Robin, que escoltava atent des de la primera fila. Del 1880 al 1894 en Paul s'havia encarregat d'un orfenat on nenes i nens aprenien racionalment de forma lliure i en contacte amb la natura. La idea de la cooperació i el suport mutu de l'anarquista rus Kropotkin seria la base del funcionament d'aquest orfenat. Aquesta escola estava situada a Cempuis, a uns cent kilòmetres al nord de París. Lamentablement, no estava ben vist que les nenes i els nens poguessin aprendre junts i l'Estat francès, que havia canviat de govern, va acusar Paul Robin de no fer bé la seva feina. La coeducació estava prohibida i el govern francès va fer tancar l'orfenat. Tot i això, en Paul va poder redactar i difondre el "Manifest dels partidaris de l'educació integral" on explicava com era la coeducació, com educar nenes i nens per igual en una escola on l'amor, la raó i la llibertat prevalguessin. Durant dotze anys havia dirigit l'orfenat d'aquesta

manera, i en va obtenir molts bons resultats. De l'orfenat sortien joves, dones i homes, que es respectaven mútuament i col·laboraven entre elles, persones que entomaven la realitat de manera crítica per tal de millorar la vida.

En el seu manifest, Jean Grave va citar aquest professor de Cempuis prenent la seva escola com a exemple. Però, lamentablement, en aquell moment, no tenien prou diners ni gent realment compromesa per obrir una escola per a canalla. D'entrada, els sis cursos que farien a l'Hotel des sociétés savantes serien per a adults. Però a la sala hi havia gent de totes les classes socials, burgesia rica i obrers pobres, totes interessades en un canvi social on tothom fos igual. Entre aquestes persones hi havia Ernestina Meunier, una dona gran que tenia molts diners. També hi havia el seu protegit i professor de castellà, Francesc Ferrer i Guàrdia.

Aquest home, nascut a Alella el 1859, havia treballat de revisor en els trens que viatjaven de Barcelona a Cerbère, al Rosselló francès. Ell, interessat per la cultura i la ciència, va fundar una biblioteca al tren on treballava. Aprofitava aquesta biblioteca per a passar d'amagat correspondència i documents d'ideologia republicana i possiblement també anarquista, de França cap a la península Ferrer, en un principi estava unit al Partit Republicà Progressista d'Espanya, liderat per Ruiz Zorrilla. Aquest partit va intentar diversos cops d'estat per derrocar la monarquia espanyola. Zorrilla, perseguit a Espanya, s'havia hagut d'exiliar, i Ferrer, viatjant en tren, li feia d'enllaç i missatger. Com que els cops d'estat a Espanya van fracassar, Ferrer corria perill de ser empresonat per fer de missatger dels revoltats. Així que l'any 1885 va haver d'exiliar-se a París per evitar que la monarquia parlamentària l'engarjolés. Allà hi va obrir una botiga de vins i licors on també donaria classes de castellà. Això faria que conegués molta gent, com Ernestina Meunier, o la

professora Clémence Jacquinette, amb qui va assistir a la conferència.

La Clémence, abans de conèixer en Francesc, havia estat contractada per un inspector de la zona de Sakha, a Egipte, anomenat Hassan Pasha Tawfik, per tal que eduqués als seus fills. Ella, va fer de mestra d'aquests infants, però a més, va donar classes en una escola on hi havia uns dos-cents nens i unes trenta nenes. En aquesta escola, com en la de l'orfenat d'en Paul Robin, s'hi coeducava nenes i nens, i el que s'ensenyava no estava lligat a cap religió, sinó a la raó científica. Aquest projecte tampoc agradava al govern anglès, que en aquell moment manava a Egipte. L'escola es va veure així obligada a tancar al poc temps d'obrir. Clémence Jacquinette no va tenir altre remei que fugir d'Egipte i tornar a París.

L'any 1897 la Clémence va fer molt bona amistat amb Francesc Ferrer i Guàrdia, el seu professor de castellà a París. L'experiència escolar a Egipte, basada en el model d'educació integral de Paul Robin, impulsaria la idea d'obrir escoles racionalistes arreu. Amb aquest objectiu, necessitaven difondre i ensenyar al professorat la manera de coeducar i d'escoltar a la canalla per tal que s'eduquessin de forma lliure. La Clémence i el Francesc, arreu de la península Ibèrica, però sobretot a Catalunya, formarien uns trenta-cinc claustres d'escoles laiques i coeducadores, basades en la raó i la llibertat.

La Clémence, l'Ernestina i el Francesc havien vingut amb Anselmo Lorenzo. Ell havia estat amb Elisée Reclús a la Primera Internacional de l'Associació Internacional de Treballadors i havia format la Federació Regional Espanyola de l'AIT a Barcelona, que tenia la finalitat de difondre les idees anarquistes arreu de la península Ibèrica. L'Anselmo també fugia de la repressió espanyola per les seves idees i perquè havia estat acusat d'organitzar un atemptat contra

la processó del corpus de 1897. Tipògraf de professió i impressor, com en Jean, després de conèixer Reclús, redactava i maquetava, lletra a lletra i pàgina a pàgina texts i revistes per difondre arreu d'Espanya què era l'anarquia. Ferrer faria amistat amb ell ràpidament, un impressor i una impremta era precisament la gent que necessitaven per a l'escola que volien formar amb la Clémence a Barcelona. L'Ernestina, la dona rica que els acompanyava i que ja era molt gran, estava disposada a donar els seus diners perquè no els passés com a l'escola de les Sociétéssavantes de París. Ella finançaria l'escola perquè, com a Cempuis, poguessin coeducar racionalment a nenes i nens de totes les edats i classes socials. El centre educatiu que estaven a punt d'obrir a Barcelona l'any 1901 s'anomenaria Escola Moderna. Gràcies als diners de l'Ernestina i als d'altres mecenes, l'Escola Moderna tindria laboratoris, tallers d'oficis, hort, biblioteca, sala de projeccions de cine, i fins i tot la impremta de l'Escola Moderna. Amb aquestes eines, nenes i nens de totes les classes socials podrien créixer, formar-se i aprendre sobre allò que els envoltava lliurement, segons els seus impulsos. A més, els caps de setmana (reduïts als diumenges, l'únic dia de festa de la gent que treballava), l'escola estaria oberta per a les persones adultes que volguessin anar a formar-se en una educació pròpia.

Potser que quan Jean Grave va acabar el discurs, durant el torn de paraules, les que estaven a la sala van suggerir que seria una molt bona idea escriure un llibre d'aventures per a aquestes escoles que s'obririen arreu del món. Un llibre on qui no sabés llegir pogués aprendre'n, i qui en sabés, pogués gaudir d'una aventura en una societat lliure, totalment contrària a la societat addicta als diners en què estem obligades a viure. Un llibre que serviria a les nenes i nens de diferents escoles llibertàries per escriure cartes on dir-se què els semblava. Un llibre que hauria de servir per mostrar com era una escola lliure, així com els valors de l'anarquia: solidaritat,

iniciativa, ciència, treball laboriós i agradable, cooperació, responsabilitat, suport mutu, igualtat social ...

Anselmo Lorenzo va aixecar el braç i va dir que si en Jean escrivia el llibre d'aventures, ell el traduiria al castellà per fer-lo servir a l'Escola Moderna de Barcelona i a les escoles que tenien la missió d'obrir en altres ciutats.

Jean Grave va acollir amb il·lusió aquesta idea i el 1901 va publicar *Les aventures de Nono*. Aquell mateix any es va publicar també en castellà i en italià. Jo us deixo aquí el text traduït al català, actualitzat i feminitzat, aproximadament tal com el va publicar la impremta de l'Escola Moderna. També n'he modernitzat el pròleg d'Anselmo Lorenzo, ja que tot i que el sistema de poder corrupte no ha canviat, passats cent vint anys, sí que ha canviat la manera en què diem les coses.

A totes aquestes persones, tots aquests fets els van motivar a obrir escoles i escriure llibres com el que teniu a les mans. I a vosaltres, quins fets o quines persones us motivarien a escriure? Sobre què us agradaria escriure un llibre?

Montserrat Puig Garrido

Als alumnes de l'Escola Moderna.

Una personeta que porta a Autonomia la innocència primitiva, tot i que infectada pel virus capitalista, posa la seva vida en el concert comunal. La nena no es desprèn gens ni mica de la seva manera pròpia de fer. Com les seves companyes i companys, que també viuen per a elles mateixes i per a totes. Viuen en l'alegre i feliç comunitat del voler, del saber i del poder. Però després, per involució o per desequilibri social que ha provocat el progrés, cau en la maleïda regió d'Argirocràcia. Aquest regne dels diners, al que per desgràcia totes hi estem subordinades. Conforma una concepció grandiosa i nova que difereix i passa per davant dels mètodes que segueixen qui estructura l'actual societat i enalteix l'ideal d'infant.

El quadre que representa a la Nona vivint en plena natura, en contacte amb el pinsà, l'escarabat i l'abella és preciós. Aquests animalons que paguen el servei d'haver-los alliberat d'una mort segura, consolant i alimentant la Nona enmig d'un paisatge esplèndid, lluminós, amb aire pur i una frondosa vegetació farcida de vistoses i aromàtiques flors. Un paisatge animat pel soroll melodiós i harmònic de la natura,

amb l'alè de la brisa, el brunzit dels insectes i el cant de les aus.

D'immensa bellesa és l'acord de totes les iniciatives, de totes les activitats i fins i tot dels capricis, a les que arriben les infantils habitants d'Autonomia, fent-ho sense obstacles ni friccions. D'aquesta manera demostren que, d'una banda, l'afinitat i de l'altra, la influència del medi, porten l'embrió inicial de la vida a combinar-se per formar totes les gradacions de l'existència. Els aprenentatges sorgits de l'afinitat i del medi persisteixen en la humanitat i l'eleven fins a la immensitat de l'univers. Així ho constata l'astronomia a través de l'estudi de la pluralitat immensa dels mons.

La canalla que ha comprès això i que, no per culpa seva, sinó perquè encara anem amb retard en la via del progrés humà, al sortir de l'Autonomia de l'escola, han d'entrar a l'Argirocràcia social. D'aquesta manera, poden començar amb fermesa, no a ser cadascú una Nona que s'embolica en l'entramat social format pels vassalls de l'infame Monadi, sinó a esdevenir alliberadores com la companya Mab i el company Hans. A aquestes persones és a qui està reservada la felicitat de sembrar una nova societat. Ja que porten en la seva intel·ligència la veritat i la justícia, en els seus sentiments l'amor universal i una sublim concepció de bellesa. D'aquesta manera aquestes alliberadores són aptes per gaudir de la llum en la foscor de les tenebres, de la llibertat en les estretors del calabós i de l'alegria de viure a pesar de les espines homicides amb què privilegiats i tirans omplen el món.

Ah, estimada infància de l'escola Moderna! Autonomia no existeix però existirà. Jean Grave, confiant en l'ésser humà com a resultat lògic de viure, confiar i cuidar la natura, augura el bé i no es pot equivocar.

A vosaltres està reservat anunciar la llibertat de les oprimides cantant amb la música d'algun Rouget de Lisle futur:

El sol va descendir al seu ocàs,
va arribar la nit serena.
Oh, desgraciat que penes,
sàpigues que s'apropa el termini
que al teu dolor posarà fi.
Apunta, feliç aurora,
nunci del feliç dia
que donarà pau i alegria
al pobre germà que plora
la llibertat perduda.

Que aquests pensaments us confortin i que aquestes esperances us animin, tot fent que aquest record romangui indestructible al vostre cap i al vostre cor. D'aquesta manera, el vostre pas pel món serà eficaç per al bé de les generacions futures.

Actualització traduïda al català del pròleg que va escriure Anselmo Lorenzo per a *Les aventures d'en Nono*

LES AVENTURES DE LA NONA

El desig

a Nona era una nena de nou anys intel·ligent i sorollosa, però bona en el fons. De vegades es bellugava tant que feia perdre la paciència a la seva família. Amb el seu enginy inventava un munt d'històries que la feien saltar i cridar d'alegria. Ella no pensava en si les que estaven al seu costat tenien ganes d'aguantar tanta vivacitat. Possiblement, el pitjor defecte de la Nona era la seva tossuderia. Si no volia fer alguna cosa, ja li podies demanar de mil maneres, raonant, acariciant-la, fent-li xantatge o renyant-la... ella s'havia de sortir amb la seva. Ella sabia que no s'ha de ser tan tossuda, però no podia fer-hi res. Fins i tot quan se li deia que amb aquell comportament feia mal fet.

— Si no intentes ser agradable amb qui tens al teu voltant, qui t'envolti tampoc farà res que t'agradi – li deien.

No és que la seva família li pegués per fer-la entrar en raó. De vegades, per a algunes persones, és més fàcil etzibar un clatellot que raonar tranquil·lament. Però si a aquestes persones se les fes explicar perquè peguen, segurament dirien que ho fan perquè sí. Perquè ho han volgut així i perquè tenen més força. Per tant, es creuen amb el poder de fer pagar el seu mal humor amb qui els sembla dèbil. Però a la família de la Nona no pegaven a la seva filla, ja que sabien que no

serveix per a res. Al contrari, intentaven enraonar amb ella insistint en el fet que si ella no era amable amb els demés, no esperés amabilitat vers ella. Però sovint passa que la situació a la feina, les tasques de casa, no poder fer el que es volia fer, o callar el que una pensa... Tot això fa que les persones adultes s'estressin i tornin empipades a casa. I empipades, fan pagar l'emprenyada a la primera persona davant amb qui es creuen. Possiblement, arribant a casa amb aquests ànims, manen alguna cosa amb un to antipàtic. Conseqüentment, qui ha d'obeir l'ordre, ho fa a contracor, sobretot si no entén el perquè li manen fer allò.

Amb nou anys una no és tan intel·ligent com qui la cuida i costa acomplir les tasques quan una no sap per què les ha de fer. Amb unes paraules d'explicació n'hi hauria prou per fer-les de bon grat. Però les persones adultes estan massa habituades a creure que la canalla ha d'obeir sense discutir. També passa que de vegades la gent no sap explicar bé el que volen, o pensen que les persones de curta edat no tenen suficient comprensió i per això ni es molesten en raonar. “Les filles han d'obeir a qui les cuida sense discutir”. Això estalvia tota explicació, provocant disgustos, reganyades i tibantors entre persones grans i petites. S'han fet molts llibres per ensenyar a la mainada a ser assenyada i obedient, però són les persones adultes qui les escriuen. També s'ha recomanat a les famílies no demanar a les seves filles coses superiors a l'abast de la seva edat i raonament. Sense tenir en compte que la majoria de mares i pares desconeixen per complet l'ofici de criar una criatura. Potser, seria més interessant explicar-ho en forma de conte amb moralitat. Això seria molt més divertit que les bajanades que s'expliquen a l'escola per ensenyar una mica d'ètica a la mainada.

La Nona reconeixia que era molt tossuda quan volia alguna cosa i que això estava mal fet. Però, sobretot quan no volia fer alguna cosa, considerava honorable reafirmar-se en

el que ella havia dit. També alguna vegada s'havia barallat amb el seu germà Alexandre, a qui anomenava Titi, o amb la seva germana Cendrina. Eren més grans que ella i fills de la seva mare Lídia. S'hi havia barallat, perquè l'obligaven a cedir davant dels seus capricis. Primer discutien una mica, després s'arrencaven les joguines i finalment recorrien als punys fins que les separaven per restablir la pau. En Pau era el seu germanet petit, no arribava a l'any, però amb aquest era impossible barallar-s'hi. Al contrari, donava gust estar-se amb ell.

En resum, la família de la Nona estimava les seves filles. Els pocs defectes que les hi veien procedien de les preocupacions per costums establerts, més que pel seu caràcter bondadós. La Nona, tot i que tossuda, tampoc era una mala nena, estimava la seva família. Quan havia de demanar alguna cosa, sabia fer afalacs d'efecte que més d'una vegada havien fet riure per dins la seva família. I això que no volien fer el que la nena les demanava.

Aquell dia, la Nona es comportava amb una bondat exemplar. Li havien promès un llibre de contes amb dibuixos impressionants. A l'escola, els informes havien estat excel·lents. A casa havia complert amb les tasques sense que es notés que remugava. La Nona, els renecs tan sols els va pensar per no perdre el costum. Es mereixia el que la seva família li havia promès: sortir a passejar i escollir el llibre que més li agradés si no era massa costós. La família de la Nona treballava en dues empreses diferents però els sous no les deixaven malgastar, havien de cobrir les despeses del lloguer i del menjar per a les sis persones de la família. En canvi, els rics, apoderant-se de part del sou de qui treballa per a ells, malgasten els diners que guanyen comprant frivolitats.

Però la Nona feia temps que s'estava portant bé i la família havia estalviat una mica. Li van prometre que li comprarien alguna cosa que com a màxim costés vint euros. Així va ser com la Nona se'n va anar a dormir, esperant les meravelles que vindrien l'endemà.

Quan la seva mare l'estava posant al llit, la Nona va dir:

—Mama Anna, quant pot costar un llibre de contes com el que em va prestar en Carles, amb relleus i dibuixos que sobresurten del llibre, com si fos en 3D?

—Lídia —va dir la mare—, la Nona pregunta que quant pot costar un llibre en 3D?

—No ho sé. —va respondre l'altra mare, perquè la Nona tenia dues mares.— Com a mínim quinze o vint euros.

—Anna, —va dir la Nona, apropant-li el rostre com per ferli un petó— jo tinc 3 euros a la guardiola, els hi donaré a la Lídia perquè me'n compri un i tu hi poses el que falti. Ho faràs, oi que sí?

—Com en saps de demanar! Però et portaràs bé, oi?

—Oh, sí! T'ho prometo —va dir la Nona fent-li molts petons i carícies.

—Sí, sí, tu promets sempre, promets moltes coses, però aviat les oblides.

—Ja veuràs mama, seré molt bona i faré tot allò que m'encarreguis.

—Apa, dorm, ja ho veurem demà. Ara parlaré amb la Lídia.

La mare li va fer dos petons a les galtes rosades i li va recomanar que no es mogués massa per no desfer el llit. Mentre tancava la porta de l'habitació, la Nona, amb el nas entre els llençols, repassava tots els llibres que havia vist i es preguntava quin escolliria l'endemà. Tenia una idea fixa, en volia un amb imatges en 3D, d'aquelles que sobresurten quan s'obre el llibre. La seva imaginació il·limitada li mostrava un oceà de llibres d'aquella mena, d'entre els quals no sabia quin triar.

Després, la Nona va veure la seva mare lluitant contra la fada Carabossa. La fada Carabossa és la fada dels mals regals, vella, lletja i rondinaire. Però la fada Carabossa pot fer els millors regals si l'ha neutralitzat la fada de l'amor maternal. A la seva altra mare l'havia empresonat l'encantador Abracadabra i l'obligava a fer un llibre on els personatges parlaven i es movien a les il·lustracions. La fada Merlurina havia convertit els seus germans Cendrina i Titi en uns porquets i ella havia de cuidar-los. Si a la Nona se li escapaven, la fada Merlurina la transformaria en un ratpenat.

Les primeres aventures

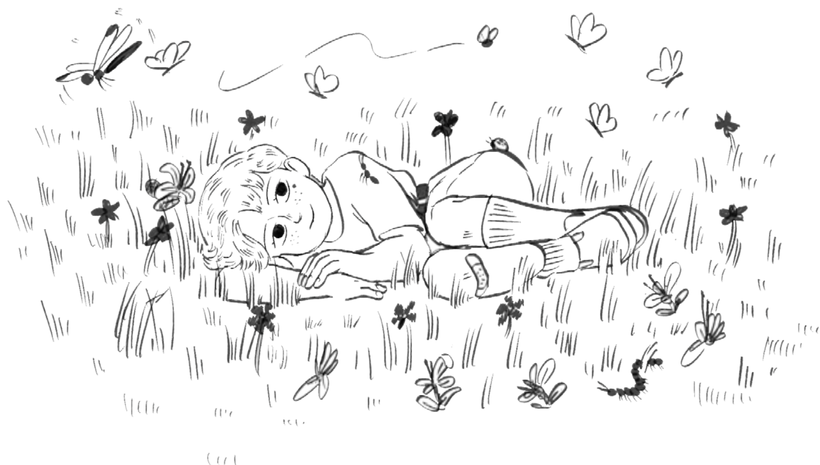

uan la Nona es va despertar ja era ben entrat el dia, però es va adonar que no s'havia despertat al seu llitet, sinó enmig d'un prat. Ella estava estirada damunt de l'herba i estava envoltada de floretes. El sol il·luminava l'escena i un munt d'insectes voleiaven i corrien entre les herbes. No hi havia núvols al cel. La Nona es va posar de panxa a terra i va recolzar els colzes per aguantar-se el cap amb les mans. Amb els ulls oberts com taronges per la sorpresa, mirava al seu voltant. No recordava haver vist aquell lloc mai a la seva vida.

L'aire era dolç i lleuger. Se sentia l'olor de variadíssims perfums de flors silvestres que omplien la gespa. Una multitud d'ocells cantava entre els arbres i els arbustos i volava pel cel. Alguns travessaven el cel perseguint-se, jugant per a disputar-se un gra. Per a defensar-se obrien el bec, estenien les ales i presentaven els esperons a fi d'arrencar el gra disputat. Fins que un tercer més brivall es presentava per sorpresa i els prenia el gra fugint ràpidament. En aquell moment, els dos ocells que abans es barallaven, es tornaven a reconciliar en una decepció comuna. Tots els animals demostraven que vivien en perfecta tranquil·litat. Cap humà, ni cap ésser maltractador havia molestat mai a aquelles bestioles.

La Nona va asseure's per veure millor on estava. Li va semblar estar desperta, es va aixecar i va notar com l'estómac li recordava que encara no havia esmorzat. Va mirar per tot arreu per si veia casa seva o als porquets que havia somniat. Però ni casa, ni habitació, ni rastre de persones en aquell lloc encantador. Estava sola en un país desconegut? Continuava somniant? Què li havia passat a la seva família? Potser enca-

ra no s'havia despertat del tot. Li faltava poc per creure que algun geni malèfic o algun bruixot l'havien tret de casa seva duent-la lluny de la seva família. La Nona es va tocar el cos i no, no s'havia convertit en cap animal, sinó que portava la roba que acostumava a lluir cada dia.

—ES VA DESPERTAR ENMIG D'UN PRAT—

—Vinga, —es deia— segur que ahir em vaig adormir a casa meva. Com és que ara em desperto aquí? Serà cert que existeixen les fades i que et poden teletransportar a un altre lloc sense adonar-te'n? Si fos així, crec que la meva fada no trigarà a aparèixer.

Va mirar al seu voltant, però no hi havia ningú. Ella era valenta, tan sols sentia por en la foscor i quan això passava, cantava per animar-se. Aquella situació potser l'hauria inquietat, estava lluny de la seva família. En altres ocasions on havia passat el mateix, la Nona s'hagués posat a plorar. Però el cert és que li semblava que tot allò era possible. En lloc

de tenir por, va posar-se a cercar algun camí que la portés a algun lloc habitat. Un lloc tan bonic havia d'atraure visitants i no trigaria a trobar alguna casa o a algú passejant.

Aviat va trobar un camí i va decidir seguir la seva aventura en aquella direcció. Aviat va trobar un pal entre els arbustos que vorejaven el camí. El pal li serviria de bastó per a recolzar-se, també podria remoure la terra o decapitar les altes herbes del voral del sender. Així que la Nona va seguir caminant sense tenir ni idea d'on podia acabar el camí que seguia. A més de la gana, començava a tenir set. Així va començar a cercar inútilment fruites que li fessin perdre les ganes de beure o que enganyessin la gana.

La Nona només veia arbres frondosos. En arribar a un clar del bosc una escena va atraure el seu interès: un pinsà que piulava com plorant intentava amagar-se sense aconseguir-ho. La vista de l'ocellet, que tremolava de por, no s'apartava d'un esparver que venia volant en espirals cada cop més estrets per a menjar-se'l.

Ràpida com el pensament, la Nona va entendre la situació. En l'instant en què l'esparver anava a clavar les urpes sobre l'ocellet, la Nona li va fer un cop amb el seu pal deixant-lo mort a terra.

El pinsà també va caure de la por que havia passat. La Nona el va agafar amb cura i el va besar amb tendresa. L'ocellet es va refer i, piulant com si es queixés, va fer entendre a la seva salvadora que volia volar de nou lliurement. La Nona va obrir les mans i l'ocell va volar piulant d'alegria.

Durant un moment, aquella situació havia fet desaparèixer la gana i la set de la Nona, però just després va tornar a sentir-les amb més insistència. Així que va continuar cercant arbres fruiters o algun rierol d'aigua que li calmessin

La Nona liu va fer un cop amb el seu pal

les seves necessitats, però no trobava res que la pogués ajudar. En lloc d'això, la Nona va veure un insecte atrapat entre les branques d'una morera espinosa. L'insecte estava panxa amunt i intentava posar-se del dret per tornar al seu cau. Un pardal, esmolant el seu bec damunt d'una branca, esperava el millor moment per menjar-se'l. La Nona va córrer cap a la morera, va espantar el pardal i va girar curosament l'insecte. Era un preciós escarabat daurat, amb les ales verdes i reflexos metàl·lics d'un aspecte d'allò més graciós. La salvadora va posar l'insecte a terra. A la nostra amiga li va semblar que l'escarabat, com agraïment li feia una salutació abans de desaparèixer entre l'herba.

La Nona va seguir la seva marxa i es va trobar una cruïlla al camí. No sabia on anar. Va aixecar el cap i va tornar a veure el pinsà en una de les branques d'un dels arbres del voral del camí. Semblava que l'estava esperant. Quan la Nona se li va apropar, l'ocellet va volar en direcció al nou camí, així que

va decidir seguir-lo. Malauradament, quan ella se li apropava, l'ocell marxava.

—Que em tens por? —va dir la Nona, més aviat parlant amb ella mateixa que amb l'ocell—.

Però el pinsà, com si l'hagués entès va voltejar-la volant. Prudentment se li va posar sobre l'espatlla, per a després reprendre el vol i parar-se més lluny.

La Nona, desorientada com estava, va seguir l'animaló, qualsevol direcció li era igual. D'aquesta manera va arribar a un clar on, en un extrem hi havia una pila de roques cobertes de molsa i esbarzers. Per una d'aquelles roques es filtrava una font d'aigua clara i viva, formant un rierol netíssim que es perdia serpentejant pel bosc. La Nona va córrer cap a la font i va agafar l'aigua amb les mans per beure-se-la ràpidament. Li va semblar l'aigua més deliciosa que havia begut mai.

—S'ha d'entendre —va pensar la Nona— que sense el pinsà no hagués trobat mai aquesta font, ja que m'ha guiat fins aquí. Va cercar l'ocell per a donar-li les gràcies però ja havia desaparegut.

La Nona va tornar a beure aquella aigua fresca i pura. Calmada la set, quan va aixecar-se va veure una pobra abella que estava a punt d'ofegar-se a l'aigua. Amb el pal, la Nona la va treure de l'aigua i la va col·locar sobre l'herba perquè s'assequés. Es va quedar mirant com l'abella s'eixugava. Però el rum-rum de l'estómac de la Nona li recordava que encara tenia gana.

L'insecte amb prou feines podia posar-se dempeus, però mica en mica va anar recobrant la llibertat de moviment. L'abella, poc a poc va anar revifant-se i va assecar-se les ales

amb les potes. Finalment, quan es va sentir forta i a gust, l'insecte va aixecar el vol llançant un brunzit a l'espai.

Estranyament, a la Nona el brunzit li va semblar que li deia: "Has tingut set i l'ocell que has salvat t'ha portat fins a aquesta font on has pogut beure. Jo m'hauria ofegat sense la teva ajuda. Segueix-me, que et guiaré a un lloc on podràs calmar la teva gana." La Nona sabia que els insectes no parlen. També era cert que havia llegit molts contes i vist

La Nona va seguir l'animaló.

molts dibuixos animats on parlaven, igual que les plantes o els minerals. A vegades, en aquestes històries, el que diuen els animals és molt més sensat i té més raó que qualsevol discurs d'una persona humana. Per això, la Nona no es va sorprendre de sentir parlar l'abella i la va seguir. A més, el vol de l'insecte permetia que la pogués empaitar fàcilment.

D'aquesta manera van travessar el bosc que hi havia darrere de la font i van arribar a una vall repleta de flors de camp. N'hi havia de totes les varietats i colors: roselles d'un vermell enlluernador, ulls de perdiu de color blau intens, ginestes grogues com l'or, campanetes morades i també romaní, espígol, fonoll, menta... Era un ambient d'allò més perfumat. Era un quadre meravellós, fins i tot es veien erugues enfiladisses i insectes que completaven aquella vall fantàstica.

La Nona es va aturar encantada. Com que no sabia botànica, no li va estranyar que totes aquelles flors brotessin allà encara que no fos la seva època de floració. Mai havia vist tantes flors juntes, ni en el seu ordinador, a la pàgina web de l'assignatura de ciències naturals, ni en cap reportatge documental de televisió. Tot i que era petita, ja sabia com se les gastaven propietaris i autoritats, així que no va agafar cap flor. A més, la Nona tenia molta gana.

L'abella, en veure que la Nona s'aturava, va retrocedir per brunzir a prop seu. Així, l'afamada va tornar a seguir l'abella que ara es dirigia cap a un gran arbre on hi havia altres abelles volant. Aquestes van emetre un brunzit dolç per donar la benvinguda a la seva companya.

La Nona va recordar que era perillós apropar-se massa als ruscs, ja que les abelles li podien picar. A més, entre aquella onada vivent d'abelles, totes iguals, li va semblar impossible reconèixer la seva guia. Perduda tota esperança de menjar, es va tirar sobre un tronc caigut preguntant-se angoixada quin seria el seu futur.

Instruir-se viatjant

a Nona reflexionava: a quin país estava? Trobaria menjar? Estava destinada a morir de fam? O hauria de fer com en Robinson Crusoe, viure sola i lluny de tothom? Com a mínim, en Robinson havia pogut salvar eines i queviures del naufragi, a més, a l'illa on va anar a parar hi havia animals per caçar i fruits comestibles. La Nona sols tenia el pal que havia recollit i no tenia cap mena d'idea de com fer-se una cabana o com caçar algun animaló per menjar. Així que va tornar a rumiar: per què estava sola? On estava la seva família? Era un misteri incomprensible.

Absorta en les seves reflexions, la Nona no veia què passava al seu voltant. Un brunzit fort i llarg li va cridar l'atenció. Semblava que l'abella que l'havia portada fins allà li estava dient:

—Calma la pena, no et deixarem sola. No tinguis por i vine amb les meves germanes, et presentaré la nostra mare i consolarem la teva angoixa. T'ajudarem amb allò que necessites.

La Nona va aixecar el cap i va reconèixer l'abella que havia salvat. Li estava indicant que s'aixequés i la seguís cap al tronc on hi havia el rusc. La Nona ho va fer així. A mesura que s'apropava al tronc on vivien les abelles, aquest anava prenent forma i, de mica en mica, es transformava en un magnífic palau de color mel. Unes grans escales de marbre daurat conduïen a la porta d'aquell castell. La Nona i l'abella van pujar les escales i van passar la porta. Al vestíbul hi havia moltíssimes abelles enfeinades volant entre les columnes que aguantaven el sostre. Unes s'ocupaven de ventilar el

palau, d'altres transportaven materials recollits en els camps i n'hi havia que treballaven en els murs fent noves habitacions hexagonals.

El que més va sorprendre la Nona va ser que les abelles ja no li semblaven insectes vulgars. De la mateixa manera que el tronc s'havia transformat en un palau, les abelles havien pres forma humana, conservant les ales que les permetien volar lliurement per tot l'espai.

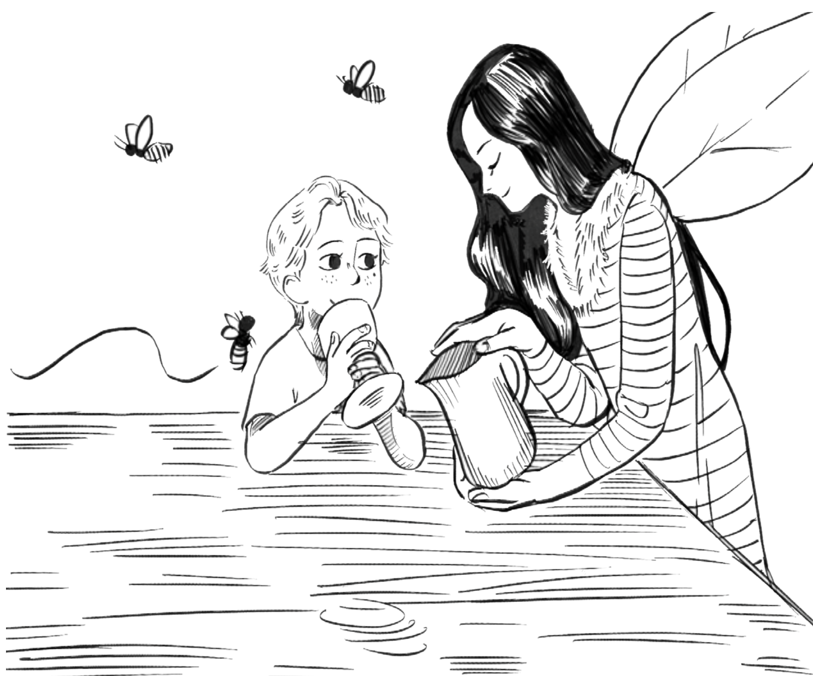
L'abella que acompanyava a la Nona també s'havia transformat i l'acompanyava fins a una dama que estava asseguda en una espècie de tron. Nombroses abelles li portaven coixins per acomodar-la i aliments i begudes amb una olor deliciosa, s'asseguraven que no li faltés de res. El rostre d'aquesta

abella expressava molta dolçor i, fixant-se en la Nona, li va fer un senyal perquè s'apropés. La Nona no s'atrevia a fer un pas i l'abella li digué:

—Et faig por, filla meva?

La Nona havia sentit a parlar de reis, reines, emperadors i emperadrius que eren de carn i ossos, com totes les persones. Però se'ls atribuïa tant poder i influència sobre els esdeveniments i destins dels pobles que la Nona veia ara aquella abella com un ésser superior. A més, havia sentit a dir que les abelles estaven governades per una reina i no va dubtar que estava davant d'ella.

—No, senyora reina —va afanyar-se a contestar.

Recorda't del bé i del mal que se't faci, però no siguis mai injusta

—Qui t'ha dit que soc reina? —va dir la dama somrient.

—Bé que ho veig jo, senyora —va respondre la nena tranquil·litzant-se.

—I en què ho has conegut?

—Perquè veig que la resta d'abelles us serveixen i també perquè que porteu una corona d'or...

—Criaturades! —va dir l'abella, rient francament.— Confons els meus cabells amb una corona. A més, les abelles que em serveixen no són esclaves, ni dames de la cort, ni serventes, sinó bones filles que estimen i cuiden la seva mare.

Desconcertada, la Nona va recordar que l'abella que l'havia guiat fins allà li havia parlat de "la nostra mare". Ara que la veia al seu costat, somrient de forma burleta, va fer que la Nona es posés vermella com un tomàquet. Tot i això, la nena es va excusar dient que a l'escola li havien ensenyat que les abelles eren governades per una reina.

—Filla meva, —va dir la dama seriosament però amb un somriure bondadós— el teu professor és un ignorant, pel que sembla parla del que no coneix: estudiant la vida en els nostres ruscos, els homes han jutjat els nostres costums comparant-los amb els seus. La primera persona que va poder penetrar en els secrets de la nostra vida, com que va veure que les abelles oferien cures especials a una d'elles, es va pensar que aquesta no treballava ni es fatigava per a res. Imaginant-se que era un ésser privilegiat, tan inútil com un rei a qui les altres han d'obeir, va creure que la voluntat d'aquesta organitzava els treballs al rusc. I amb aquests pensaments va difondre el seu descobriment. D'aquesta manera arregleu vosaltres les coses, sense que hi hagi cap altre fonament, ho accepteu com una veritat incontestable. Els partidaris de l'autoritat han tret profit d'això i d'aquesta manera, a les es-

coles es continua ensenyant que les abelles estan governades per una reina. Entre nosaltres, però, és molt diferent: cada una de nosaltres fa la funció inherent a la seva naturalesa, però no existeix tal reina i encara menys, cap funció imposada. Unes fan la mel, d'altres cuiden als nostres infants... Si el rusc ho exigeix, algunes de les abelles, espontàniament i sense que ningú les hi mani, i perquè comprenen que la conveniència general ho exigeix, canvien de funció. Pel que fa a mi, no soc una reina, sinó simplement una mare encarregada de subministrar els ous que es convertiran en treballadores de la nostra república o en futures mares que aniran a fer nous ruscs. Si les altres abelles m'escullen, em cuiden i em consenten, és tan sols perquè faig una feina que les altres no poden fer perquè no tenen sexe. Jo, que sí que en tinc, he de fer això i no puc fer una altra cosa. Per tant, ja ho veus, aquí no hi ha cap reina ni manaire inútil.

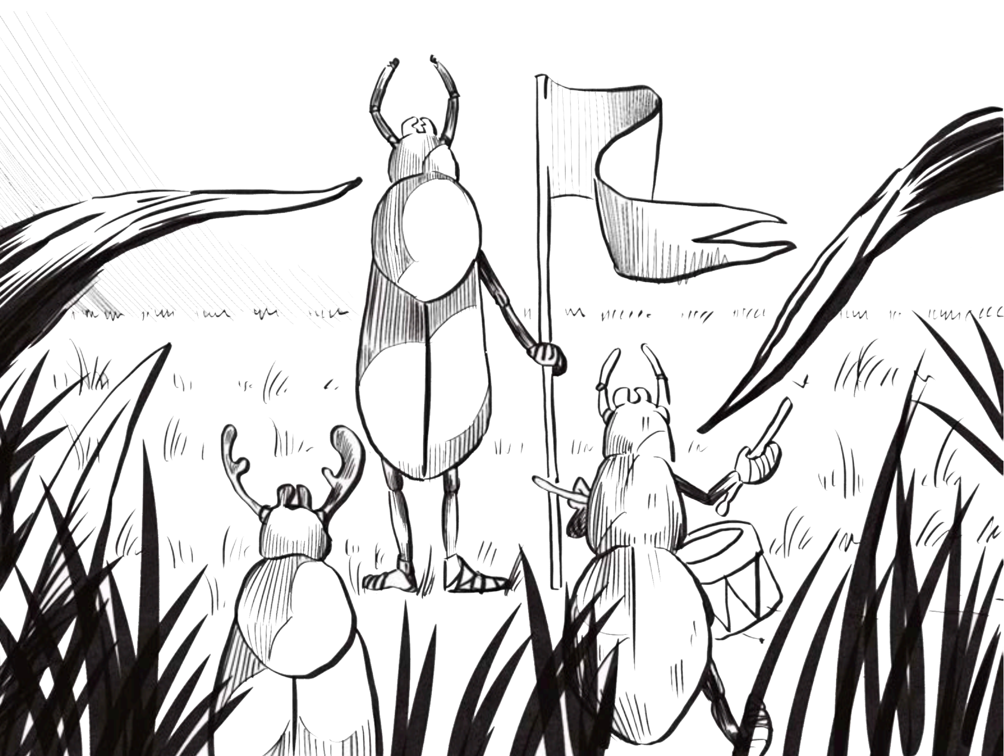
La Nona va escoltar amb la boca oberta aquella lliçó de ciències de la naturalesa. El que li acabaven de dir era el contrari del que havia après. Com que el professor de medi natural no li queia massa bé perquè alguna vegada l'havia renyat sense raó, es va proposar explicar-li el que acabava d'aprendre sobre la monarquia de les abelles. I un somriure maliciós se li va dibuixar imperceptiblement als llavis.

—Apa, trapella —va dir la mare abella acaronant-li les galtes.— Recorda el bé i el mal que se't faci, però no siguis mai injusta. Potser t'estic entretenint massa amb discursos empipadors. Ai, se m'oblidava, la teva amiga em recorda que tens gana i jo, no tinc més temps per dedicar-te. Seu en aquesta taula, que les meves filles t'han preparat un regal que satisfarà la teva fam.

En efecte, amb tanta emoció la Nona s'havia oblidat de la gana. Però en veure que unes abelles estaven preparant una taula amb menjar, no podia deixar de mirar-la. Precioses

bresques de mel sobre fulles de figuera d'una olor dolcíssima excitaven la fam de la nostra amiga.

Sense fer-s'ho repetir dues vegades, la Nona va asseure's a la taula i va degustar la mel. En una copa de cera, les abelles van abocar-hi el dolç nèctar que havien recollit de les flors. La Nona, extasiada, menjava amb delícia. Aviat, havia obert una extensa escletxa en la mel, s'havia begut tota la copa i havia calmat la gana. Quan aquell aliment li va començar a semblar embafador, sense que la Nona se n'adonés, el palau va desaparèixer. La taula tornava a ser el tronc d'arbre, però encara hi havia les restes del menjar que havien deixat les abelles.

Li va semblar veure com un exèrcit de cavallers brillants

De cop i volta, una remor provinent del bosc va atraure l'atenció de la Nona. Li va semblar que un munt d'individus, com un exèrcit de cavallers brillants, se li apropaven. Com en els llibres de contes que havia llegit, hi podia veure guerrers amb armilles antibales daurades, cascs amb banyes i plomes, i uns soldats que portaven uns escuts de color maragda que desprenien reflexos verds i brillants. A la Nona li va semblar que si els veia petits era perquè estaven molt lluny.

Però quan el grup va ser més a prop, la Nona va haver de reconèixer que havia estat víctima de la seva pròpia imaginació. El que tenia al davant era un grup d'escarabats daurats. Adéu brillants guerreres, riques armilles i escuts espurnejants! Dempeus, les seves potes eren grans com una moneda de cinc cèntims i a la Nona li va semblar tenir davant seu una tropa de capellans lil·liputencs.

Una dotzena d'aquests escarabats marxaven per parelles. Transportaven cistelletes fetes de pinassa amb suculentes i perfumades maduixes silvestres i gerds d'àcids aromes. Darrere de cada cistella, un grup d'escarabats estava preparat per a rellevar a aquells que es cansaven. Tot això es dirigia com una processó cap a la Nona.

Quan tot el seguici va arribar davant seu, els escarabats van formar un semicercle, amb els portadors de les cistelles al capdavant. Un d'ells va sortir del grup i va saltar sobre el genoll de la Nona, a la que va saludar fent la vertical. L'escarabat, de cap per avall i fregant-se les potes del darrere, produïa un so poc harmoniós, però que a la Nona li va semblar que deia:

—Nena intrèpida, soc l'escarabat que has rescatat abans quan estava en perill de mort. Has posat en pràctica la llei de la solidaritat universal que vol que tots els éssers s'aju-

din mútuament. No et podem oferir menjar fet per nosaltres, però hem recollit aquestes fruites per a tu. Espero que t'agradin i que completin l'àpat que t'han ofert les abelles.

I va fer un senyal perquè els portadors dipositessin les cistelles als peus de la Nona.

Però abans d'avançar en aquesta història, veig uns somriures d'incredulitat en els vostres llavis, amigues lectores. No us creieu que l'escarabat estigués parlant fent la vertical. És cert, que la vostra mestra d'escola no us explicarà mai la lliçó caminant sobre les mans. Però amigues, la mare abella ja ens ho havia demostrat: no s'ha de jutjar les coses prenent-se a una mateixa com a model, ni creure que tot el que fem ha de servir com a norma universal. Si molts dels oradors, polítics o d'altra mena, es veiessin obligats a parlar en aquesta postura, això els faria baixar algunes idees al cap. Possiblement les bones idees pesen tant que costa molt que pugin al cap quan una persona està dreta. Per això, els discursos que fan no serveixen de res, ni aporten res de nou.

A la Nona se li feia la boca aigua veient aquells fruits. Però com que era una nena educada, abans d'afartar-se com una golafre, va pensar que havia de donar les gràcies a aquells generosos escarabats.

—Senyor escarabat, —va dir— vostè i les seves companyes sou molt amables i estic molt contenta de rebre el vostre regal. Amb molt de gust em menjaré aquestes maduixes, però no mereixo tant, de veritat, exagereu el favor que us he fet. Estàveu enredat entre les branques i us he tret d'allà sense la menor molèstia per part meva. No és cap mèrit el que he fet i em confon obtenir lloances per tan poca cosa.

—Oh! —va dir l'escarabat— si s'ha de mesurar el que es fa pel que costa de fer una cosa, el que has fet és de mínima

importància. Però m'has salvat la vida amb el teu acte i per això mereixes una gran consideració. Un servei no s'hauria de mesurar així, sinó per la manera en com l'has realitzat, de forma espontània i amb bona gràcia. Té aquests fruits amb la mateixa bona voluntat i així quedarem contents.

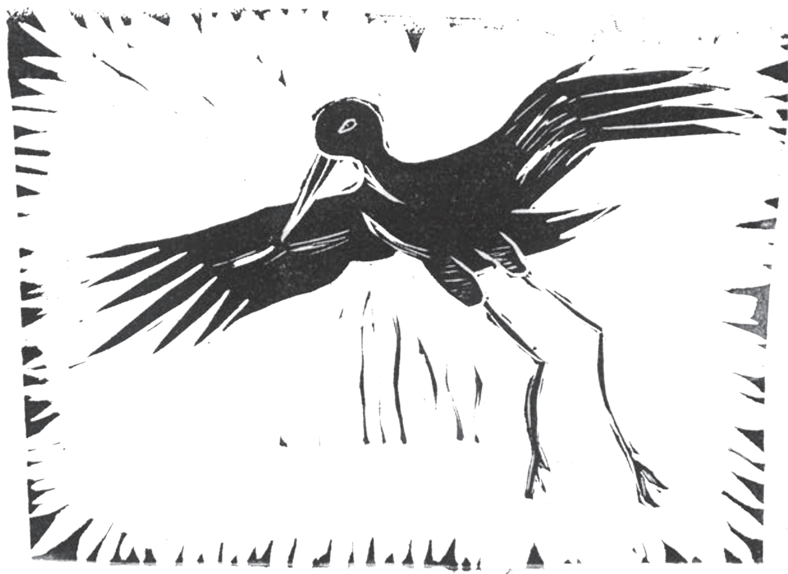
L'escarabat va agitar les antenes com si saludés i va començar a baixar de la tribuna que havia escollit.

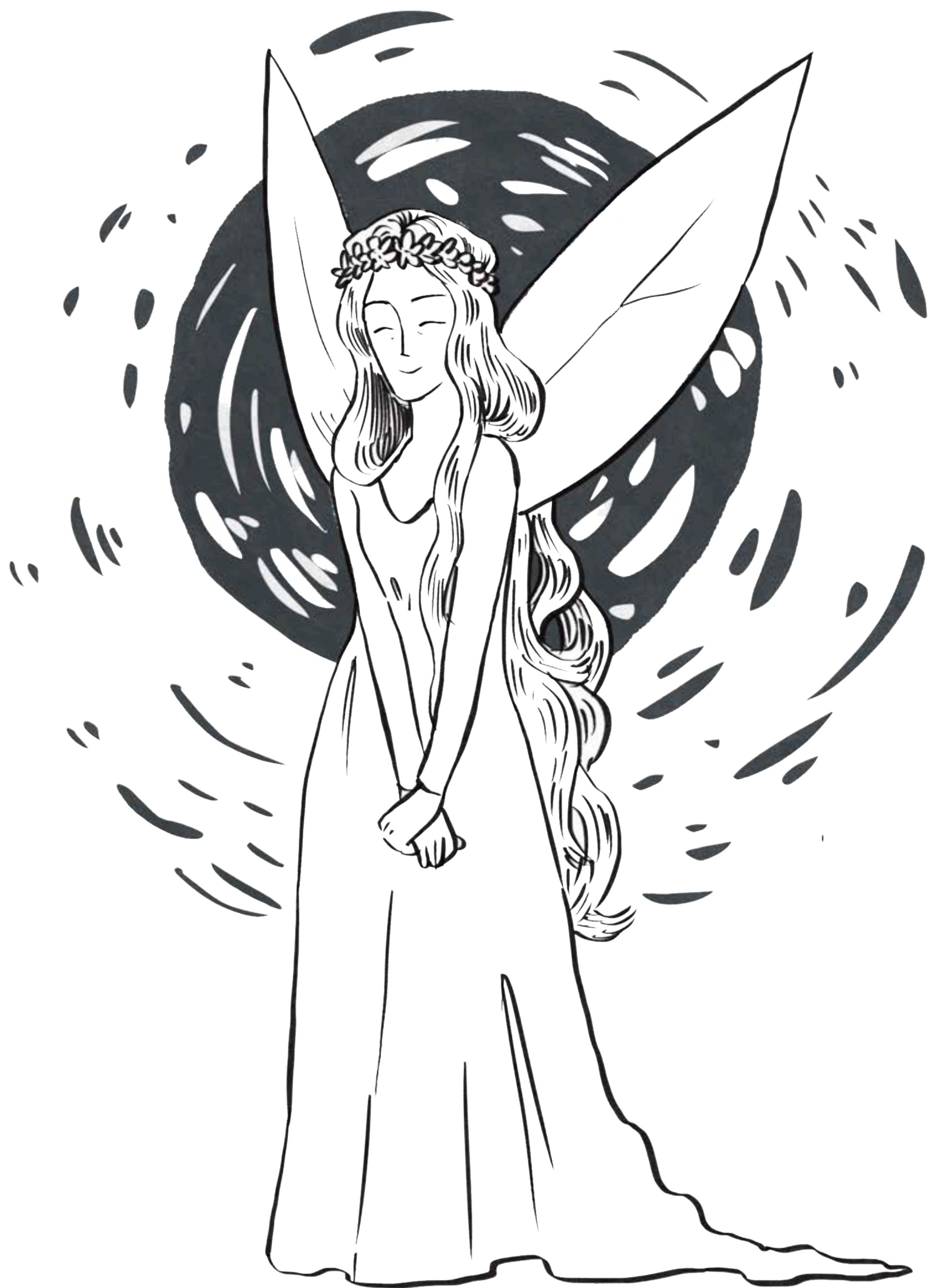
—En aquest cas, gràcies. —Va dir la Nona.— Ja ho veieu, amb el vostre permís.

L'escarabat va baixar del genoll de la Nona i ella va agafar una de les cistelletes. Se la va acabar en un tres i no res i va agafar una altra cistella. Els escarabats, en veure-la tan enfeinada amb el menjar, van marxar volant cap al bosc.

La Nona va sentir pena quan va veure'ls marxar, va pensar que es quedava sola un altre cop. Mentre els escarabats es perdien entre les fulles dels arbres, va pensar que vells amics l'abandonaven.

Al país d'Autonomia

Ets valenta, així m'agrada la mainada.

l sol continuava el seu curs i la nit estava a punt d'arribar. Era necessari que la nostra perduda no es deixés guanyar per la pena. La Nona necessitava tot el contrari, posar-se en marxa. Així que va agitar el cap per fer fora les males idees i es va aixecar per seguir el seu camí. En un mocador hi va posar dos cistellets de fruita que li havien sobrat i d'aquesta manera els portava a la mà com si portés una bossa.

De cop, sense haver sentit cap soroll ni a ningú que se li apropés, es troba davant d'una dona alta i bonica. La mirada de la dona era tan dolça com la de la mare de les abelles. Sota aquell somriure tan amable s'hi descobria una forta voluntat i una gran energia.

La Nona es va aturar i va mirar encuriosida a la dama.

—Ets valenta, així m'agrada la mainada. Però no et vull posar més nerviosa del que ja deus estar. T'he observat i com que sabia que desitjaves un llibre de contes en 3D, he decidit que el visquessis tu mateixa. Per això t'he tret de casa de la teva família sense que ho notessis. No et preocupis per elles, saben on t'he portat i sabran tot el que tu facis o vegis. Dependrà de tu el que et passi. Et posaré davant de diferents situacions i, segons com actuïs, les conseqüències seran bones o dolentes. En definitiva, tu crearàs les teves aventures i les guarniràs amb el teu comportament.

—Senyora fada, prometo ser bona. —Va dir la Nona intimidada pel llarg discurs, sols recordava que calia ser bona i obedient.

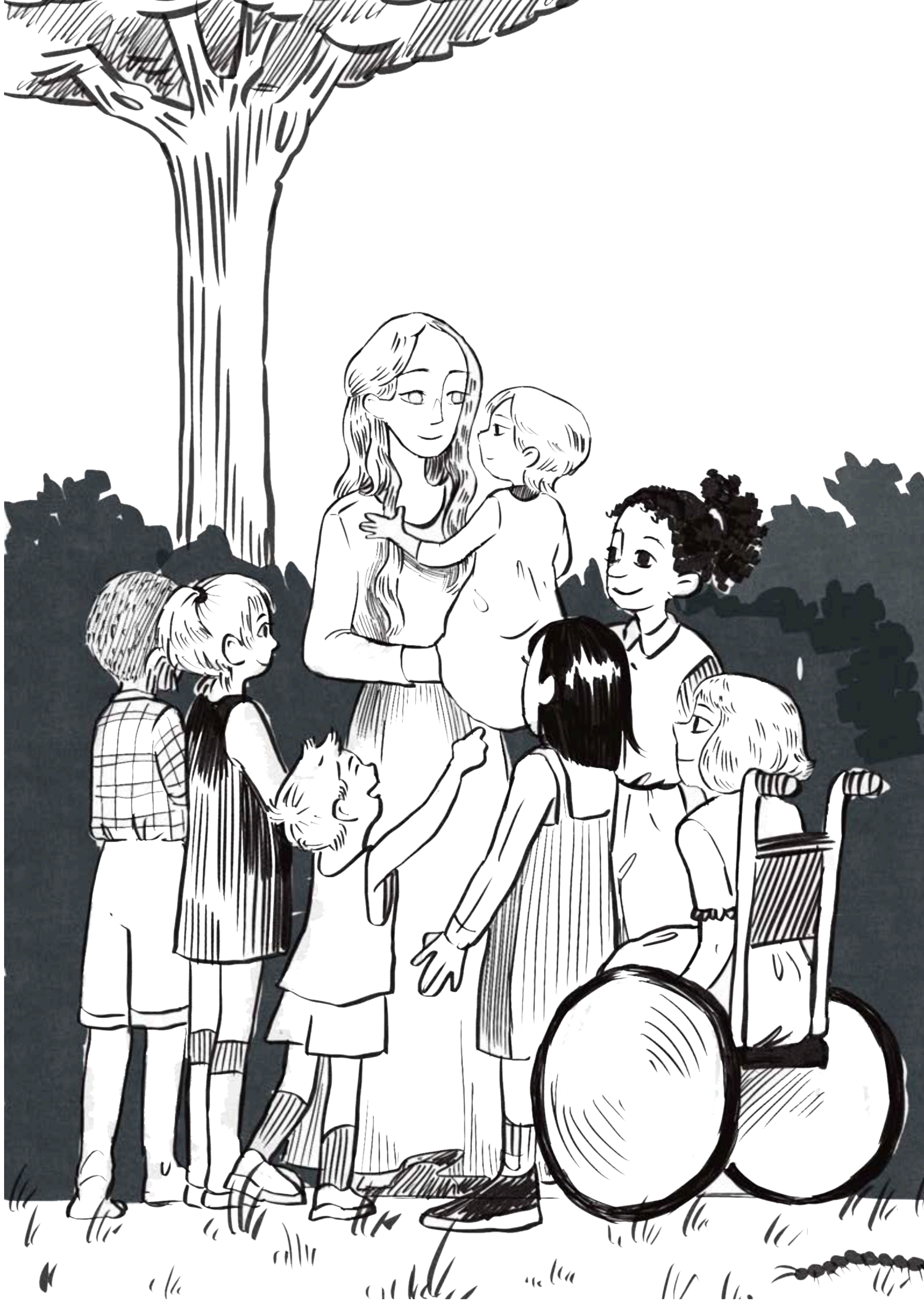
—Bona, obedient! Això és el que se'ls demana als habitants del món d'on provens. Aquí se't demanarà que siguis tu mateixa: sincera, lleial, que diguis el que penses i que actuïs segons el teu pensament. No has de fer als companys allò que no voldries que et fessin a tu. Tu, has de ser i fer com voldries que qui t'envolta fos cap a tu. La resta, si ho fas així, rutllarà per si sol. Potser per la teva edat no m'acabes d'entendre, però quan per ignorància, i no per malícia, t'enganyis, em tindràs al teu costat per ajudar-te. No pateixis i vine, et portaré amb companyes de la teva edat que t'ensenyaran millor que jo a ser com cal.

La Nona va veure que a prop hi havia una mena d'helicòpter, però que en comptes d'hèlices, el feien volar unes sis cigonyes precioses. A un senyal de la dama, van pujar a l'aparell i les cigonyes van aixecar-lo pels aires. La Nona va veure desaparèixer a poc a poc els detalls del camp on estaven. Els boscos es feien cada cop més petits, fins que el verd de les seves fulles va començar a semblar el tapís d'un prat.

Després d'haver volat durant una estona, les cigonyes van abaixar el vol i es van apropar a terra. La Nona va veure com es dibuixaven en primer terme els turons, després els rius, seguidament va poder distingir els arbres i, per últim, un edifici que li va semblar una joguina enmig d'un jardí immens. L'edifici estava en un terreny ple de gespa amb camins de colors variats. Al jardí s'hi passejaven moltes persones que semblava que s'ho estaven passant bé.

Les cigonyes es van dirigir al jardí i l'helicòpter va aterrar als peus de l'escalinata de l'edifici que havien vist mentre volaven. Aquest edifici va resultar ser un palau magnífic.

Quan van trepitjar terra, les persones que la Nona havia vist va resultar que eren nenes i nens. La més gran amb prou

Solidària! La nostra bona Solidària! Visca Solidària!

feines tenia dotze anys. Tota la canalla es va apropar amb molta alegria a la fada que havia recollit a la Nona.

—Solidària! La nostra bona Solidària! Visca la Solidària! —cridaven— Volíem saber, on havies anat? Ens has deixat aquí sense avisar.

—Vaja, vaja! —va dir la dama, que no podia satisfer tanta quitxalla que la rodejava amb l'esperança de rebre una carícia, un petó o una paraula afectuosa— Si us tireu a sobre meu d'aquesta manera, em fareu caure a terra.

I va afegir dirigint-se a la Nona:

—No t'allunyis de les teves companyes. El nostre enemic Monadi, rei d'Argirocràcia, envia espies a rondar pels boscos que envolten els nostres territoris. Els seus soldats aprofiten per agafar qui és imprudent i surt del nostre auxili, després esclavitzen qui empaiten.

Després, va dirigir un últim somriure d'animació i afecte a la mainada. Finalment, va pujar dalt d'un núvol que la va amagar de les mirades.

La canalla es va dispersar, excepte algunes que es van quedar a conèixer a la que acabava d'arribar.

—Com et dius? —va preguntar a la Nona una nena d'aspecte picaresc que no passava dels vuit anys.

—Nona —va respondre intimidada perquè totes l'estaven mirant.

—Jo em dic Mab, —va contestar l'alegre trapella— si vols, serem amigues, em sembla que em caus bé. T'ensenyaré els nostres jocs i ja veuràs com aquí la vida passa alegrement. No hi ha mestres que ens castiguin ni ens molestin obligant-nos

a estar-nos quietes. Després et presentaré les meves millors amistats, el Hans i la Biquette. Però hi ha moltes persones de qui pots ser amiga, ja les coneixeràs a totes.

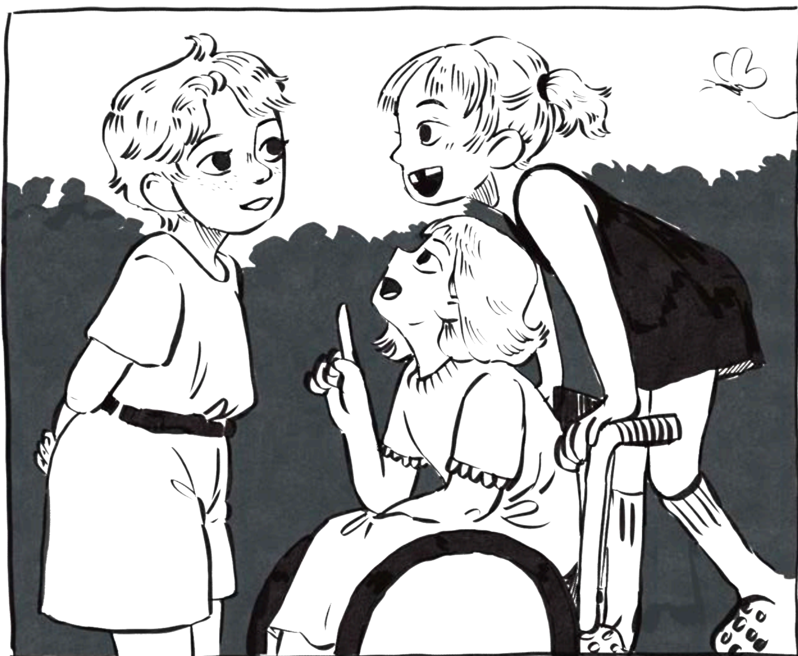
I, dirigint-se a en Hans, va afegir.

—Oi que vols ser amic de la nova?

—Segurament. —va respondre el nen que, com a mínim, tenia deu anys.— Si és eixerida...Quants anys tens? —Va preguntar-li a la Nona.

—Nou.

—D’on vens? —va preguntar una nena rosseta de set anys que anava en cadira de rodes.

VOLS VISITAR EL JARDÍ?

—Sí que és curiosa la Dèlia. —va dir la Mab.

—Contesta-li que què li importa. —Va dir un altre infant.— Aquí a ningú li importa d'on venim, amb ser bona companya ja n'hi ha prou. Anem a jugar.

—Vols visitar el jardí?

—Amb molt de gust.

—T'oblides que aviat serà l'hora de fer la recol·lecció pel sopar. Aquesta setmana ens havíem compromès a fer-la nosaltres. —va dir una senyoreta de nou anys, era la Biquette, de qui abans havia parlat la Mab.

La banda es va dirigir cap a un camp, passava per camins on la Dèlia podia passar amb la cadira de rodes. Allà hi havia un home molt alt i fort. L'home duia les mànigues de la camisa arremangades i mostrava uns braços musculosos. La cara semblava que expressés força i energia, però els seus ulls eren dolços, feien que no semblés un home malhumorat.

L'home estava repartint cistells i petites eines a la quitxalla que l'envoltava. Totes li allargaven les mans cridant:

—A mi, a mi, Labor!

—I qui ajudarà a la meva germana Llibertat? —Va dir l'home somrient i assenyalant una dona jove amb els cabells deixats anar sobre l'esquena que vestia robes flotants de color verd mar.

—Jo ja hi he anat aquest matí —van dir algunes.

—Ja hi aniré jo. —va dir la Biquette.

—I jo també. —van dir unes altres mentre agafaven els petits cubells que la dona apropava. La canalla va seguir a la dona cap a un edifici que hi havia en un extrem del camp.

La Nona mirava sense dir res. Estava amb la Mab i el Hans, que no es van moure del costat del senyor Labor.

—Té doncs, un cistell —va dir en Hans tocant a la Nona amb el colze —Labor, un cistell per a la nova.

—Ah! Ets tu la que la Solidària ha agafat sota la seva protecció –va dir en Labor.— Apropa't, noieta. Ja veig que has fet amigues. Creus que estaràs contenta aquí?

—Crec que sí. —Va dir la Nona, agafant la cistella i l'eina que li donava en Labor.

Un cop acabat el repartiment de cistelles, la canalla es va dividir en grups i es van escampar per la plantació d'arbres fruiters que limitaven aquell camp.

—Vine, Dèlia. Deixa que les altres vagin amb la Llibertat a munyir les vaques. A mi m'agrada la llet però no m'agrada estar darrere de les vaques, em fa por que em llancin una coça. És molt més divertit fer el gat entre els arbres i que ens ajudis a recollir fruites.

La Mab va agafar la cadira de rodes de la Dèlia, encara que no feia falta perquè era automàtica, i es van dirigir cap als arbres.

—A mi m'agrada treballar als estables. —Va respondre en Hans.— Són molt tranquil·les aquestes bèsties i no hi ha perill que ens facin mal. Però aquest matí ja he anat a munyir-les i no m'agrada fer dos cops seguits la mateixa feina.

D’altres es van unir al grup de la Nona, en Hans i la Dèlia.

—Què agafareu? —Va dir una d’elles.

—No sé. Què prefereixes tu? —Va preguntar en Hans a la Nona.— Ja ho veus, hi ha raïm, préssecs, peres, prunes, plàtans, pinyes, groselles i maduixes. Escull.

Va fer ploure cireres sobre les cames de la Dèlia.

I amb el dit li anava ensenyant a la Nona l'ampli planter on hi havia fruites d'arreu del món i de totes les estacions de l'any. Els arbres de la mateixa espècie es trobaven en tots els graus de maduració, des de la flor al fruit madur, a punt per collir.

En aquell moment estaven sota d'un gran cirerer amb precioses cireres, negres i carnoses.

—Oh! Cireres! Fa molt temps que no en menjo! —Va dir la Nona atreta pels fruits que penjaven del seu cap.

—Doncs puja, jo t'ajudaré —Entrellaçant les mans va indicar a la Nona que posés el peu sobre els seus braços per pujar després a sobre de les seves espatlles.

Però la Nona no era prou alta per a arribar a les branques més baixes i, com que s'havia criat a ciutat, no havia après a enfilar-se pels arbres.

—Doncs mira —va dir un nen de galtes vermelles, gros i rabassut que s'havia quedat amb el grup.— Això es fa així. —I abraçant l'arbre, hi va pujar com un mico. Quan va ser a dalt, va començar a fer ploure cireres sobre les cames de la Dèlia, que s'havia situat sota de l'arbre amb la seva cadira.

La Nona va mirar amb enveja al noi de l'arbre.

—Espera. —va dir en Hans.— Torno en un moment.

Es va dirigir a una espècie de magatzem d'on va portar una escala que va recolzar al costat del cirerer.

—Ara ja pots pujar i unir-te al Dick. Però només vols cireres? No t'agraden els plàtans o les pinyes?

—No sé què són, no les he vist mai. —va respondre la Nona des de dalt de l’arbre i amb la boca plena de cireres.

—Bé, ja n’agafaré jo per l’hora de sopar.

La Mab va preferir collir les groselles dels arbustos que hi havia a prop del cirerer.

—Que agradable que és recollir tu mateixa el teu propi menjar —va dir en Dick.

—Sí, molt agradable. —Va reafirmar la Nona, que deixava més cireres a la boca que al cistell.

Però n’hi havia de sobres. Podien satisfer la golafreria i al mateix temps omplir els cistells que la Nona i en Dick portaven. El noi grassonet feia estona que havia baixat per recollir fulles de parra per a presentar els fruits a taula.

Quan va baixar, la Nona va començar a picar algunes groselles. La Mab, que feia estona que havia acabat la collita, la va agafar de la mà per portar-la a la plaça. Allà en Labor aplegava el que cada infant havia recol·lectat, deixant-ho sobre la gespa per col·locar-ho bé a les cistelles.

Semblava que ningú havia pensat a agafar fulles per a la presentació de les fruites. Així que van aclamar en Dick quan en va portar un bon grapat.

Quan les cistelles estigueren plenes i ben decorades, la canallada va anar a l’edifici que la Nona havia pogut veure des de l’helicòpter.

En Hans, la Mab, la Biquette i la Dèlia, decididament, havien pres la Nona sota la seva protecció i anaven amb ella a tot arreu. La Nona estava fascinada de veure que la quitxalla

feia el que volia. La Solidària, la Llibertat i en Labor estaven amb elles només per uns instants i després desapareixien sense deixar rastre de la seva existència.

—Això et sorprèn? —Va preguntar-li en Hans.— Doncs cada dia passa el mateix, només se'ls veu quan algú les necessita. Quan això passa, sense buscar-les, apareixen davant nostre, com si endevinessin que ens cal ajuda.

—I quan algú es porta malament, com es castiga? Qui castiga aquí?

—Ningú –va respondre la Mab.— Com vols que no siguem bones, quan no se'ns impedeix divertir-nos com volem i quan ningú ens obliga a fer el que no ens agrada?

—Bé, però, qui té cura del jardí, dels arbres i de les vaques que us subministren la llet?

—Nosaltres! És molt agradable cavar, regar, sembrar... ja ho veuràs. Si és necessari, en Labor està allà per ajudar-nos amb la seva tropa de follets. Quan se'ls necessita es posen a fer les feines més dures perquè es facin sense esforç. Però ja tindràs temps de veure-ho, ja que t'has de quedar amb nosaltres. Ja hem arribat.

La golafreria castigada

obre una ampla esplanada hi havia l'edifici a on s'havia de dirigir la canalla. L'esplanada estava entrecreuada per amplis espais coberts de gespa, amb alguns arbres frondosos. Allà, sota els arbres, hi havia altres criatures que no havien anat a cercar fruites ni a munyir les vaques. Algunes havien col·locat grans taules quadrades unides en cercle en honor a la nouvinguda, ja que normalment les col·locaven separades. Les taules estaven cobertes amb estovalles netíssimes i hi havien posat plats i safates decorades amb dibuixos senzills. Les cadires marcaven on seurien a menjar.

Les que arribaven van posar els seus fruits sobre fruiteres a joc amb els plats. Hi havia una mostra de gairebé tota mena de fruites, pomes, peres, raïm, albercocs, dàtils, taronges, plàtans, i fins i tot fruites que la Nona no havia vist mai. En safates hi havia pastissos de formes variades que en Labor havia cuinat. A més, per decorar la taula havien posat flors en gerros artístics.

D'altres infants posaven llet en precioses gerres de terrissa de formes elegants i harmonioses. Tot era un regal per la vista. Un perfum discret es regalava a l'olfacte omplint la boca d'aigua, encara que una no tingués gana.

Quan totes van haver arribat i la taula estava completament parada, cadascú es va col·locar al seu lloc preferit, al costat de qui més les agradava. La Nona va seure entre les seves noves amistats, que li van presentar a qui tenia més a prop: Irene, Ibai, Júlia, Núria, Llorenç, Fritz, Lola, Bepo, Pat, Li, Estrella, Shams, Montse... Allà hi havia nenes i nens de totes

les nacions del món. Totes reien i xerraven amistosament, sense preocupar-se de quin racó del món havien vingut.

Les safates anaven circulant al voltant de la taula. Cada una va escollir el que més li agradava. Unes agafaven de tot, mentre que d'altres s'afartaven del que més les venia de gust. Tot i això, la repartició es va fer cordialment, doncs hi havia suficients coses per satisfer-se. Ningú va perdre la calma volent acaparar-ho tot, amb la por de quedar-se sense allò que més li agradava.

—Vaja! Vull servir-te. —Va dir la Mab agafant un plat.— Què prefereixes préssecs o raïm?

—No. —Va contestar en Hans.— Els plàtans són millors, els he agafat per a ella.

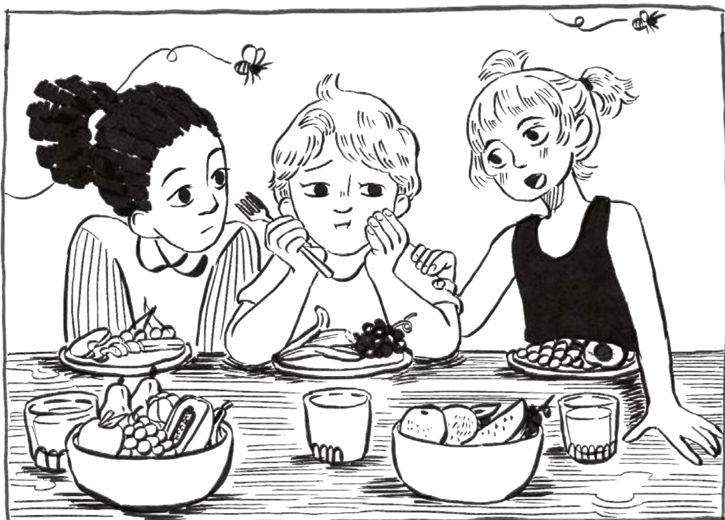
I cada una posava al plat de la Nona les seves fruites preferides.

—Ja menjaré de tot. —Va dir la Nona i es va posar a pelar un plàtan tal com li havia ensenyat en Hans, però es va aturar al primer mos.

—No t'agrada? —Va preguntar en Hans una mica contrariat. Es pensava que a la Nona, igual que a ell, li encantarien els plàtans.

—Sí —va contestar la Nona.— No és dolent, però m'agrada més el raïm. —I va picar el gotim que la Mab li havia posat al seu plat. Però després de menjar-ne un parell de grans, es va rendir. Deixant la resta del gotim al plat, va refusar el menjar suaument. La Nona mirava amb tristesa les safates amb fruites diverses i gustoses. En un principi li havien semblat poques per apagar la gana que tenia, ara, farta de tant menjar, les mirava amb menyspreu.

—Què tens? —Van dir alhora la Mab i en Hans, que seien a dreta i esquerra de la Nona.

— No tinc gana!

—No tinc gana! —Va contestar la Nona amb un to llastimós, com si el que li passava fos una gran desgràcia.

—No t'agraden aquestes fruites tan formoses? —Va dir la Mab.

La Nona va moure el cap negativament.

—No et trobes bé? —Va preguntar en Hans.

—Tens alguna pena? —Va afegir la Mab amb un to entre maternal i fraternal.

La Biquette, veient el que passava, va anar a abraçar la Nona. La Dèlia, que seia amb la seva cadira al davant, li va agafar la mà acaronant-la, mostrant-li el seu interès més afectuós.

Avergonyida i confosa, la Nona va acabar dient que havia menjat la mel de les abelles, els gerds i les maduixes dels escarabats daurats i que també s'havia afartat de cireres mentre les collia. Per tant, tenia l'estómac inflat com un sac ple i a punt de rebentar. El seu cos es negava a rebre cap més àtom de menjar.

—Beu una mica de llet. —va dir la Dèlia.— T'anirà bé i després et menjaràs aquest fabulós préssec.

La Nona va provar de beure'n algunes gotes, però la llet li va causar repugnància. I mirant aquelles suculentes fruites, la jove goluda va haver de conformar-se a mirar com se les menjaven les seves companyes. D'aquesta manera, la Nona, es va prometre ser més prudent en el futur i moderar la seva golafreria.

El que havia dit sobre el menjar al bosc, havia atret l'atenció de tota la resta. Així que, com a conferència de sobretaula, va explicar les seves aventures amb el pinsà, les abelles i els escarabats daurats. El relat va complaure les seves oients, que van felicitar-la.

Quan l'àpat es va acabar, es van aixecar de la taula. Van portar les estovalles i tovallons als armaris corresponents. També van portar la vaixella a la cuina, on amb una gran màquina rentavaixelles inventada per en Labor, es rentava i s'assecava tota sencera. Per últim, la mateixa mainada, posava cada cosa al seu lloc de la cuina. La cuina estava amagada rere una cortina d'arbres, arbustos i flors a pocs metres de l'edifici principal. Entre totes, també van portar les taules i les cadires al seu lloc, prop de les parets del saló.

Quan tot va quedar en ordre, es van escampar pel jardí i van debatre els jocs amb què pensaven divertir-se. Algunes nenes volien jugar a mames i papes, o a mestres. Alguns

nens a futbol o a fer rodar ampolles. Aquests jocs els triaven a causa dels records del que jugaven abans d'arribar a Autonomia. Després d'aclarir-se entre els diferents jocs, van acabar per organitzar-se en grups i jugar cadascú al que li donés la gana.

VAN JUGAR A TOTS ELS JOCS QUE CONEIXIEN.

Més tard, a poc a poc, algunes van anar desprenent-se dels grups, ja que les atreien altres jocs. Hi va haver nens que s'aproparen on les nenes estaven jugant a nines i nenes que van voler anar a saltar a la mula. Saltaven sobre les seves companyes més àgils que una llagosta cridant "a la una, el salt de la mula", "a les dos, la cara del gos", "a les tres, saltar i no dir res". D'aquesta manera pujaven d'un salt a sobre de les seves companyes que, inclinades i en fila, oferien les seves esquenes perquè les altres s'hi enfilessin. Anaven saltant fins que les de sota no podien més o algú de les qui havien saltat tocava el terra, i així canviaven de posició.

La canalla va anar canviant de jocs i de grups fins que van esgotar el catàleg de jocs infantils. La Nona va jugar per primer cop a la seva vida al joc dels quatre cantons amb en

Hans, la Mab, la Biquette i la Dèlia, que amb la seva cadira automàtica corria com un llamp d'una banda a l'altra. Després es va trobar compromesa en una partida de la gallineta cega amb una vintena de companyes, doncs no en recordava tots els noms. D'aquesta manera va fer moltes amistats, com la Cosàlia, que venía de Guadalupe, o en Dudú, que era del Congo. La Dèlia i en Hans es van posar en un grup a resoldre endevinalles que cadascú proposava per torns. La Biquette i la Mab, amb d'altra mainada, saltaven a corda. Qui es cansava de jugar anava a seure a les escales del palau i seguia amb la vista els jocs de les seves companyes.

El sol s'havia amagat feia poc, l'obscuritat queia lentament, però la nit semblava que seria dolça i tranquil·la. A poc a poc, les veus de la canalla que jugava s'extingien.

La Solidària va aparèixer al capdamunt de l'escalinata.

—Filles meves, —va dir- us preparo una sorpresa. Una companyia de gimnastes s'ha ofert per a fer-nos una representació dels seus exercicis aquesta nit. Es tracta de donar-les-hi una bona rebuda. On voleu que veiem l'espectacle, al teatre o aquí fora?

—Sí, sí, a fora és millor! —van exclamar la canallada, que s'havien aplegat i acollien la notícia amb entusiasme.

—Doncs posem fil a l'agulla. En Labor us ajudarà.

Mentrestant, la mainada aplegada allà aplaudia i saltava d'alegria.

Fi de vetllada

a canalla va córrer al magatzem on guardaven les eines i els accessoris per muntar l'escenari. Allà, amb l'ajuda d'en Labor i d'algun dels seus follets, van treure fustes i teles per portar-les a l'esplanada. En aquesta, van aixecar-hi una immensa carpa quadrada davant de les grades de l'escalinata. Les escales servirien com a seients per als espectadors.

La Nona es va meravellar de veure com treballaven els follets d'en Labor. Amb la seva ajuda, la quitxalla podia portar fàcilment les fustes pesades de l'escenari i els pilars per penjar-hi la pinta, amb els focus i la tramoia. Les teles de les bambolines i el teló, que pesaven molt, es van penjar gairebé sense esforç.

Aquells follets eren homenets deformes, vestits amb caputxes vermelles, semblants als follets que la Nona havia vist als llibres de contes. Aquests eren àgils com els micos, forts com bous. Tot i que eren lletjos, sempre eren amables, alegres i sempre estaven fent broma. Així és com, per exemple, amb en Dick, que havia volgut treure la caputxa a un dels follets sense que ho notés, el follet el va enganxar a l'extrem superior d'un pilar que s'havia d'aixecar. En el moment en què aixecaven el pilar, el pobre Dick va quedar suspès a l'aire, agitant braços i cames des de les alçades com una aranya. Ràpidament, el nen va poder baixar d'aquesta posició tan perillosa mentre el follet que l'havia penjat se'n reia sorneguerament.

A part d'aquest incident, el muntatge es va fer sense dificultat. En poc temps l'escenari va estar preparat per a l'espectacle. De la pinta penjaven trapezis i anelles, i a l'escenari hi

havia barres paral·leles, trampolins i d'altres aparells gimnàstics.

De la il·luminació se'n va encarregar la fada Electrícia, una altra companya d'en Labor. Aquesta fada sabia fer les coses a l'engròs i deixar satisfeta la clientela. Va instal·lar dalt de tot de la pinta uns focus enormes que propagaven una llum blanca amb tons blaus. Semblava com si la llum de la lluna il·luminés l'escenari fent que es veiés clar com en ple dia.

En Labor es va assegurar que tot estigués ben aferrat, i com que ho va trobar tot correcte, va dir:

—Tot està ferm. Ja poden venir les nostres artistes.

—I heus aquí el camerino que hem preparat. —va dir la Solidària aixecant la cortina que tapava l'entrada a una carpa que hi havia al costat de l'escenari. La carpa contenia un gran saló decorat amb flors d'Autonomia, on podien descansar les artistes.

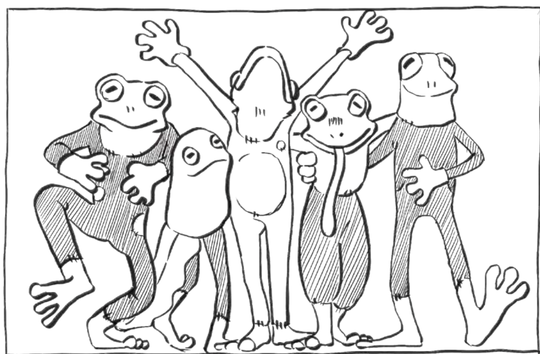
—Ja que tot està en ordre, prenem seient. —Va dir en Labor.

—Electrícia avisa la companyia que la seva sala està llesta. —va afegir la Solidària.

A continuació es van dirigir a l'escalinata i van asseure's. Es va fer el silenci i va començar la música que preparava l'entrada a escena. Mentre sonaven les últimes notes, les acròbates van aparèixer i la mainada va aplaudir, plena d'alegria, la seva entrada.

Eren cinc artistes: quatre que representaven granotes enormes de color verd i una altra amb vestit de capgròs que accentuava la nota simpàtica de la companyia. En línia davant de l'escalinata, van saludar obrint la boca desmesuradament

i amb uns ulls de la més marcada estupidesa, provocant una riallada general al públic.

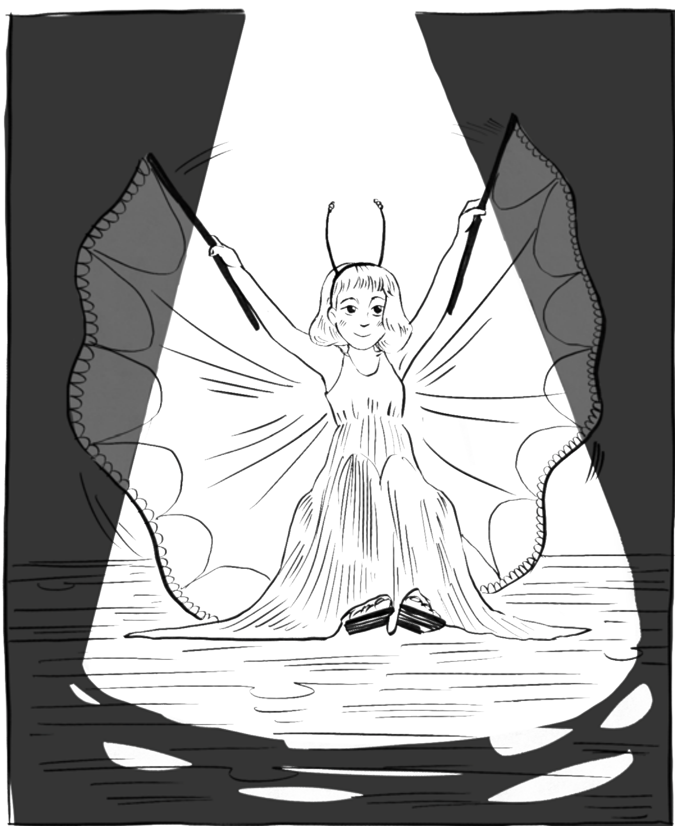
EREN CINC ARTISTES, QUATRE GRANOTES I UN CAPGRÒS

De seguida les artistes es van dirigir als trapezis i a les anelles fent un seguit d'exercicis d'agilitat, força i gràcia. El capgròs, que era el pallasso de circ de la companyia, repetia els exercicis amb una comicitat ridícula i graciosa, guanyant-se la simpatia del públic. Va ser qui va rebre els aplaudiments més efusius i entusiastes. Quan van acabar les contorsions, les cabrioles, les caigudes i les suspensions, les artistes van formar de nou en línia i van saludar mentre la canalla les ovacionava.

Després, instantàniament, van aparèixer amb vestits cenyits de color blau cel brodats amb lluentons de plata. Semblaven boniques papallones. S'hi havia unit una sisena artista vestida de papallona que, més baixeta, semblava que acabava de sortir del cuc de seda, ja que el capoll li tapava els peus. Les joves espectadores van reconèixer les seves companyes, que havien preparat aquesta sorpresa i van aplaudir bojament. Les artistes impassibles van saludar i van reprendre una nova sèrie d'exercicis a les paral·leles. Aquests exercicis eren diferents als anteriors, però no menys graciosos i

elegants. Després, la papallona que volia sortir del capoll va ballar movent els braços, el tors i el cap amb uns moviments sublims al ritme de la música. Lliscava per l'escenari, com si volgués sortir del capoll fent arribar al màxim l'admiració, l'alegria i l'entusiasme de la concurrència. La companyia, en finalitzar l'espectacle, va saludar i, després d'una bona estona d'aplaudiments i crits d'entusiasme, es van retirar a la sala de descans.

La Nona s'havia quedat bocabadada, obrint els ulls i la boca completament estordida.

La Dèlia era la papallona.

—Has vist. —va dir la Nona a en Hans, que tenia al seu costat.— Quina gràcia que fa el petit? Com es diu?

—Ahmed. —va contestar en Hans que també estava entusiasmat.— I has vist la Dèlia com ballava amb la seva cadira de rodes?

—Era la Dèlia la papallona que sorgia del capoll?—es va sorprendre la Nona.— A mi m'ha posat la pell de gallina, semblava que volés per com lliscava per l'escena.

—I has vist el gran com se sostenia de cap per avall amb els talons fixats al trapezi?

Totes intercanviaven reflexions per l'estil, entusiasmades explicant el que més les havia agradat.

—Va, ja n'hi ha prou. —Va dir l'Amorata, una altra germana de la Solidària, que acabava d'aparèixer.— Cal pensar en anar a dormir, se us comencen a inflar els ulls de son. Abans, però, heu de rebre notícies de les vostres famílies, com cada nit, tal com us vaig prometre.

A un senyal seu, els follets van fer baixar una gran pantalla de cine al fons de l'escenari. De sobte, tot es va quedar a les fosques i un projector va il·luminar la tela blanca. La Nona no comprenia què volia dir tot allò. Desitjava saber si ella, igual que les seves companyes, també rebria notícies de la seva família. Va mirar la pantalla. A la tela blanca hi va aparèixer una lleugera boirina que s'agitava i es dividia, i finalment s'hi va formar una clara imatge. La Nona va reconèixer de seguida l'escena.

Era el menjador de casa seva. Una porta entreoberta permetia veure una altra estança on el seu germà gran es preparava per anar a dormir. Asseguda a la taula, al menjador, la

seva mare Lidia llegia el diari. La Cendrina, a prop seu, feia els deures de l'escola. La seva altra mare, l'Anna, estava a l'altre extrem de la taula, preparant les lliçons d'escola que, com a mestra, hauria d'ensenyar l'endemà.

Van trucar a la porta i la Lidia va anar a obrir, era la cartera que portava una carta. La mare va obrir la carta i la va llegir en veu alta: era la Solidària que enviava notícies de la seva protegida. La Cendrina, que escoltava atentament, va expressar el desig de tenir aventures com les de la seva germana. Però li van dir que havia de ser més valenta i responsable per a fer-ho. Fins i tot en Titi va tenir enveja d'un país on es podia viure sense anar a l'escola. Si més no, aquesta era molt diferent de la que ell coneixia.

—En això s'enganyen. —va pensar la Nona, ja que estava rodejada d'infants de totes les maneres de ser.— Però sí que és cert, que aquest lloc és molt diferent de les escoles que coneixen.

Després la imatge es va esborrar, el projector es va apagar i la llum va inundar de nou la sala.

—Mab —va preguntar la Nona a la seva amigueta— has vist la teva família?

—Sí — va respondre —fins i tot la meva germana May que jugava amb el nostre gat blanc i negre.

—No, —va contestar la Nona– si jo et parlo de les meves mares, Lidia i Anna.

—Ah! —va exclamar la Mab— no me'n recordava, no sé com ho fan. Però passa que amb una sola imatge a la pantalla, cada una veu el que li interessa directament i res més.

—Sí, —va agregar en Hans– és un projector ben estrany. Tu has vist la teva família, jo a la meva i cadascú a les seves. Totes hem vist coses diferents, sense veure res del que veien les altres.

La Nona es va quedar sorpresa, però com que aquell dia havia vist coses tan esplèndides, s'havia habituat a les coses extraordinàries.

La mainada d'Autonomia van pujar escales amunt cap al palau. La Nona, seguint a les seves companyes, va travessar la gran porta que conduïa al vestíbul. Allà hi havia diverses portes, també una escala i un ascensor que conduïen als pisos superiors.

—Vine —va dir en Hans a la Nona— les nostres habitacions estan al primer pis. Tenim una habitació buida al costat de les nostres, serà per a tu.

Tota la canallada es va dispersar per les escales i els passadissos, i en Hans, la Nona, la Biquette i la Mab es van dirigir a la dreta.

—Ho veus? —va dir en Hans entrant en una habitació i obrint el llum.— Pots quedar-te aquí, la meva habitació està aquí al costat, la de la Mab aquí davant i les de la Biquette i la Dèlia una mica més enllà, però al mateix passadís.

La Nona va veure que la seva cambra era espaiosa, il·luminada i que es podia airejar durant el dia gràcies a una finestra que donava al jardí. La sala estava graciosament moblada, amb un llitet, llençols i cobrellit, tot d'un blanc enlluernador que ho il·luminava tot. En un racó hi havia el lavabo, i una taula i dues cadires completaven el mobiliari de l'habitació.

La Mab va aparèixer amb uns llibres que havia portat de la seva cambra:

—Té, m'havia oblidat de tornar-los a la biblioteca. Aprofito per deixar-te'ls, per si vols llegir abans d'anar a dormir.

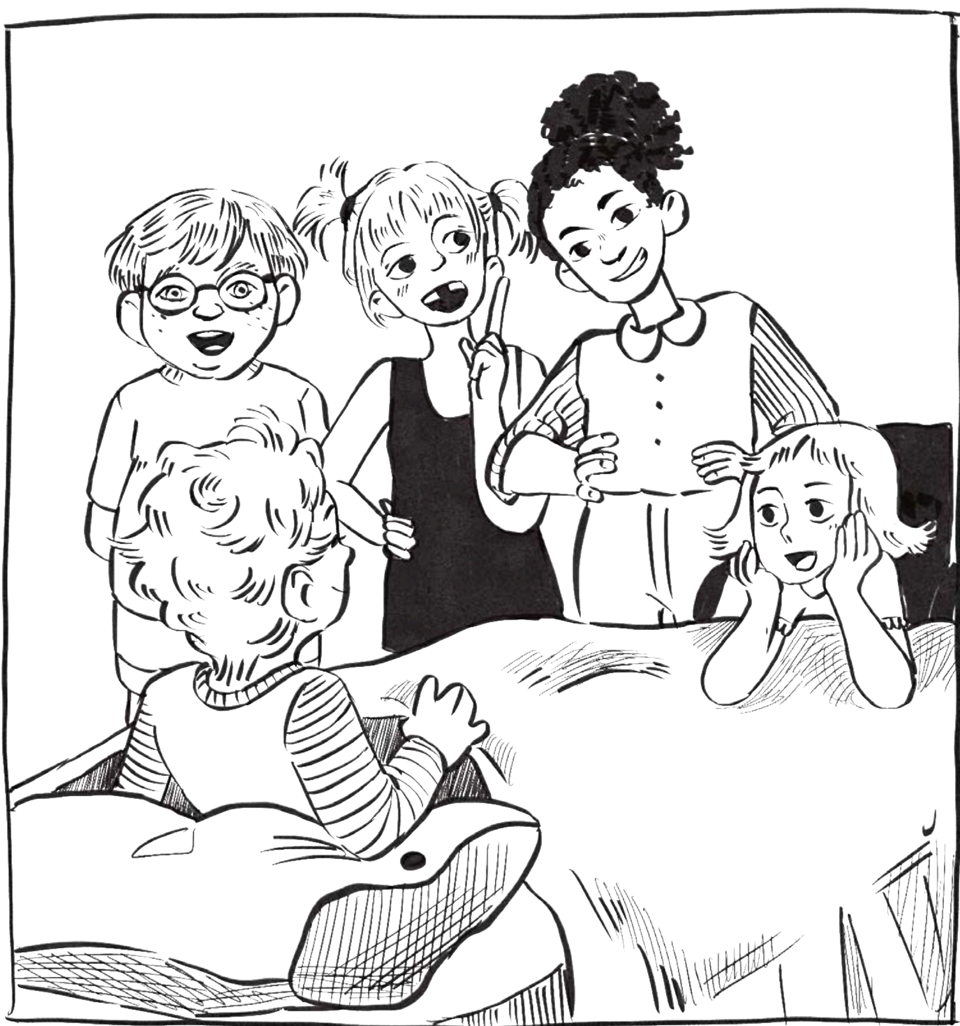
—Si durant la nit tens set, beu això —va dir en Hans mostrant-li una gerreta de llet que estava a sobre de la taula.

—Si la llum et molesta, —va afegir en Dick, que també volia contribuir a ensenyar coses a la Nona– només has de pitjar aquest botó. –Ell el va prémer i va deixar l'habitació a les fosques un moment, però ràpidament va tornar a encendre el llum.

La Nona, cansada de tantes i tan variades emocions, va donar les gràcies, va saludar amb un petó a cadascú i quan van haver sortit, es va posar al llit. En aquell moment, el silenci regnava a palau.

La feina a Autonomia

Desperta dormilega!

a era ben entrat el dia quan les amistats de la Nona van envair la seva habitació.

—Eh, eh! Dormilega! –va dir en Hans amb expressió burlesca– La mandrosa que dorm sota un sol que enlluerna! Eh! Eh!

—No, —va protestar la Mab,— perquè ahir em va prometre que vindria a munyir les vaques amb mi.

—També pots venir amb mi a actualitzar la web amb una crònica de l'espectacle d'ahir. —Va afegir en Dick, a qui li encantaven els ordinadors i les tecnologies.

—O si vols venir a l'aula de música a planificar el següent espectacle... —Va proposar la Dèlia.— Però primer t'has d'aixecar del llit, banyar-te i esmorzar.

La Nona es va aixecar i es va vestir ràpidament. Mentrestant, en Hans i la Mab van aixecar els llençols i van fer el llit, la Dèlia va escombrar i en Dick va treure la pols. En un tres i no res van tenir l'habitació en ordre.

Quan van haver acabat, tota la colla es va dirigir a la part del palau on hi havia la sala de banys. Allà hi havia dues àmplies piscines, una amb aigua a temperatura ambient, i una altra amb l'aigua tèbia, per les fredoliques. A més a més, hi havia aparells amb tota mena de dutxes i sortidors.

En un moment totes es van despullar i es van posar a remullar-se allà on més les hi venia de gust. La Dèlia va ser la primera, ja que quan necessitava ajuda, un follet d'en Labor

l'ajudava. Aquest cop tan ella com el follet s'havien afanyat per sorprendre a la Nona.

—Què, veniu a l'aigua? —va preguntar la Dèlia des d'una de les piscines— Aquesta cascada és la millor. —I es va posar sota un dels sortidors de la piscina.

En Hans i la Nona van anar amb ella.

—Deixa-li provar a la Nona —va dir en Hans.

La Dèlia va cedir el seu lloc a la nostra amiga i li va indicar com col·locar-se per poder fer més efectiu el massatge de l'aigua caient sobre el seu clatell.

—Que bé, poder mirar-vos i parlar amb vosaltres cara a cara. —va dir la Dèlia.

I era cert, ja que ella, dins l'aigua es movia com un peix, sense trobar cap impediment. Com que flotava, la Dèlia tenia el cap a la mateixa alçada que el de les seves companyes. Fins i tot, de vegades feia broma fent veure que ofegava a qui tenia al costat.

—Ja t'agradaria a tu que visquéssim dins l'aigua. Però l'esmorzar ens espera, hauràs de tornar a la teva cadira. —li va respondre en Hans.

Banyades, assecades, vestides i ja sense ni mica de son, la colla d'amistats de la Nona va dirigir-se al menjador. A les taules hi havia llet, sucs de fruita, xocolata i cafè. També podien menjar pastes, torrades, mantega i cereals per a poder fer un bon esmorzar. La Biquette va portar de la cuina una gerra plena de suculenta xocolata desfeta i mentre omplia una gran tassa li va dir a la Nona:

—Té, te l'hem preparat especialment per a tu.

—I aquí una galeta excel·lent untada amb mantega —va dir—li la Dèlia, que feia estona que estava escampant mantega en unes delicioses galetes.

La Nona agraïnt tanta atenció, va esmorzar amb gana, mentre la resta d'amistats feien el mateix. Quan van haver esmorzat, la bandada es va dispersar. La Mab, agafant a la Nona de la mà, la va portar cap als estables, però les vaques ja havien sortit a pastar.

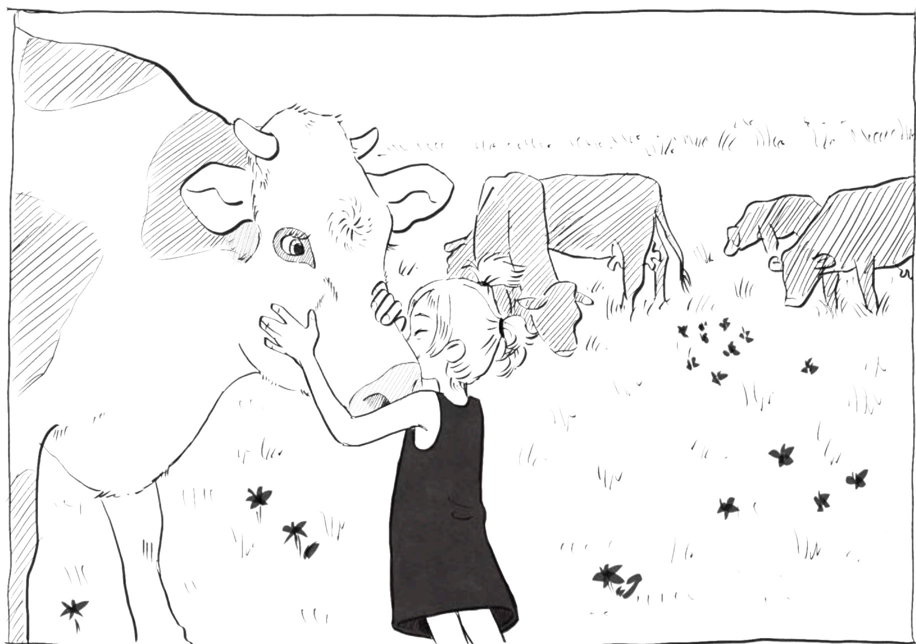
La nena va fer notar a la seva companya com de nets i il·luminats estaven els estables. La Nona, que n'havia visitat algun en una excursió de l'escola, els recordava ombrívols, bruts i que feien molta pudor. Aquests eren molt diferents, sales perfectament il·luminades, amb paviments amb pendents per a conduir els líquids al clavegueram i una palla neta, que sovint es renovava, per allitar l'animal. Cada vaca tenia el seu habitacle separat amb planxes elegants i amb el nom en una placa de marbre. Les menjadores estaven plenes de farratge. Així eren els estables d'Autonomia.

—Veus que ben allotjades que tenim les nostres vaques? —va fer observar la Mab— Aquest és el pessebre de la meva preferida, la Blanqueta. Veus el seu nom aquí? Anem al prat a cercar-la.

Van travessar l'estable, obrint una gran porta que conduïa al prat on pastaven i s'esbargien les vaques. Algunes persones d'Autonomia s'ocupaven de munyir-les.

—Heus aquí la meva Blanca. —va dir la Mab corrent cap a una d'elles que va braolar alegrement en veure a la seva mestresseta. La Mab va posar els braços al voltant del coll

de la vaca i li va fer un petó.— Mira que neta és. Som companyes i mai oblida que sempre li porto alguna llaminadura.

La Mab va abraçar i va fer un petó a la vaca.

Mentre deia això, la Mab va treure's de la butxaca un grapat de sal que l'animal va assaborir amb delícia. Després, agafant un tamboret i un cubell, la nena es va posar a munyir la vaca. Quan ja portava una estona omplint la galleda, va proposar a la Nona que ho provés. Van canviar-se el lloc, però els inexperts dits de la Nona no van aconseguir extreure ni una sola gota de llet. Es va disgustar, puix que veia que la Mab feia caure la llet amb molta facilitat. Ella s'havia pensat que seria facilíssim. Tot i això, a força d'assajos i explicacions de la seva amiga, va aconseguir treure algunes gotes i es va posar d'allò més contenta, com si haguessin fet

una meravella. La Nona ja s'havia animat de nou, però com que no anava tan ràpid com la Mab, li va cedir el seu lloc i la seva amiga va acabar d'omplir la galleda.

La Nona, a qui no li agradava el paper d'espectadora, es va posar a recollir flors del prat, n'hi havia moltíssimes. Com que n'havia collit tantes, va tenir la idea de donar una sorpresa a les seves amigues. Es va instal·lar a l'ombra d'una preciosa noguera i amb les flors recollides va trenar unes boniques garlandes, combinant els colors de les flors. La Nona acabava la segona garlanda i començava a fer una tercera, quan en aixecar la vista va veure la Mab que la contemplava.

—Què fas? —li va preguntar— per a qui són aquestes garlandes?

—N'hi ha una per a tu —va respondre la Nona posant-li una sobre els seus cabells.

—És per a mi aquesta bella garlanda?! —va exclamar la Mab amb moltíssima alegria i va córrer a mirar-se en un rierol que corria a la vora del prat.— Necessito fer-te un petó —i així ho va fer, li va fer un petó fort i sonor a cada galta.

—Aquesta —va dir la Nona mostrant la que acabava de finalitzar— és per a la Dèlia, l'altra per a la Biquette. —I col·locant-les al braç perquè no s'espatllessin, va anar a buscar el cubell de la Mab per portar-lo a la lleteria. Després van anar a cercar a les seves amiguetes.

Van anar al jardí i allà hi van trobar en Hans. Aquest, amb altres infants, cavaven en un lloc apartat on es disposaven a efectuar alguns experiments. Havien llegit en un tractat de jardineria que, empeltant arbres de la mateixa espècie, es podien obtenir fruits diferents sobre el mateix tronc. De la mateixa manera, podien obtenir roses de diferents colors

en un mateix roser. Volent assegurar-se que això era cert, en Hans i les seves companyes volien fer plantacions de les espècies que es van proposar empeltar. La Nona va admirar la voluntat amb què nenes i nens treballaven. La canalla removia la terra, cavant, fent forat i preparant els adobs que se'ls havia indicat, aquells més adients per als seus experiments. Però en Hans no sabia on estaven ni la Biquette ni la Dèlia.

Així que la Nona i la Mab van anar més lluny i van trobar a la Biquette en un dels hivernacles. Estava tenint cura de les plantes que allà s'hi conreaven. La nena va aplaudir i va saltar d'alegria quan li van regalar la garlanda, atraient l'atenció de la resta de gent que hi havia als hivernacles. La Nona es va haver de comprometre a ensenyar com es feien. Quan van preguntar on podia ser la Dèlia, la Biquette va assegurar que estaria a la part del jardí dedicada al cultiu de llavors, ja que feia estona que havia acabat l'assaig del següent espectacle.

La Mab i la Nona es van dirigir al lloc indicat i van trobar la Dèlia a la seva cadira i amb un pinzell a la mà. Amb el pinzell agafava una pols groga del mig d'una flor que estava totalment oberta. Després, amb el mateix pinzell, la Dèlia tocava el calze d'altres flors diferents.

—En què t'entretens? —Van preguntar la Mab i la Nona encuriosides.

La Dèlia va respondre que el seu professor Botànic havia explicat que es podien crear llavors híbrides, d'una espècie diferent, creuant la pols d'unes flors amb altres tipus de flors. La Nona no entenia ni una paraula i la Dèlia li va explicar com es formen les llavors a les flors.

—Aquesta pols que recullo es diu pol·len. —va dir— Surt d'una bosseta que s'anomena entera i una altra part de la flor

que es diu estigma, el recull. Normalment els dos òrgans estan a la mateixa flor, però hi ha espècies on aquests òrgans es troben separats. En el primer dels casos es diu que la planta és hermafrodita. En el segon cas, els peus que tenen les anteres amb el pol·len s'anomenen mascles i els que recullen la pols són les femelles que produeixen la llavor. L'estigma condueix el pol·len a un gland que es diu ovari i allà es fa gran igual que l'òrgan que l'ha recollit. Així es formen les fruites com les peres o les pomes. Les llavors de l'interior d'aquestes fruites són els grans produïts pel pol·len, aquesta pols groga. En estat lliure, els insectes van a cercar aliment a les flors, transportant la pols groga, el pol·len, d'una flor a una altra. Així que jo estic fent com els insectes, però en lloc de portar el pol·len a flors del mateix tipus, el porto a flors d'altres gèneres per a crear una nova varietat de fruita.

Mentre donava aquestes explicacions a la Nona, assenyalant els òrgans en la flor que havia escollit, la Dèlia fixava la mirada en la garlanda que coronava a la Mab i en la que la Nona portava al braç. La Nona va endevinar el seu desig i va dir-li:

—La veus? És per a tu —i la hi va posar al cap.

La Dèlia va mostrar-se també molt contenta amb el regal. La resta de mainada, que també estava experimentant amb les flors, van acudir a admirar les garlandes. Així que la Nona va haver de prometre ensenyar a qui ho vulguès com es fabricaven. Durant vuit dies no es va parlar de res més que de la construcció de garlandes. La canalla d'Autonomia va estar elaborant aquestes corones de flors fins que es van esgotar les flors dels prats i es van saquejar una mica els jardins. Per sort, un joc nou va atraure l'atenció de la canalla d'Autonomia, que va deixar de construir garlandes. Si no haguessin parat, haurien acabat fins i tot amb les flors dels hivernacles.

Va arribar l'hora de dinar. Com que el temps era esplèndid, van posar les taules a l'exterior, sobre l'esplanada. La Nona, que tenia molta gana, va poder degustar tant les fruites que coneixia com aquelles que no havia tastat mai a la seva vida. Quan va estar tipa, sense que ningú la veiés, dissimuladament va posar-se a la seva butxaca mitja dotzena de fruites semblants a les pomes, que li havien semblat excel·lents. En acabat de dinar, amb una excusa va dur aquestes fruites a l'habitació i les va guardar al calaix de l'armari.

L'escola

esprés de l’àpat, la canalla va escampar-se pels jardins organitzant tota mena de jocs. La Nona va baixar de la seva habitació i es va barrejar amb la resta d’infants. De seguida, un grup li va demanar que comencés amb les seves lliçons sobre l’art de teixir flors i fer garlandes. La Nona va accedir al seu desig.

Es trobava amb aquest grup, quan una hora després van venir a buscar-la en Hans, la Mab, la Biquette, en Dick i la Dèlia.

—Anem a l’escola. —li van dir— Vens amb nosaltres?

—Ja veuràs com ens divertirem. —va afegir en Dick.

La Nona, que volia novetats, va dir a les seves alumnes de garlandes que l’endemà seguirien la lliçó i es va unir amb les estudiants. Com seria l’escola a Autonomia? Aquella pregunta feia estona que li rondava pel cap.

La colla d’amigues va entrar en una espècie de sala del pis de baix on hi havia taules i cadires. Al contrari que a l’escola de la Nona, aquest mobiliari podia posar-se com elles volguessin. Cadascú podia seure allà on preferís, o podia col·locar-se en grups, si així ho volien. La colla de la Nona es va instal·lar còmodament en una d’aquelles taules, d’altres companyes van seure en altres punts de la sala.

La mestra era la Llibertat, la germana de la Solidària. Ella, en lloc d’omplir el cap de la canalla amb lliçons i idees que la gent petita no sol comprendre, procurava atreure o suggerir preguntes.

—Explica’ns la història de la impremta i el que va passar fins al món digital! —Va dir en Dick.

—No, explica’ns astronomia!—Van dir unes altres.

—Millor que ens expliquis com es va formar la Terra.

—La geografia és divertida.

—Ja ens la va explicar ahir. —Van protestar algunes.

—Posa’ns problemes! —Va dir tota una colla d’uns deu a dotze anys.

—Tot el que vulgueu, —va dir la Llibertat somrient.— Però primer és entendre’s. Per on començarem?

VAN ESCOLLIR LA HISTÒRIA QUE VAN VOLER I LA LLEGIREN.

—Comença pels problemes, si vols, però continua després amb la geografia.

—Si fem això, ja no quedarà temps per a l'astronomia. —Van protestar algunes veus descontentes.

—Tampoc podràs parlar de la formació de la Terra. —Van afegir unes altres.

—I encara menys explicar-nos alguna història bonica. —Van dir les més petites de la classe.

—Amb bona voluntat es pot arreglar tot. Pel que veig, podríem començar la classe resolent problemes, després de seguida passarem a geografia i demà sens falta ens dedicarem a la formació de la Terra. Pel que fa a l'astronomia, aquest vespre, després de sopar, em sembla que serà el millor moment per ocupar-nos d'estudiar, a cel obert, les estrelles.

—Sí! Sí! —Van exclamar la majoria d'alumnes.

Però, en un racó, les més petites del grup que havien demanat històries, protestaven. No volien esperar un dia més i amenaçaven en retirar-se si no se les satisfeia.

La Llibertat va agafar un llibre de la taula ple de dibuixos per entendre'l millor i les hi va donar dient:

—Com que només voleu històries, aquí en podreu escollir: des de la història de Johannes Gutenberg i la creació de la impremta, a la de Hedy Lamarr i la invenció del wifi i del GPS. Aneu a un racó o al jardí si voleu i llegiu tot el que vulgueu.

D'aquesta manera, la Llibertat va solucionar el rebombori a la classe i va començar la lliçó. Va dictar alguns problemes

que diversos alumnes, un després de l'altre, resoldrien a la pissarra. Després, altres infants dictaven els problemes i la resta de la classe els resolia.

La Nona va observar que un dels alumnes parlava sempre, encara que no li toqués, i feia gestos de menyspreu quan algú no responia amb facilitat. Semblava com si aquest nen tingués el secret de conèixer les millors solucions.

—Jacquot, —així es deia el nen— Jacquot, —va dir la Llibertat.— Dicta tu un problema.

En Jaquot va anunciar un problema que tractava d'hores, segons, litres i metres, i va quedar satisfet de la seva originalitat. Com que ho embolicava tot, ningú va ser capaç de trobar-ne la solució. El mateix Jacquot, al que van convidar a resoldre'l, al final es va veure en la mateixa situació que la resta de la classe. Per excés de vanitat el nen va quedar en ridícul i, com és natural, la resta de la classe es va riure d'ell. La Llibertat li va demostrar que era preferible dictar problemes senzills i raonar-los bé, que fer-ne de complicats i que no s'acabessin d'entendre. D'aquesta manera va posar en evidència el defecte capital del problema que havia dictat: era impossible trobar-ne una solució.

Va arribar el torn de la Nona i va proposar un problema que recordava haver resolt a l'escola. Es tractava d'un sastre que havia comprat tantes peces de roba de tants metres per una quantitat específica, es preguntava a quant havia de vendre el metre per guanyar una suma concreta.

—El teu problema està ben plantejat —va dir la Solidària, que acabava d'aparèixer a l'aula.— Però ho està segons les regles egoistes que us ensenyen a les escoles d'un món on es treballa en vista d'especular sobre els semblants. Aquí el problema es plantejaria d'una altra manera... Com que

un sastre té tantes peces de roba d'on, de cada peça en pot treure tants vestits, a quantes amistats podrà complaure entregant-les-hi un vestit? Ho veus, filla meva? —Va afegir fent un petó afectuós a la Nona.— Potser ets molt petita per apreciar-ne la diferència, però quan creixis i puguis comparar-ho comprendràs.

Amb això es va acabar la lliçó de matemàtiques i es va passar a la de geografia, tal com havien quedat. La Llibertat va explicar què era un continent, un cap, una illa, una península, un arxipèlag... Per tal que la seva lliçó fos menys avorrida, l'acompanyava amb relats i poesies que es referien a les seves explicacions. A més, a la pantalla, uns dibuixos animats mostraven el que estava narrant i ensenyava imatges del que era cada cosa. Fins i tot les petites, que estaven mirant històries en un racó, van anar a escoltar la lliçó de la Llibertat. D'altres alumnes, que, al contrari, no els interessava el que s'estava explicant, es van aixecar i es van dirigir al jardí.

Per la seva part, la Llibertat sabia que no s'ha d'abusar de l'atenció de la canalla, encara que es noti que hi ha interès en allò que s'explica. I és que la infància necessita moviment, agitació, córrer i fer soroll. En acabar el relat de geografia, la Llibertat va finalitzar la classe. D'aquesta manera, les nenes i els nens, lliures, van córrer cap al jardí. Allà en Labor, amb altres infants que havien preferit quedar-se a l'aire lliure, organitzava les feines de cultiu.

Un grup que, a prop d'una farga portàtil, treballava reparant eines i instruments de llaurar, va atreure la Nona. Ella veia les espurnes blaves i vermelles, que semblaven focs artificials, sortien del ferro incandescent quan el martellejaven. Va voler provar-ho. Així que qui ho estava fent, va haver-li d'explicar què era necessari per a fer bé aquella feina. La

Nona va seguir les instruccions i aviat van tenir un pic reparat, com si fos nou.

Va arribar la nit quan la Nona, que havia estat present a totes les feines, creia que encara quedava molta estona per sopar i dormir. El dia se li havia fet curt, ja que l'havia aprofitat bé i l'havia gaudit feliçment.

Després de sopar van anar a rebre la lliçó d'astronomia en una torre del palau. Seguidament l'Amorata, amb la pantalla i el projector màgic, va mostrar les notícies sobre les seves famílies. Les amistats de la Nona la van portar a la biblioteca per tal que escollís dos contes per llegir abans d'anar a dormir. Després tota la canalla va anar a les habitacions.

Les fruites que havia guardat es van convertir espantosos gnoms

Quan va ser a la seva cambra, la Nona, que s'havia guardat a la butxaca algunes fruites de la taula, va voler afegir-les a les que havia agafat al migdia. Però en tibar del calaix de l'armari es va espantar. En lloc d'aquelles fruites boníssimes que hi havia deixat, va veure que aquestes s'havien convertit en espantosos gnoms que l'amenaçaven amb gestos desagradables. També les fruites que duia a la butxaca s'havien convertit en gnoms horribles. Aquests petits monstres pujaven pels braços de la Nona intentant tirar-la a terra i arrossegar-la. La Nona, espantadíssima, va llençar un gran crit que va fer aparèixer a la Solidària a prop d'ella. La fada va fer desaparèixer aquell eixam de minúsculs enemics amb un senyal. La Nona es va quedar tremolant.

—Tinc una part de culpa del que t'ha passat, —va dir la Solidària.— T'hauria d'haver dit que en aquest país no passa com en el món d'on provens, on s'ha de fer de tot per a sobreviure. Aquí no s'ha de témer que mai et falti de res i, per tant, aquestes fruites que t'has guardat mai te les haguessis pogut menjar. A la taula sempre tindràs més del que necessitis i allà tindran el seu aspecte natural. En canvi, aquí són un caprici egoista, doncs és guardar per a una mateixa el que pot ser útil per algú altra. Així, per castigar l'avarícia, es transformen en aquests repugnants dimoniets. Si haguessin estat més nombrosos, t'haurien arrossegat fins al territori del nostre enemic Monadi abans que jo els ho hagués pogut impedir. Aquest cop quedes lliure a canvi de l'ensurt que t'han donat, però no ho repeteixis.

I després de besar a la Nona va desaparèixer com havia vingut. La nostra protagonista, avergonyida i temorosa, se'n va anar al llit tremolant, sense treure's la por que li havien casat aquells monstres horribles

L'excursió

En botànic era un home original

a Nona ja portava a Autonomia una bona temporada. El temps li semblava que havia passat com un somni. No havia passat ni un moment d'avorriment. Estava calmada i feliç, com la resta de companyes d'Autonomia. La Nona ja es sabia el nom de totes les nenes i els nens, sabia qui eren les seves famílies i d'on provenien.

La majoria d'hores d'escola les passaven als jardins. Alguns dies, a la sala d'ordinadors feien els relats dels seus descobriments i ho publicaven a la pàgina web d'Autonomia. Però ja feia uns quants dies que estaven planejant un llarg passeig a través dels boscos que envoltaven Autonomia. El dia assenyalat per fer-ho per fi havia arribat.

El dia abans es van fer tots els preparatius necessaris per a l'excursió, que seria també una lliçó de ciències naturals. Es necessitaven martells per arrencar trossos de roca i pales per arrencar d'arrel plantes, i així estudiar-les a l'escola. També xarxes per caçar insectes i d'altres instruments que fan servir les persones naturalistes.

Aquell dia, a les motxilles, cadascú portava els seus queviures, una ampolla d'aigua amb el seu got i una bossa per a la brossa. Quan ho van tenir tot enllestit, es van posar en marxa. Era ben d'hora al matí, abans que el sol escalfés massa.

Una altra protectora d'Autonomia, germana de la Llibertat i de la Solidària, anava davant de tot conduint el grup, es deia Iniciativa. Darrere seu la canalla marxava parlant o cantant cançons que l'Harmonia, filla de la Solidària, les hi havia ensenyat. La Dèlia també cantava des de la seva cadira. Hi

havien afegit dues barres per tal que dos follets amb xanques transportessin la Dèlia per allà on ella volgués.

Quan van arribar a camins poc coneguts van començar a descobrir algunes espècies que no havien vist mai. Aquestes troballes servirien de base per a la lliçó que es faria a la primera parada. Cadascú es va dedicar a cercar novetats pel camí, sota les mates, entre les roques... Sempre vigilant de no perdre la direcció, cap a la primera parada marcada.

La Nona va descobrir unes flors molt boniques en forma de got llarg. Corrents, va anar a ensenyar-les al senyor Botànic, dient-li:

—Miri, senyor Botànic, quina gàbia de mosques més bonica que he trobat. —I va obrir amb cura una de les flors, d'on es van escapar un parell de mosques.

En Botànic va agafar les flors i posant-se bé les ulleres, digué:

—Aquesta és l'Aristolochia Clematitis, de la família de les aristolòquies, no és una simple caixa de mosques. Aquesta flor deixa entrar els insectes, com els que heu vist presoners. Però veieu aquests pèls que té en sentit diagonal a l'interior de la flor amb les puntes cap al fons? —I mostrava l'interior de la flor oberta.— Doncs, com que la flor no està fecundada, aquests pèls permeten que les mosques hi entrin i després no les deixen sortir, com si fos una trampa. Això fa que les mosques s'agitin cercant la llibertat i fan caure sobre els estigmes de la flor el pol·len que porten de l'exterior. La flor, un cop fecundada, deixa caure aquests pèls, i així deixa escapar les mosques presoneres. Abans, però, s'obren les anteres que desprenen el seu pol·len sobre les mosques, que quan són lliures el porten a altres plantes. —Així, les

va ensenyar una flor ja fecundada on, en efecte, els pèls de l'interior havien caigut.

En Botànic era un home original que feia poc que vivia a Autonomia. Se sabia de memòria tot el que feia referència a les ciències naturals: amb un cop d'ull podia dir el nom, la família, el sexe, l'espècie, l'hàbitat i l'època de floració de qualsevol planta. També sabia tots aquests detalls sobre els insectes, era com un diccionari ambulant. Però només era expert en ciències naturals, si el treies d'aquest tema era d'allò més ingenu. No tenia traça per a fer res més i era incapaç de realitzar qualsevol altra feina. Quan volia ajudar als habitants de la colònia era estrany que no tingués algun accident. A taula, ajudant a posar els coberts, sense voler, tirava a terra i trencava una pila de plats o feia caure el gerro de la llet. La seva ajuda era innecessària, ja que sempre arribava tard i els seus moviments lents produïen l'efecte d'una mímica ridícula.

En un principi, les habitants d'Autonomia van tractar de fer—li comprendre que sense la seva ajuda farien les coses més de pressa. Però en Botànic volia mostrar-se servicial, sempre volia ajudar quan en tenia l'ocasió. D'aquesta manera, la gent d'autonomia es va resignar a prevenir i evitar accidents sempre que en Botànic volia donar un cop de ma.

Aquest professor, abans de presentar-se a Autonomia, havia estat professor de fisiologia vegetal en una universitat de París. L'home hauria tingut molt èxit laboralment si hagués tingut una mica d'ambició, si s'hagués subordinat i hagués fet la pilota als homes de poder, encara que fos dient, com a veritat irrefutable, el que encara no sabia exactament. Però abstret en la seva passió preferida, l'estudi, no donava importància a aquestes menudeses. Gaudia extraordinàriament quan podia classificar alguna espècie nova o quan descobria algun tret ignorat dels costums d'alguna espècie.

Més d'una vegada, quan explicava la lliçó, se li acudia explicar noves idees que havia deduït dels seus estudis per aplicar-les a la vida social. Sovint es trobava en contra de les teories que els que manen obliguen a ensenyar. En Botànic no hi estava en contra per esperit d'oposició, sinó que descobria les coses i les explicava com les havia vist, amb una veritat científica. Ho explicava sense adonar-se que estava formulant una severa crítica contra la societat en la qual vivia. Per això mateix, els llocs de feina més distingits, els honors i les grans pagues anaven a parar a col·legues menys competents. Persones que tan sols repetien el que havien sentit o disfressaven les veritats que casualment trobaven. El resultat va ser que un dia, els de la universitat, sota un pretext econòmic, van suprimir la càtedra del professor Botànic per a fer-lo fora, ja que els molestava. Aleshores, va entrar en un institut on s'ensenyava la ciència oficial als fills de les classes dirigents, però tampoc allà va saber callar les seves idees. Ell no sabia renyar i encara menys castigar als alumnes, al contrari que el professor que l'havia precedit. D'aquesta manera, els alumnes de l'institut no van trigar a burlar-se d'ell i a fer-li bromes pesades i irrespectuoses. Això va servir d'excusa a la direcció del centre per acomiadar-lo.

La Solidària coneixia al senyor Botànic i el va fer venir a Autonomia. Va posar a la seva disposició plantes, insectes, instruments i tot el que necessités per als seus estudis. L'única condició que li va posar va ser que hauria d'ensenyar a la resta d'autonomians el que sabia. En Botànic va acceptar de bon grat, ja que el seu plaer més gran era ensenyar a tothom el resultat dels seus estudis. Al cap de poc temps de viure a Autonomia, el senyor Botànic es va adonar que les seves facultats generals havien minvat, perquè sols s'havia ocupat d'estudiar plantes i animals. Aleshores, va intentar fixar-se en les coses ordinàries de la vida, però cada ineptitud que cometia li demostrava que era massa tard. Així, amb un somriure de resignació, els deia als infants:

— Ja soc vell per canviar. M'haureu d'acceptar tal com soc. Però que el meu exemple us serveixi de lliçó. Procureu que allò que preferiu no us impedeixi d'aprendre també fins i tot de les coses menys importants.

Així era aquell home, però tornem al nostre passeig.

La Pat es va apropar amb una planta que acabava d'arrencar i mirant-la encuriosida, va dir:

— Senyor Botànic, miri quina planta més estranya, sembla una trampa per a caçar mosques.

— Aquesta —va dir el professor, aixecant la planta per ensenyar-la a la resta d'infants— és la Dionea caçamosques, de la família de les Droseràcies, de fulles radials tallades a les extremitats, com veieu, molt dentades. Les seves fulles tenen un bonic color rosat clar i es cargolen bruscament com una molla sobre l'insecte que comet la imprudència de postrar-s'hi. I la planta, no només els empresona, sinó que es menja els insectes.

— Oh! —va exclamar l'auditori admirat i va fixar les mirades interrogants en el professor.

— Sí, se'ls menja! —va repetir el professor.— No amb la boca o les dents com vosaltres menjaríeu una poma, perquè no té dents. Però deixeu-la una estona amb aquesta mosca que acaba d'atrapar, veureu com la fulla s'obre i ja no hi haurà mosca, l'haurà digerit.

— Senyor Botànic, senyor Botànic! —va dir la Mab apropant-se corrents i assenyalant un punt a prop d'unes mates.— Allà hi ha un insecte negre i lleig rodant una bola que és deu cops més grossa que ell!

— Ah! Aquest és el Scarabeus sacer, coleòpter que es distingeix per tenir el front raspós, amb un protòrax als costats guarnit de puntets i els èlitres marcats amb sis solcs longitudinals poc pronunciats. Les potes posteriors no són dentades en la seva vora posterior i té franges negres al cap, al pit i a les potes. Les femelles les tenen vermelles en les potes posteriors. Una coloració negra lleugerament llustrosa acaba de caracteritzar aquest escarabat sagrat, que les egipcies adoraven i al que van convertir en el símbol de la vida. Aquesta bola que porta rodolant l'enterrarà, i a dins hi ha dipositat un ou. Quan l'embrió s'hagi covat, el primer que farà és menjar-se el bressol que l'envolta, la bola. Aquesta està formada pels components que veieu triturar a aquest estol d'escarabats de diverses classes i que tenen ben merescut el nom de merdosos, la bola està feta de merda.

En Botànic es va aturar per reposar una mica mentre que la canalla examinava atentament els insectes. En efecte, veien com els escarabats es removien en aquella pasta viscosa i feien la bola que tant les havia xocat. Un dels escarabats estava donant-li la primera mà, formant el nucli de la bola, després la feia rodolar i l'arrodonia afegint-li matèria gradualment.

— Si tinguéssim més temps, —va dir el professor Botànic— podríem seguir mirant aquest insecte. Veuríem que faria la bola gran com una poma o fins i tot com un puny. Després podríem veure com la fa rodolar fins a col·locar-la al lloc on ha decidit enterrar-la. Més tard, potser, trobaríem algun dels seus congèneres, que amb el pretext d'ajudar-lo, s'apoderaria del fruit del seu treball, com passa entre els homes. Però això ens prendria massa temps i necessitem seguir el nostre camí.

La quitxalla es va escampar pels camins, entre les mates i els arbres, a la cerca d'alguna curiositat. De tant en tant s'atu-

raven per esperar a qui s'havia quedat enrere. Després d'algunes hores, van començar a tenir gana. Quan van arribar a un prat amb finíssima herba i amb un frondós cedre al mig, l'escola ambulant es va instal·lar a la seva ombra per menjar. No gaire lluny d'allà, a l'ombra d'un gran salze, hi havia una font. Les nenes i els nens van anar a proveir-se d'aigua que van barrejar amb els sucs que havien fabricat a Autonomia. Esteses les provisions, se les van menjar.

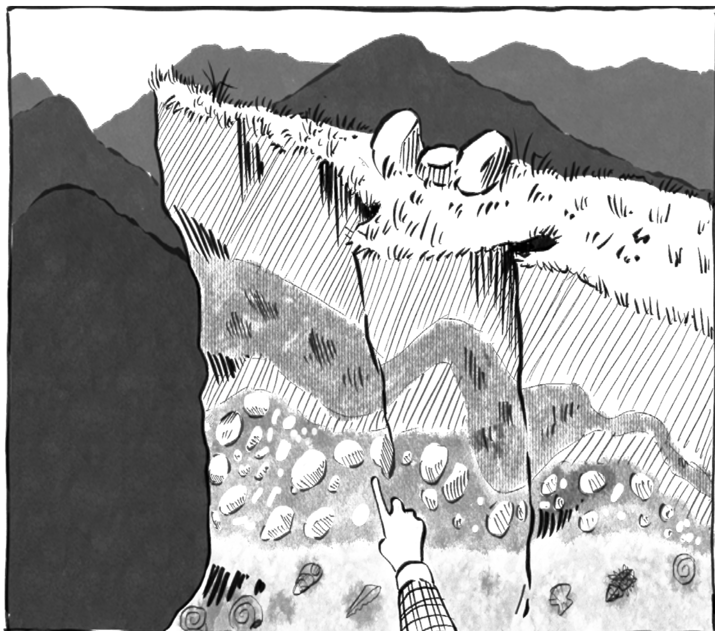
Quan van acabar, la canallada feliç i exuberant de vida i alegria, van perseguir a la Solidària, en Botànic i la Iniciativa amb preguntes i peticions de tota mena i sobre tots els temes. En Botànic no tenia temps de respondre, de tantes preguntes que li feien sobre plantes i insectes. Quan algú agafava un insecte, després d'haver-lo examinat bé, el deixava en llibertat. Malauradament, les papallones quedaven poc aptes per a volar després de tantes manipulacions. La Solidària havia recomanat que no s'agafessin animalons. Tan sols podien agafar aquells dels que es tenia absoluta necessitat. Per caçar-los s'havia de tenir la màxima prudència per no inutilitzar les seves ales.

Per últim, quan totes van haver descansat i reposat forces es van tornar a posar en marxa. Com que ja havien vist moltes plantes, en Botànic i la resta d'habitants d'Autonomia van anar a una pedrera on podrien gaudir d'algunes nocions de geologia. Era una pedrera de sorra que es podia visitar fins a les profunditats. Els follets que transportaven a la Dèlia semblaven cabres de muntanya baixant pel barranc. Transportaven la cadira de tal manera que la nena no parava de riure per la sensació que tenia, li semblava estar en una muntanya russa.

Quan van ser a baix de tot el barranc, en Botànic va fer observar les diferents capes de colors i materials diferents de les cingleres que les envoltaven. Va explicar que aquella di-

ferència estava produïda per la cooperació de molts factors. Les diferents sorres, empeses per l'aigua, s'havien anat acumulant lentament formant les diferents capes de colors. Cada capa, havia necessitat milers i desenes de milers d'anys per poder formar-se.

Després, la canalla cavant la sorra, va tenir la sort de descobrir algun sílex tallat pels homes primitius. En altres excursions, en Botànic havia explicat que aquests sílexs es feien servir com instruments, eines o armes. Aquest cop l'home va mostrar a la canalla com es reconeixia una pedra tallada intencionadament, dibuixant les diferents formes que es coneixien. Així, el professor va desenterrar una pedra de sílex i, amb una altra pedra gruixuda, va intentar ensenyar com se suposava que les nostres avantpassades obtenien els ganivets llargs, prims i tallants. Les que eren amples, gairebé quadrades, s'anomenaven destrals. Però tot i provar-ho molt, en Botànic tan sols va obtenir unes mostres molt imperfectes

CADA CAPA EXIGIA MILERS D'ANYS PER FORMAR-SE.

i deformes comparades amb els objectes que havien trobat. Tot i això, aquelles mostres van servir per donar una idea de com les podrien haver construït. La imperfecció que tenien, en Botànic la va atribuir a la manca de costum. Deia que la vida actual ens havia inutilitzat de tal manera que si haguéssim de tornar a la forma de vida prehistòrica, ens costaria molt fer el que feien amb tan poca tecnologia.

Més enllà s'elevava un dolmen i en Botànic hi va portar a la canalla per observar el pes enorme de les pedres amb les quals estava format.

— Hi ha qui atribueix la seva construcció als gals, dient que aquí s'hi feien sacrificis. —Va explicar en Botànic, i va continuar.— Però actualment sabem que existien des de molt abans que els gals. Aquests dòlmens eren monuments funeraris dels pobles que habitaven Europa i Àfrica abans que els grecs i els romans. Excavacions practicades a l'interior d'aquests monuments han permès descobrir estris i instruments dels homes que tallaven la pedra.

Però es feia tard i arribava l'hora de tornar. Ràpidament es van menjar les restes dels aliments que duien i van emprendre alegrement el camí cap a Autonomia.

La trobada

Va veure una magnífica papallona i volia apoderar-se d’ella

staven tornant d'aquella excursió quan la Nona va veure una magnífica papallona i li van entrar ganes d'apoderar-se d'ella. Quan ja creia que enxampava l'insecte, aquest es va posar fora de l'abast de la xarxa i es va sostenir el vol, desafiant a la caçadora. La Nona, distreta pel desig d'agafar aquell animaló, aviat es va trobar lluny de les companyes d'Autonomia.

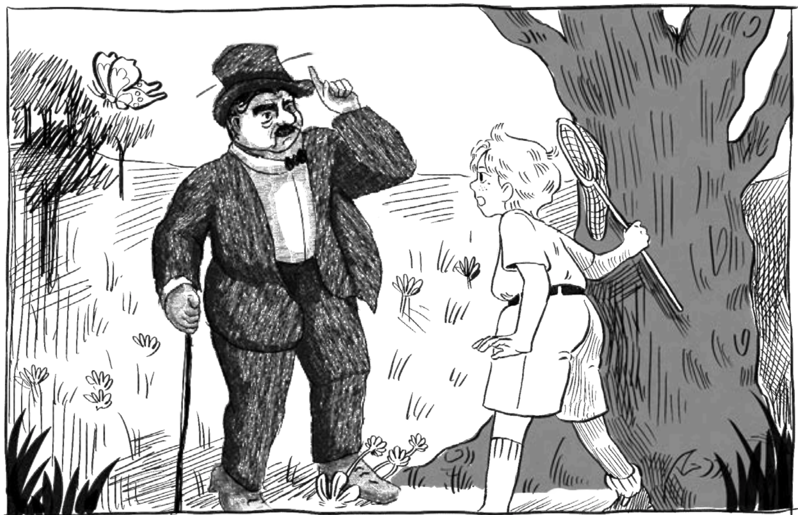
Finalment, arribant a prop d'una gran alzina, la Nona va creure que ja la tenia. Va calcular la distància, va agafar amb força el mànec de la xarxa, la va llançar i va donar de ple al nas d'un senyor panxut d'aspecte vulgar, xato, ricament vestit, amb una cadena d'or que li penjava sobre la panxa. Duia una camisa decorada amb diamants i un robí brillava al llaç de la corbata. Als dits hi portava molts anells i es recolzava sobre un bastó d'or.

— Compte, noieta! —va dir l'home.— Per poc no m'aixafes el nas.

La Nona va pensar que seria difícil aixafar-li més.

— Suposo —va afegir l'estrany personatge— que no has volgut caçar-me amb la teva xarxa. A més, la xarxa em sembla molt petita per fer-ho.

I, content amb aquella enginyosa broma, el senyor gras va fer una sonora riallada. Aquell riure fals, tot i l'aspecte d'aquell home vist de prop, distava molt d'inspirar simpatia.

Compte noieta, de poc no m'aixafes el nas!

La Nona es va espantar per l'aparició sobtada d'aquell home i perquè es veia lluny de la gent d'Autonomia. En aquell moment, va recordar les recomanacions de la Solidària. Però encara sentia els cants i riures de la seva colla i va pensar que no devien estar massa lluny, es va tranquil·litzar una mica.

— Ai, perdoni —va dir la nena— no l'havia vist. Perseguia una papallona i quan creia que l'havia enxampat, l'he tocat a vostè amb la meva xarxeta. Li he fet mal?

— No, no ha estat res. Tan sols m'has atrapat la punta del nas. —Va dir el senyor gras fregant-se'l.— Però com és que estàs aquí sola corrent darrere una papallona?

— No estic sola. —Va contestar la Nona, que un altre cop tenia por.— Les meves companyes estan jugant al bosc... No les escolta?

—Ah! I heu vingut a passejar per aquí amb les vostres mestres?

— No tenim mestres —va respondre enèrgicament la Nona— són amigues, treballen i es diverteixen amb nosaltres. Ens ensenyen el que saben, però mai ens obliguen a fer el que no sabem o el que no volem fer.

— Mira que sobrada! —Va dir l'home gros rient maliciosament.— Això és el que volia dir-te. Tu deus ser d'Autonomia. I no et canses d'estar sempre amb infants de la teva edat i de fer sempre el mateix?

— No fem sempre el mateix, canviem de feines i de jocs quan i com volem.

— Sí, però sempre viviu de la mateixa manera. Sempre veieu a les mateixes persones i sempre sou al mateix país. No t'agradaria viatjar i veure països nous? Al país que jo habito —va continuar el senyor gras– passem molt de temps viatjant: anem al mar, a les muntanyes... Jo no faig altra cosa que passejar. Només fa falta una vareta com aquesta –i va assenyalar el seu bastó— per a tenir tot el que un desitja. I, si no, mira, t'has cansat inútilment corrent darrere d'un insecte que no has pogut atrapar. Jo sense gairebé ni moure'm et posaré a la mà aquella papallona de cuc de seda que perseguies.

El personatge, aixecant la seva vareta en la direcció que indicava, va fer un moviment, i la papallona va aparèixer entre els dits de la Nona. La nena la va agafar tímidament i la va examinar atentament. Li va semblar que l'animalet la mirava amb aspecte suplicant i que les seves potes s'agitaven convulsivament.

—Té, aquí tens una agulla per picar-la i posar-la a la teva col·lecció. —Va dir l'home oferint-li una agulla d'or.

Però la Nona va obrir els dits i va alliberar l'insecte, que va volar pels aires brunzint alegrement.

—Mal fet! —va exclamar l'home.— És una espècie molt rara i hauries pogut obtenir un bon preu per ella si l'haguessis venut. Tens gana? Tens set? Seu, menja i beu, la taula està parada.

De nou, l'home havia mogut la vareta en direcció a la gran alzina. Allà hi va fer aparèixer una taula amb una gran varietat de plats amb menjars, pastissos, fruites, vins, licors i refrescs de diverses classes i colors.

—No, no tinc gana. —Va dir la Nona, a qui aquell home li començava a interessar i fins i tot li semblava menys lleig.

—Em sembles una bona noia i em caus bé. —Va dir l'home.— Ja m'agradaria tenir una filla com tu. Vols seguir-me? Veuràs moltes coses boniques que no has vist mai i que desconeixes del tot.

—Moltes gràcies, però jo a vostè no el conec i no vull deixar les meves amistats d'Autonomia. Deuen estar neguitoses de no veure'm tornar.

—Ja has vist que puc fer allò que vulgui. Tinc mitjans per si les has d'avisar.

—No. —Va replicar la Nona que tornava a tenir por.— Vull tornar a Autonomia.

—Creus que t'enganyo? Et sembla que no soc capaç de ferte veure el que t'he promès? Té, tossuda! Mira per aquests binocles, en ells hi veuràs els espectacles que podries viure cada dia.

L'home va agafar un estoig que duia al cinturó i en va treure uns grans i magnífics binocles que va deixar a la nena. La Nona se'ls va posar als ulls. D'entrada va veure una gran sala on hi havia molts infants que menjaven tota mena de dolços. Després se'ls vestia amb magnífiques vestimentes i se'ls feia pujar en limusines conduïdes per infants conductors que duien vestits brodats amb galons i grans botes. Tot seguit, els infants pujaven a cotxes esportius d'últim model, navegaven en iots pel mar o escalaven per les muntanyes. Hi havia festes per tot arreu i semblava que l'única ocupació d'aquella canalla era divertir-se.

Tot i això, la Nona va observar que en el rostre d'aquells infants s'hi veien cares d'avorriment i d'enuig, cosa que mai havia vist a Autonomia. Les escenes en els binocles canviaven sense parar. Veia una altra sala immensa semicircular, decorada amb cortines que tenien franges d'or. En aquesta sala hi havia dames cobertes d'or i diamants, infants ricament vestits i homes d'etiqueta. Al fons de la sala, sobre un entarimat, una altra multitud, encara més guarnida, ballava al compàs d'una música, de vegades dolça i misteriosa i altres vegades, viva i lleugera. La Nona, enlluernada de tot aquell moviment i de les incomptables llums de la sala, va separar els binocles dels seus ulls.

—Què et sembla? —Va preguntar insidiosament el temptador.

—Que bonic és tot això! —Va exclamar. Ja no sabia si fer cas a aquell senyor, si era veritat el que li explicava.

La Nona va voler fer una última mirada i va utilitzar de nou els binocles, però girant-se, va canviar la direcció de la seva mirada. Un horrible espectacle es va oferir a la seva vista. Amb prou feines va tenir temps de distingir carrerons bruts, repugnants i tortuosos, blocs de pisos amb habitacions es-

tretes i sense llum. Els pisos eren habitats per una població d'aspecte miserable, bruta i esparracada. Va veure homes, dones i infants d'aspecte malaltís, que feien tasques que no va tenir temps de distingir, però que li van semblar repugnants. La visió va ser ràpida com un llamp perquè l'home va arrencar violentament els binocles dels ulls de la Nona, mentre deia amb veu ruda i irritada:

—No miris cap a aquest costat! Això no t'importa i no val la pena.

La Nona, trastornada, va mirar tímidament a l'home. Però ell, fingint l'amabilitat anterior, va afegir.

—T'has espantat? No t'estranyis. Jo he tingut por. M'ha semblat que els deixaves caure i aquests binocles són una peça única al món que no canviaria ni per la més gran de les riqueses.

La Nona es preguntava si realment havia vist el que havia vist o si s'ho havia imaginat. Es va calmar una mica, però la desconfiança cap a aquell home s'incrementava. Es va apartar d'ell i alterada cridava:

—Hans! Mab!

—Que beneita ets! —Va dir l'home intentant agafar-la de la mà.— Decideix-te i vine amb mi, que ja és tard!

En aquell moment s'escoltaren les veus d'en Hans i la Mab, que la cridaven. La Nona, apartant-se de l'home també les va cridar.

—On t'amagues? —Va dir en Hans des de més a prop.

—Per aquí, per aquí! —Va cridar la Nona.

D'entre els arbustos va aparèixer en Hans, de seguida en Dick i per últim, des d'una altra banda va arribar la Mab.

—Quin ensurt ens has donat —Van dir.— Crèiem que t'havies perdut —i abraçant-la, van afegir,— què t'ha passat? Fa una estona que et busquem.

L'home gras havia desaparegut.

La Nona volia explicar la seva aventura, però com que havia estat a punt de seguir a l'home, no es va atrevir a relatar el que realment li havia passat. Tan sols va dir que perseguint la papallona s'havia perdut, que havia tingut por en sentir-se sola i que es pensava que ja no tornaria a veure a les seves companyes.

—Ah! —Va exclamar en Hans.— No et pensis que t'haguéssim abandonat. Estàvem disposades a passar la nit buscant-te. Mira que separar-te tant del grup per una papallona...

Mentrestant, la resta de la canalla les cridava i totes quatre van anar a reunir-se amb elles.

Les últimes paraules d'en Hans, acusant-la de despistar-se per un insecte qualsevol, van ferir greument l'orgull de la Nona. Així va ser com va decidir no explicar res sobre la seva aventura.

Aquesta tossuderia encara va ser pitjor. Si ho hagués fet, la Solidària l'hauria advertit que aquell senyor gras era en Monadi en persona, l'enemic més gran de la Solidària i d'Autonomia. Si hagués sabut això, la Nona hauria evitat els greus perills pels quals passaria. Però normalment una mentida n'arrossega d'altres i una primera manca de confiança fa que n'hi hagi encara més.

Conseqüències d'una falta

n tornar a Autonomia, la Nona amb prou feines parlava. Només podia pensar en el que acabava de presenciar.

La Nona era una nena de Barcelona, filla d'obreres, que havia viatjat poc. Els viatges més llargs que havia fet amb la seva família l'havien portat a la serra de l'Obac o a la platja de Sant Pol. Amb l'escola un cop van anar a Tarragona per estudiar l'Imperi Romà. Així que ni havia solcat els mars, ni havia pujat grans muntanyes, tan sols les havia vist als documentals de la televisió. Ella s'havia imaginat pujant dalt dels cims més elevats i el desig de fer algun dia una gran expedició ho considerava com una condició essencial per a la seva futura felicitat. Naturalment els suggeriments d'aquell senyor gras havien vivificat aquests desitjos.

En aquest punt, seria oportú una lliçó de moral. La moral, aquells valors o costums que es consideren bons, però que són d'una manera o d'una altra segons el lloc, el clima, les maneres de fer, l'educació, la categoria social o el sexe al que es pertany. Però això, ja ho aprendreu quan sortiu de l'escola. A les escoles s'aprenen un seguit de coses, que,

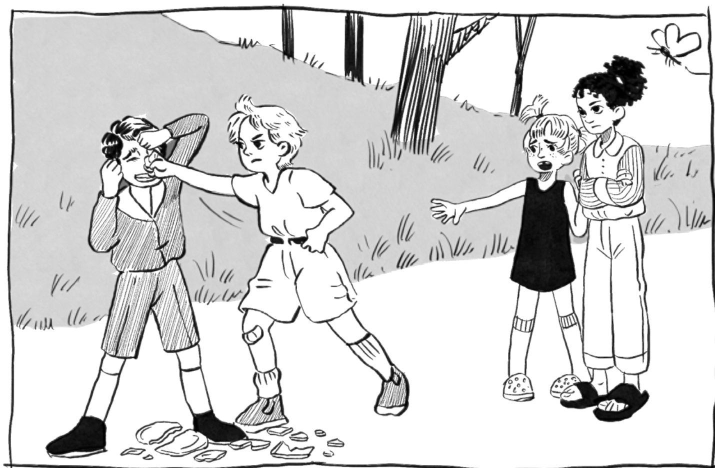
quan aquesta acaba, s’han de revisar. D’aquesta manera una s’acaba d’educar alliberant el cervell de les ximpleries i malicies que s’han après. Però encara que una no revisi el que ha après, és necessari reconèixer-ho i convé manifestar-ho per a explicar l’estat psicològic de la Nona. Havia fet una cosa que no hauria d’haver fet i, òbviament, no estava satisfeta amb ella mateixa, i les hi feia pagar a la resta. La Nona s’havia convertit en una rondinaire perepunyetes. Això explicaria perquè, en lloc de dir francament les faltes que havia comès, va preferir mostrar brutalment el mal humor.

Turmentada pels seus desitjos i pels retrets de la seva consciència (operació que fa el nostre cervell quan ens jutgem perquè hem comès alguna injustícia), la Nona va romandre pensativa fins a arribar a Autonomia. Quan les seves companyes, interessades en què li havia passat, li preguntaven afectuosament alguna cosa, ella sols responia amb monosíl·labs.

Estava força exaltada i li va passar el que sol passar, sense voler, quan ens domina la inquietud: inconscientment va ensopegar amb un company a qui no coneixia massa, que portava una pila de plats. Amb el xoc, al nen se li escaparen els plats, que van caure a terra i es van esmicolar. Tot i que la Nona tenia tota la culpa, ja que no havia vigilat mentre es movia, va ser una excel·lent ocasió per tal que desfogués el seu mal humor. Així que, amb cara de pomes agres i un to brutal, li va etzibar:

—Animal, ves amb compte! —I a més, li va pegar un cop de puny al pobre nen.

Ell, víctima de tan injusta agressió, es va quedar sense saber què fer ni què respondre. El nen, afectat pel que li havia passat, se’n va anar plorant a consolar-se amb les seves amistats més íntimes.

Va desfogar el seu mal humor.

—Oh, que dolenta! —Va dir la Mab, que estava amb en Hans i que havien vist el que havia passat.— Has estat tu qui ha ensopegat amb ell, tu en tens la culpa. A més a més, vas i li pegues.

—Perquè s'ha posat enmig del meu camí! —Va respondre cínica i furiosa, ja que li estaven dient justament la veritat sobre el que havia passat. A la Nona només li quedava l'opció d'imposar-se per la força.

La Nona va estar més segura de la injustícia que havia comès quan va veure que la Solidària s'apartava d'ella amb una mirada plena de serietat. En Labor, que davant de les altres era d'aspecte amable i bondadós, quan mirava a la Nona es mostrava dur, terrible i amenaçador.

—Vinga, calavera, —va dir la Biquette de forma afable– ves a excusar-te amb en Riri. Digues-li que ha estat perquè estaves molt nerviosa i que no tornarà a passar.

—No! —Va respondre secament la Nona més tossuda que mai.— No, la culpa és seva.

Va Nona! Sigues raonable!

—Va, Nona, sigues raonable. En Riri no pot venir a demanar-te perdó pel cop de puny que ha rebut. —Va dir en Hans, procurant no donar importància a l’assumpte per fer caure l’encaparrament de la Nona.

Però la Nona va respondre dràsticament:

—Bé, que es quedi allà on està. És que li demano jo alguna cosa?

Davant d'aquesta resposta, les cares de la canalla que rodejaven a la Nona van adoptar una actitud severa. Les nenes i nens es miraven amb sorpresa sense comprendre l'actitud de la Nona. Però com que es mereixia una lliçó, van decidir allunyar-se d'ella sense dirigir-li la paraula. Tot i això, abans de marxar, la Mab va intentar un últim esforç:

—Així que hi estàs decidida? No vols demanar-li disculpes a en Riri?

La Nona va fer que no amb el cap enèrgicament.

—Ets horrible. Ja no t'estimo. —Va dir la Mab i se'n va anar amb la resta de companyes.

La Nona es va trobar sola i aïllada a la seva taula. Va mirar de mostrar-se forta i va procurar menjar-se un excel·lent gotim de raïm que tenia al davant. El seu pit oprimit es va negar a admetre aquell menjar. De sobte, no va poder més. La Nona va esclatar en sanglots i un riu d'amargues llàgrimes va saltar dels seus ulls. Llavors, recolzant-se sobre la taula va plorar tant com va poder.

La Nona començava a calmar-se, quan va sentir dos braços que l'abraçaven afectuosament. Era la Mab, que pujant a l'espatllera de la cadira li deia a l'orella:

—Veus què s'aconsegueix sent tan dolenta?

—Et fa desgraciada a tu mateixa —va afegir la Biquette, que se li havia assegut als genolls.

—Apa, vine a veure en Riri i que això acabi d'una vegada. —Va dir en Hans agafant a la Nona de la mà.

—Si vols t'hi porto rodolant. —Va finalitzar la Dèlia.

I mig perquè volia i mig forçada, es van dirigir a la taula on estava en Riri. Formulades les excuses, es van abraçar prometent quedar com a bones companyes per sempre. A partir d'aleshores intentarien no deixar-se arrossegar per irreflexius atacs de còlera.

La Nona va treure de la seva butxaca una baldufa que va fer girar ràpidament, fent-la ballar i que va regalar a en Riri. Ell, no volent ser menys, li va donar una caixeta que havia fet en Labor i que es podia dur a la butxaca. Aquesta caixeta contenia un acordió màgic. L'instrument, que creixia quan el treies de la caixa, produïa tota mena de peces musicals fent-lo anar amb els dits, sense necessitat de saber música ni haver practicat massa. Sonava tan bé com si en el seu interior tingués una orquestra completa. Només feia falta desitjar una melodia i prémer les tecles a la babalà per a fer sonar alguna cançó.

Feta la reconciliació, l'alegria va reaparèixer en aquell petit món que, moments abans, s'havia entristit per la disputa. Així va continuar el sopar, amb un augment considerable de les rialles. Mai en Labor s'havia manifestat tan alegre, afable i complaent. També la Solidària semblava somriure a la Nona quan la mirava.

Com que s'havien cansat molt, l'Amorata, quan es van aixecar de la taula, va mostrar les notícies de les famílies i seguidament van anar a dormir.

Malgrat la reconciliació amb en Riri, que havia consolat una mica a la Nona, encara estava disgustada perquè no havia dit

la veritat. Per això va dormir malament i va tenir un malson. En aquest somni, per culpa d'haver-se barallat alguns cops, la Nona era expulsada d'Autonomia. Altres vegades, era una papallona negra amb la cara del senyor gras que es posava sobre el pit de la Nona, mostrant-li infinitat de coses precioses que fugien de les seves mans quan volia agafar-les. A més, la papallona es feia tan pesada que deixava a la Nona aixafada com un full de paper i sense respiració.

Després la Nona es veia transportada a un jardí ple de flors, que semblaven conillets petits. Aquestes flors se li presentaven enormes i, de tant en tant, s'obrien amenaçadorament com si volguessin menjar-se a la Nona. Seguidament, aquestes flors, cansades d'obrir-se i tancar-se perquè sí, van començar a expulsar multitud de gnoms amb la fisonomia de l'home gras que dansant en cercle al voltant de la Nona intentaven endur-se-la.

La nostra amiga es defensava i cridava a la Solidària perquè l'ajudés i quan aquesta apareixia, les flors conillet es transformaven en cascs. Els gnoms es posaven aquests cascs, agafant les fulles de la planta com si fossin escuts i pujant sobre dofins voladors es precipitaven sobre la Nona. Les figuretes volien travessar-la amb llances descomunals. Eren tants i li feien tants cops que la Solidària no podia defensar-la.

En el malson, les plantes volien menjar-se a la Nona

El rapte

’endemà, la Nona es va llevar fatigada i amb molt mal de cap. Tot i això, es va llevar contenta, semblava que el malson s’havia acabat. Moure’s, l’aire fresc del matí i una bona dutxa freda, li traurien la migranya. En sortir de la piscina, les amistats de la Nona la van rebre amb els braços oberts, sense dir res del que havia passat el dia anterior.

Estaven preparades i en actitud ferma, completament motivades. Havien de començar una feina per la qual havien estat discutint i planificant durant moltes jornades. Es tractava de la construcció d’un pont sobre el rierol que travessa un dels boscos pròxims a Autonomia. Unes volien construir-lo davant del camí que condueix al palau i altres preferien fer-lo seguint un camí que anava a parar darrere dels hivernacles. La discussió durava d’ençà que la Nona havia arribat a Autonomia.

La Llibertat, el dia abans de l’excursió va suggerir una idea que va resultar conciliadora. Com que les dues opinions tenien la seva raó de ser, els dos ponts podien ser útils allà on es volien edificar. Així, en comptes de perdre el temps discutint, cada grup faria el seu pont en el lloc que preferís i segons els plànols que s’havien acceptat. Si es posaven d’acord en això, resultaria fàcil als dos equips entendre’s i ajudar-se mútuament. Quan fos necessari anar a una i calguessin moltes mans per una sola feina, s’ajudarien.

La canallada va acollir amb entusiasme la idea de la Llibertat. Així es va decidir que cada grup treballaria en el seu projecte. En els casos excepcionals s’haurien de donar un cop de mà.

Aquell matí havien de començar les excavacions i els treballs necessaris per a assentar els fonaments per a la construcció dels pilars dels ponts. La Nona va treballar una estona, però com que la migranya persistia, va dir a la resta que volia descansar una mica. D'aquesta manera, es va dirigir a fer una migdiada a un castanyer que estava una mica més enllà. La Nona esperava que dormint una mica a la fresca se li trauria el mal de cap.

La Nona es va llevar fatigada

Estesa sota el castanyer, reflexionava sobre la seva passada aventura. Estava pensant en la seva família i en els malsons de la nit anterior, quan un moviment a pocs passos d'on era, van atraure la seva atenció. Era una mula morta. Abans d'estirar-se ja l'havia vist, però ara s'agitava i es movia. La Nona, estirada sobre la panxa i recolzant-se sobre els colzes, va observar el perquè d'aquells moviments tan estranys.

Cinc insectes una mica més petits que un saltamartí, negres amb línies vermelles, estaven sota el cos mort de l'animal i

intentaven canviar-lo de lloc. La Nona va reconèixer que els insectes eren escarabats enterradors, coleòpters necròfors, com diria el professor Botànic. Aquests escarabats tenien el costum d'enterrar els cadàvers dels animals i així alimentar les seves larves.

En el lloc on havien portat a la mula es veia que la terra havia estat remoguda però una pedra plana en tapava el fons. Molt probablement, la impossibilitat de trencar aquesta pedra i continuar el forat havia fet que els escarabats volguessin canviar la mula de lloc. Els necròfors la van transportar uns trenta centímetres més enllà, es van escampar pels voltants de l'animal i van remoure la terra amb les seves potes. La Nona els examinava amb interès creixent, preguntant-se què era el que volien fer. A poc a poc, va veure com el cos de la mula s'enfonsava, com si la terra li cedís voluntàriament el lloc. Poc temps després, l'animal mort desaparegué completament. Els escarabats van sortir aleshores del fossat i van cobrir de sorra el que quedava del forat que havien fet. Allà va quedar, com a senyal de la feina feta, un petit bony de terra remoguda.

Els escarabats es van allunyar per tal de cercar una altra presa. Tan sols un d'ells es va quedar netejant-se, passant-se les potes per les ales i les antenes. Se'l notava feliç, content d'ell mateix, fregant-se les mans de satisfacció. La Nona, un xic endormiscada se'l mirava, veient-lo com a través d'una boira. Després li va semblar que l'insecte es feia gran i més gran, se li inflava la panxa i per últim prenia forma humana dient:

—Vejam, has reflexionat des d'ahir?

De cop i volta la Nona es va espavilar i, alarmada, es va incorporar. La persona que tenia al davant era el senyor gras del dia anterior. L'astut Monadi no abandonava a qui consi-

derava la seva presa. D'aquesta manera tornava a assajar de nou les seves temptatives de seducció, encara que estigués molt a prop d'Autonomia, encara que la Solidària el pogués descobrir.

En Monadi sabia que si deixava augmentar massa la població d'Autonomia i aquesta es feia poderosa, s'estendria i s'aproximaria als seus estats. Els seus territoris, encara que tinguessin guàrdies i duaners, no podrien impedir als seus habitants de conèixer la forma de vida d'Autonomia. Aquesta manera de fer, seria un molt mal exemple per les persones d'Argirocràcia. Aquestes no obeirien si sabessin que es pot viure feliçment sense que ningú hagi de dir què han de fer o les hi obligui a fer-ho. Per tot això volia endur-se a la Nona.

A l'estat d'en Monadi la població es dividia en diverses classes. En podríem dir les tres principals: els que gaudien de tots els plaers i no feien res, els que treballaven i no es beneficiaven de cap plaer i als que obligaven a treballar per als que no feien res. No importava el nombre de manaires. Però, evidentment, ningú dels qui tenia l'obligació de treballar contínuament amb tot de prohibicions, obeiria massa temps sense l'astúcia d'en Monadi i dels seus ministres. Aquesta astúcia consistia a fer creure a la població que si no hi hagués gent que manés i que posés a la presó a aquelles que es neguen a fer alguna cosa que no les agrada, seria impossible entendre's i ser lliures. Consistia a convèncer a la gent que si no estigués controlada es barallaria entre si i, finalment moririen de fam.

Després, en Monadi convencia a la població que feia falta una altra mena de gent que visqués en festes contínues, malgastant-ho tot sense parar. D'aquesta manera, les que tenien l'obligació de produir tenien molta feina, i així guanyaven diners per menjar alguna cosa i per donar menjar a les persones que tenien esclavitzades. Tot això, és el que s'havia

ensenyat als argirocracis, de pares a fills des de feia ja milers d'anys. La gent d'Argirocràcia, pobra gent, estava absolutament persuadida, era pensaven que era impossible viure d'una altra manera.

Sens dubte que la vareta d'or d'en Monadi tenia molt de poder. Però aquest poder tenia un límit, i en alguns casos, havia estat inútil. Prova d'això era que no havia pogut impedir que algunes idees d'Autonomia penetressin entre la població d'aquell país. Així, la història d'Argirocràcia recordava tres o quatre revolucions terribles. En aquestes revolucions, les habitants, impulsades per la misèria i el desig d'una vida millor, havien estat a punt de prendre el poder als seus amos. Però els amos, o els nous amos que havien assumit el poder, havien sabut aprofitar-se de la ignorància de la multitud. Amb l'excusa que és necessari que algú obligui a la gent a fer el contrari del que desitgen per tal que tot vagi bé, s'havien posat al capdavant de la nació. Doncs el poder gairebé sempre acaba per corrompre a qui el té i la gent s'acaba aprofitant de la seva posició privilegiada.

Per això mateix, en Monadi estava sempre en campanya per a sostraure habitants d'Autonomia i transportar-les als seus estats. Potser direu que d'aquesta manera entraven a Argirocràcia els costums d'Autonomia. Però com he dit, el poder d'en Monadi era limitat i de dos mals n'escollia el menor.

La població d'Argirocràcia estava molt convençuda que la seva forma de vida era l'única possible. Quan alguna persona d'Autonomia feia referència a la vida que portava abans al seu país, la tractaven de boja i es burlaven d'ella. Mai havien viscut d'una altra manera: els uns manant i els altres obeint, els era impossible pensar en una altra manera de viure.

S'ha de dir també, per fer honor a la veritat, que entre els autonomians hi havia qui trobava més còmode acostumar-se a la manera de viure dels argirocracis. Aquests es feien professionals en fer la pilota a qui fa treballar a la resta. També eren els primers a ridiculitzar qui recordava amb tristesa els passats dies de llibertat a Autonomia.

Com que la Nona s'havia trobat enmig del camí d'en Monadi, mostrant inclinació a deixar-se seduir, aquest tornava a repetir la temptativa. Així, astut com era aquest personatge, havia entès que no era prudent xocar amb els sentiments de la nena i va continuar amb suavitat:

—T'has sorprès de veure'm aquí, oi que sí? No saps que la Solidària és la meva millor amiga. Avui he vingut a veure-la i també volia saludar el meu amic Labor. M'han dit que en Hans els havia dit que et feia mal el cap. Així que la Solidària m'ha donat aquest beuratge per a tu. Per això t'he vingut a buscar i així aprofito per donar-te'l. És un licor fet per la Solidària, especialment per a tu, diu que de seguida et curarà el dolor.

La Nona es va beure el beuratge sense desconfiança. Innocent com era, es va creure la mentida inventada per aquell home. El seu mal de cap va desaparèixer, però aquella beguda la va endormiscar, la va fer sentir-se molt bé. Però aquell licor l'havia fet en Monadi i el fals benestar no era més que un mal funcionament del cervell que li impedia sentir i enraonar. Va ser així com la Nona va deixar de desconfiar d'en Monadi i es va posar a parlar amb ell com si fos el seu company.

—Així que el teu país és més bonic que aquest?

—Oh! Més bonic, no sé si serà més bonic, però sí que és diferent i val la pena veure'l.

—Com és que la Solidària no ens ha parlat mai del teu país?

—Perquè per la Solidària no hi ha res millor que Autonomia. Segons ella no hi ha res que pugui rivalitzar amb aquest regne tan petitó. Per a ella, la resta de països és com si no existissin.

—Ah! —va dir la Nona, que ja no hi veia, ni sentia, i que amb prou feines era capaç de raonar, només de manera confosa.— I, com és que teniu coses tan boniques si allà ningú treballa?

—Ja ho vas veure ahir, tan sols fa falta una vareta d'or com la meva i pots tenir el que vulguis.

—D'acord, però tothom pot tenir aquesta vareta? Si et seguís, jo en tindria una? I també tindria totes aquelles coses tan boniques?

—Pse! —Va murmurar en Monadi, amb por que el seu licor no hagués emborratxat prou a la Nona tombant completament el raonament de la seva víctima.— Hi ha algunes persones que no les tenen, però se'ls dona tot allò que necessiten. Si tenen voluntat i se les saben enginyar, poder arribar a aconseguir-la.

La Nona, amb la raó cada cop més entorpida, no va veure el que hi havia d'imprecís i dubtós en aquella resposta. Li semblava normal, ja que a Autonomia passava el mateix, cadascú podia satisfer els seus gustos, perquè tenien cura les unes de les altres. Però al país d'en Monadi no passava ben bé això.

—Tu ets una noia simpàtica, —va continuar en Monadi– m'agrades i vull protegir-te, podries tenir una d'aquestes varetes. Veus aquesta que té com uns brots en forma d'arbre?

Doncs aquests brots poden arrencar-se, –i li'n va ensenyar un– aquests creixen i es tornen varetes. Té! T'arrenco aquest que està ja madur. Te'l regalo.

I fent com deia, amb un ganivet molt esmolat, va tallar el brot i li va regalar a la Nona. Ella va agafar el pal mirant-lo encuriosida però amb una mirada èbria.

—I es farà gran com el teu i tindré tot el que vulgui?

—Ja ho crec que sí! —Va respondre l'home.– Només te l'has de guardar i aviat serà tan gran com la vareta d'on l'he arrencat.

La Nona es va posar a la butxaca el brot que li havia donat. Aleshores, en Monadi la va agafar de la mà dient-li:

—T'he convençut, oi? Ara vindràs amb mi. Anem a veure a la Solidària, que de ben segur que et dona permís.

—Creia que volies veure en Labor. —Va dir la Nona, a qui encara li quedaven restes de raonament.

—Sí, però mentre parlàvem se n'ha anat amb les teves companyes. —Va dir en Monadi posant la seva vareta d'or entre el camp on treballava en Labor i la vista de la seva víctima.

Va tocar amb la vareta un cargol que es passejava sobre l'herba. Aquest es va transformar en un cotxe tot terreny de color negre amb un ratpenat vampir com a conductor. En Monadi va empènyer la Nona cap al cotxe i hi van pujar l'un al costat de l'altre per tal que la Nona no s'escapés. El conductor va iniciar la marxa cap a Argirocràcia.

—Solidària! Llibertat! —Va cridar la Nona en sentir que se l'enduien, a pesar del seu estat de somnolència.

Solidària! Llibertat! — va cridar la Nona en sentir-se raptada.

Aquest crit, tot i que dèbil, va arribar dolorosament al cor de la Solidària que, aixecant els ulls, va veure com el tot terreny s'allunyava.

—De pressa, de pressa!—Va dir a l'Electrícia— Arrenquem la nostra protegida de les urpes d'en Monadi. Ves, vola, atura el cotxe!

Més ràpida que el pensament, l'Electrícia va prendre forma de llampec i va llançar un raig sobre el cotxe on hi havia la Nona i el seu raptor. Tot l'espai es va il·luminar. Però el cotxe ja havia sortit dels límits d'Autonomia i la Solidària no tenia poder més enllà d'on era coneguda i respectada.

El cotxe es va apropar a un riu que dividia la plana. En Monadi només havia de creuar-lo per a entrar als seus dominis. La Solidària va parlar amb la nàiada del riu que va augmentar-ne el cabal per impedir que el cotxe el traspassés. El rierol va començar a bullir i a inflar-se, desbordant-se per tot el pla i transformant-se en un llac. Un altre raig de l'Electrícia va xocar amb el cotxe fent-lo tombar.

Sense perdre un instant, en Monadi va agafar una closca de nou, la va llençar a l'aigua i la va convertir en una llanxa.

—Ràpid! —Li va dir a la Nona.– Embarquem-nos. En Labor ens espera a l'altre costat. –I va assenyalar un home que els esperava a l'altre costat i que s'assemblava a en Labor, però que tenia un aspecte dur i antipàtic.

Enganyada per les aparences, la Nona va saltar a la barca. En Monadi li va ordenar brutalment que posés en marxa el motor, mentrestant, ell faria anar el timó. La Nona, gairebé serena pel canvi de to, va executar l'ordre mirant l'home que els esperava a l'altra banda. Enganyada, encara creia que l'home era en Labor, però que feia mala cara perquè la veia abandonar Autonomia. La Nona pensava que el calmaria quan desembarquessin explicant-li tot el que havia passat.

Quan ja eren a prop de la vora, la barca va ensopegar amb un obstacle i es va obrir per la meitat, fent caure les tripulants a l'aigua. En Monadi va arribar a la riba de seguida. Aquest obstacle l'havia posat la Solidària esperant salvar la seva protegida durant el naufragi. La fada nedava vigorosament i s'apropava a la Nona, a qui la nàiada mantenia flotant. Quan estava a punt de salvar a la Nona, en Monadi va estendre la seva vareta. La pobra nena, atreta com una agulla per un imant, va dirigir-se en direcció a la vareta misteriosa. La Solidària no la va poder salvar, ja que la vareta tenia la qualitat d'atreure la matèria amb què estava formada. Com que

la Nona en tenia un tros a la butxaca, va exercir una fatal atracció, fent impossible la seva salvació. La Solidària ja no podia fer-hi res, la Nona ja havia traspassat als dominis d'en Monadi.

Mentre era arrossegada, la Nona va veure la figura de la Solidària desolada. La fada li allargava els braços per agafar-la, però de mica en mica es va anar enfosquint i va desaparèixer entre les boires d'aquell llac agitat.

D'aquesta manera, la Nona era presonera d'en Monadi.

L'acordió encantat

uan va arribar a terra, la Nona es va despullar i va estendre la roba xopa per eixugar-la. En Monadi, la Solidària i en Labor havien desaparegut. La Nona es trobava sola enmig d'una esplanada rodejada de fàbriques i li era impossible veure on quedava Autonomia. L'efecte del beuratge s'havia esvaït i, amb ple ús de raó, la Nona va comprendre que havia estat víctima d'en Monadi. La Solidària no havia pogut salvar-la.

Sabia que per si sola li seria impossible tornar, que no ho faria fins que no unís el seu esforç amb el d'altres. La Solidària li havia explicat aquesta lliçó, que només cooperant entre les unes i les altres s'aconsegueixen coses. La Nona, amargament, va penedir-se d'haver-se deixat seduir.

Allargant la vista fins als límits de l'horitzó, sols va veure asfalt, naus industrials, plàstics i brutícia per terra. Algun arbre a les voreres i alguna parcel·la cultivada trencaven la uniformitat quadriculada d'aquell polígon industrial.

La Nona es va vestir quan la roba va estar eixuta i va començar a sentir gana. Allà no era com a Autonomia, on només estirant el braç podia agafar qualsevol fruit suculent. Al seu voltant només hi havia males herbes que creixien a les esquerdes de l'asfalt. A la llunyania, semblava haver-hi algunes construccions possiblement habitades. La Nona va emprendre camí cap aquells edificis.

Quan passava pel costat de les parcel·les de cultiu, va veure que estaven envoltades per altes tanques punxegudes impossibles de saltar. El que s'hi cultivava tampoc era comesti-

ble, ja que era blat que amb prou feines començava a brotar. També els brots dels arbres de fulla perenne, tot just començaven a créixer. La Nona va suposar que estaven a principis de primavera. Per fi va arribar a un lloc on podia entrar. Allà hi havia diversos arbres plantats que estaven deixant sortir les primeres fulles. Però per la gana que tenia la Nona no li servien de res, ja que eren oms, ficus, plataners i acàcies, però cap arbre fruiter.

Ja era a prop de les cases, si és que es podia dir així d'unes barraques fetes amb quatre fustes mal posades i amb teulades precàries. Allà, en uns terrenys plens de brossa, hi va veure una nena asseguda. La Nona esperava poder demanar-li una mica d'aigua o de menjar, tal com ho havia fet a Autonomia. S'hi va apropar per acariciar-la i suplicar-li el que necessitava. La nena, quan va veure la intenció de la Nona va fugir espantada llançant crits de terror. Quina diferència amb la Mab, la Dèlia, la Biquette i tots els infants d'Autonomia! La nena duia la roba plena de taques i esquinçada, estava despentinada i amb la cara bruta.

Un gos norme es va llençar contra ella

Es va dirigir a una altra cabana, però, en apropar-se, un gos enorme es va llençar contra ella bordant furiosament. Per sort una cadena lligava al gos i sols va poder espantar a la Nona, que va marxar ràpidament d'allà. En una tercera barraca, la Nona hi va trobar a un nen a qui va demanar menjar.

—Mama, —va dir el nen, dirigint-se a una dona jove que rentava la roba en un gibrell— aquí hi ha una nena que diu que té gana.

—Una altra pidolaire, –va dir la dona sense interrompre la seva feina— si en volguéssim donar a tothom, no acabaríem. Digues-li que no podem ajudar-la.

Trista i dèbil per la fam, la Nona va anar a seure sobre una pedra i es va posar a meditar sobre l'aventura on estava ficada. Va recordar les paraules que li va dir la Solidària quan la va conèixer: "Et posaré davant diferents situacions i, segons com actuïs, les conseqüències seran bones o dolentes. En definitiva, tu faràs les teves aventures i les guarniràs amb el teu comportament."

—De fet, —va pensar la Nona— si jo hagués confiat més en la meva colla d'amistats i si hagués estat més prudent, no m'hagués deixat raptar, ni m'haguessin portat a aquest país tan desagradable. Decididament, he pres el mal camí.

I posant la mà a la butxaca es va topar amb una cosa quadrada. Era la caixeta que li havia regalat en Riri. Volent assegurar-se que no s'havia fet malbé amb l'aigua, va treure l'acordió màgic i es va posar en actitud de tocar-lo. Instantàniament, l'instrument va créixer fins a fer-se de mida normal i va començar a sonar un vals animadíssim.

El nen de la casa, que havia seguit a la Nona de lluny, es va detenir meravellat. Aquella caixa produïa una música molt

més bonica que les melodies de la banda musical dels soldats d'en Monadi, quan per casualitat passaven per aquell barri de barraques. D'altres infants que vivien o estaven a prop d'allà van acudir atrets per la música. Totes van formar un semicercle per escoltar-la. La Nona, satisfeta de comprovar que l'instrument funcionava, va deixar de tocar i es va disposar a desar l'acordió dins de la caixa. La canalla li van demanar que seguís tocant.

La canalla van formar un semicercle per escoltar-la.

La nostra petita instrumentista mirava amb avidesa una gran llesca de pa que un dels infants portava a la mà. El primer nen que havia vist a la Nona, recordant el que li havia demanat, va dir:

—Toca una mica més, que l'Isidor et donarà el seu pa. Oi que sí, Isidor? —Va preguntar al propietari de la llesca.– Oi que li donaràs el pa si toca més música?

El noi de la llesca de pa es va mostrar poc disposat a ser l'únic que pagués per la música. Però com que la resta de quitxalla li van pregar perquè ho fes, va acabar sacrificant-se i va regalar la seva llesca. La Nona se la va menjar en un tres i no res. Seguidament, va tocar una nova cançó, igual o més agradable i sorollosa que l'anterior. Quan va pensar que ja quedava en pau pel menjar que havia rebut i com que el sol s'apropava a l'horitzó, es va aixecar per continuar el seu camí. Però els infants li van demanar més música i de nou, la Nona va tocar per complaure'ls. Acabada la cançó i decidida a partir, la canallada tornava a demanar-li més música.

—No puc, —va dir la Nona amb un to llastimós— aviat serà de nit, no sé on soc, no puc estar-me aquí més temps.

—Merdosa! —Va dir un dels infants.

—Com es dona importància amb la música! —Va afegir un altre.

—Si jo volgués un instrument, el meu papà me'l compraria millor que el teu. —Va dir una nena bruta i vestida amb parracs.

Mentre li deien això i d'altres paraules per l'estil, els infants agafaven pedres del terra i es disposaven a jugar una mala passada a la pobra Nona. La nostra amiga ho hauria passat malament de no ser per una dona que es va presentar a l'escena espantant tota la quitxalla, en va agafar un per l'orella i li va dir:

—Què vas a fer marrec?

—No soc jo, són aquests que volen més música! —Va dir el petit gemegant.

La dona va deixar anar al nen i apropant-se a la Nona li va preguntar que qui era, d'on venia i a on anava. La Nona li va explicar les seves aventures, la seva vida a Autonomia, la seva trobada amb el senyor gras, el rapte, el naufragi i la solitud en la qual es trobava en aquell país desconegut. Però la pobra dona mai havia sentit a parlar d'Autonomia. Per a ella, el senyor gras havia de ser algun bohemi d'aquells que, segons diuen, roben criatures per a fer-los pidolar.

—Ai, filla meva, —va dir la dona amb un to compassiu– no conec el bonic país del qual em parles. Mai he sentit parlar de coses semblants, només en els contes de fades. Si és veritat que vens d'un país tan preciós, et compadeixo completament, perquè aquest és ben bé el contrari del que has dit. Aquí s'ha de treballar molt per guanyar poc. El país és pobre, és improbable que ningú vulgui acollir-te i el més segur és que la teva feina no pugui pagar el teu aliment. El millor que pots fer és dirigir-te a Monàdia, la capital del nostre país on habita el nostre rei Monadi. Allà els infants, a més d'estar obligats a anar a escola, treballen a les fàbriques o a les cases. Potser podries tenir alguna esperança de trobar feina. Espera una mica.

La dona es va dirigir cap a la seva cabana. De seguida va tornar amb un gran tros de pa, una mica de formatge i una tassa de llet que va fer beure a la pobra desterrada.

—Guarda't aquest pa i aquest formatge, —va dir la dona.— Amb això podràs seguir el teu camí. Ves per aquesta carretera fins que arribis a una de més ampla, després gira a l'esquerra i segueix. Potser trobes algun cotxe o a algú que t'indicarà quan hagis de canviar la ruta.

La Nona volia plorar quan va veure confirmat que havia estat transportada a Argirocràcia, però dominant la seva emoció, va donar les gràcies a la dona. Quan la dona li digué que no arribaria a Monàdia fins després de diversos dies caminant, el cor de la Nona feu un bot de dolor. Trista i desolada, es va acomiadar d'aquella dona i es va posar en marxa cap a Monàdia.

En el camí

eia diversos dies que la Nona caminava. Cap cotxe s'havia aturat quan havia fet autoestop i, resignada, després d'haver-ho intentat molt, sabia que cap ho faria. Tots anaven amb massa pressa i els argirocracis, de caràcter arrogant i poruc, no tenien compassió d'una nena que els intentava fer parar. Per sort, havia pogut sobreviure d'alguns trossos de pa que li havien donat en alguna estació de servei que havia trobat pel camí. Un dia havia pogut dormir en el garatge d'una masia, gràcies al pagès, a qui la Nona havia fet molta llàstima. Les altres nits les havia dormit al ras. La Nona estava cansada, famolenca i angoixada perquè la nit, amb la tenacitat mecànica de la natura, s'apropava. Però, per sort, va poder veure una altra casa de camp no massa lluny del camí que seguia.

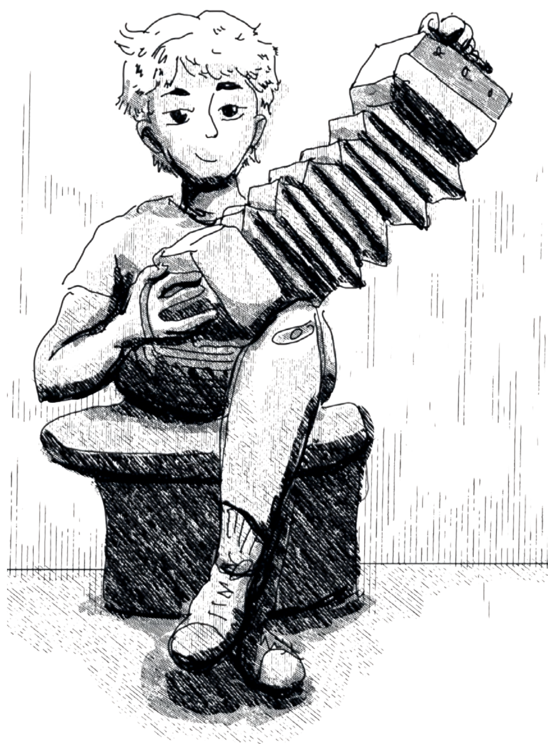
S'hi va apropar i dos gossos vigilants la van rebre amb lladrucs amenaçadors. La Nona, sense atrevir-se a fer una passa més, es va quedar indecisa a la porta. Un criat que s'ocupava d'amuntegar fems al pati va aturar-se per preguntar-li què volia. La jove viatgera li digué que es dirigia a Monàdia i que pidolava una mica de pa i algun lloc on dormir.

—Oh! —Va dir l'home.— L'amo no és generós i dubto molt que vulgui rebre't. Espera una mica que aniré a preguntar.

La Nona, que des que estava a Argirocràcia havia après per trista experiència que ningú dona res a canvi de no-res al país d'en Monadi, va afegir:

—Digui-li que, si té fills, els tocaré música durant la vetllada per divertir-los.

Va treure l'acordió de la seva caixa i va tocar una cançó ben ballable. D'ençà que feia vida de caminant, el seu acordió l'havia ajudat a aconseguir cullerades de sopa i algun lloc per dormir. Però això passava en cases aïllades o en llocs sense massa visitants on les distraccions són estranyes. Quan passava per poblacions una mica importants, la seva música tenia poc èxit. Més d'una vegada la nostra amiga va haver d'anar-se'n a dormir amb l'estómac buit sobre algun banc d'alguna plaça.

TOCARÉ MÚSICA PER A DIVERTIR-VOS.

—Està bé, així ho diré a l'amo.— Va dir l'home, que immediatament entrà a la casa.

Després d'una estona, el criat es va presentar de nou i va fer entrar a la Nona. L'entrada era àmplia, amb penjadors per als abrics i mobles sabaters per deixar-hi les sabates enfangades del camp. L'entrada tenia unes escales que pujaven a les habitacions i al fons hi havia una porta que conduïa a un gran menjador amb una taula envoltada de bancs al mig. Una altra porta conduïa a la cuina, amb prestatgeries repletes de melmelades i conserves, de les que penjaven també cebes, alls, llegums embotits i pernils que s'estaven assecant. Una dona vestida amb uniforme de criada feia el menjar.

Al costat dret del menjador una altra porta conduïa a la sala d'estar, on en una cadira hi havia un avi d'uns vuitanta anys que mirava per la finestra. Asseguts en un sofà hi havia dos infants mirant dibuixos animats en un gran televisor mentre la mare llegia una revista en una butaca. El seu marit acabava d'arribar de la feina en el seu cotxe esportiu i va entrar a la sala, va besar la dona i va seure amb els seus fills. L'amo de la casa, que era el pare d'aquest home, estava al seu despatx, al costat esquerre del menjador, feinejant davant del seu ordinador.

Van portar la Nona davant seu i l'home va dir en un to rude:

—Ets tu qui demana aixopluc?

—Sí, senyor. —Va respondre la Nona intimidada.

—I on està la música que ens has promès? Ves, toca a la sala d'estar que hi estarem millor.

La Nona va treure l'acordió de la caixa i va començar a tocar. Els infants van apagar instantàniament la caixa tonta per apropar-se a escoltar aquell meravellós instrument. També s'hi van apropar la mare, el pare i el besavi, no tenien massa distraccions en aquella casa aïllada. Semblava que la música

agradava a tothom, adults i infants. Una minyona grassa que acabava de munyir les vaques i entrava al menjador amb una gran llauna de llet, va exclamar:

—Oh, quina delícia! Això em recorda als músics del meu poble, quan allà a la plaça feien ball durant els dies de festa.

En aquell moment, l'assistenta que feia el menjar, va exclamar:

—A taula! Després de sopar ja tindreu temps d'escoltar més música.

A la Nona li van dir que mengés a la cuina amb la resta del servei i li van donar un bol de sopa. Va haver de col·locar el bol entre els genolls, ja que no hi havia lloc per ella a la tauleta de la cuina. Mentrestant, els amos de la casa estaven al menjador, cada un al seu lloc. Una criada els servia. Aquesta dona aprofitava les anades i vingudes de la cuina al menjador, per seure a la tauleta i menjar del seu plat. Quan la Nona es va acabar la seva ració de sopa, es va quedar amb el bol sense saber què fer ni on posar-lo. Mirava amb ulls cobdiciosos una gran plata de col i cansalada que la criada estava a punt de dur al menjador. Però d'aquesta plata no en va quedar res, ni pels criats, ni per a la pobra Nona. Ella va llançar un sospir, comprenent que no podia esperar més generositat d'aquella gent. Tot i això, una de les criades, que veia com tenia la mirada clavada al menjar, li va donar un tros de pa i un got de sidra.

Quan l'amo va quedar fart, va tancar la seva navalla. Com si aquest gest fos un senyal en l'etiqueta d'aquella casa rural que indicava que ja es podien moure de lloc, la família es va aixecar i va anar cap a la sala d'estar. Les criades van recollir la taula i mentre una escombrava el menjador, l'altra netejava i eixugava els plats. El criat va anar als estables a assegu-

rar-se que a les bèsties no els faltés de res. Quan van acabar es van apropar a la sala d'estar sense dir res i van seure en unes cadires. Es van quedar allà, amb la mirada perduda a l'infinit, com seguint la rutina de costum.

LA NONA VA MENJAR A LA CUINA AMB EL SERVEI.

Els infants van reclamar la música i la Nona els va fer un concert sense escatimar cap cançó, encara que a ella li havien regatejat grollerament el menjar. Després l'amo de la casa, al que el fet d'haver menjat semblava que el feia més amable, li va preguntar d'on venia i a on anava. La Nona havia notat en més d'una ocasió que a Argirocràcia es tenia especial interès en saber què eren les persones abans d'ajudar-les. Això, li va donar l'ocasió d'explicar un cop més les seves aventures.

L'home, escoltava amb gran interès la història de l'ocell que parlava, de les abelles transformades en precioses dames i dels escarabats que li oferien maduixes. Quan la nostra nar-

radora va explicar el temps passat a Autonomia, on cadascú treballava a la seva manera i reposava quan volia. Quan deia que els fruits pertanyien a totes i qualsevol agafava el que necessitava o que es guardaven respecte i consideració recíprocament, l'home va esclatar a riure. De tan bona gana reia l'home, que de poc no s'ofega amb la tos que li havia provocat tanta rialla. Quan es va calmar, va preguntar al seu fill:

—Has sentit parlar d'un país així?

—I és clar que no.

—Estaríem frescos si no manés ningú. —Digué el pare.

—I tant!. —Va afegir el fill.— Si esperéssim que el veïnat vingués a llaurar els nostres camps, em sembla que ja els podríem anar esperant, que no vindrien.

—Doncs crec que no passaria el mateix amb la collita, si hagués de quedar a disposició de tothom.

—Oh, clar! —Va respondre el fill. I els dos celebraren la gràcia amb noves riallades.

Quan es van tornar a calmar, va dir el jove:

—Em sembla que això no es presenta gens clar. La xiqueta és massa jove per mentir i saber inventar històries. Crec que deu estar una mica tocada del bolet i diu el primer que li passa pel cap.

La Nona va pensar que si l'home tenia dificultats per trobar braços que treballessin per a ajudar-lo a cultivar els seus camps, seria perquè pretenia acaparar per a ell tot el benefici. Però com que ella era massa jove per entendre bé les seves

pròpies idees i trobar les expressions justes per a contestar, va preferir callar. L'entristia que pensessin que estava boja.

—Hem quedat, —va dir l'home— que a Autonomia no hi ha diners i cadascú agafa el que vol. Doncs, com es paga a la policia per a què persegueixi als lladres?

—Jo allà no hi he vist mai policia, ni he sentit a parlar de lladres.

—Com? Allà no hi ha policia, ni soldats, ni tampoc guardes rurals? Tu somnies, noieta. No veus que sense això estaríeu sempre barallant-vos per quedar-vos amb els millors fruits?

—Això no ha passat mai mentre jo he estat allà. Sols em vaig barallar una vegada i va ser perquè estava de mal humor. Però he estat tan desgraciada a conseqüència d'això, que m'he promès no tornar a fer-ho.

—I no et molesta treballar? Va, digues-ho francament, segur que sense tenir por de la Solidària o d'en Labor que us manaven fer coses, més d'una vegada t'haguessis quedat descansant en comptes d'anar a treballar amb els altres. No és veritat?

—No, senyor, al contrari. M'hauria entristit molt si m'hagués vist obligada a no fer res.

L'home va moure el cap en senyal d'incredulitat. Li semblava increïble que els infants volguessin treballar sempre i que sentissin com una gran desgràcia el fet d'haver-se barallat.

—Si als teus fills, —va seguir dirigint-se al seu fill– els sabés greu haver-se barallat, segur que no ho farien tan sovint. Així s'estalviarien algunes clatellades, que fem servir per a posar-los d'acord o, com a mínim, fer-los callar.

—Doncs segurament si nosaltres no estiguéssim davant seu, s'estarien sempre barallant— va dir el fill mirant als infants. Aquests estaven escoltant amb els ulls ben oberts, mentre la mare els feia petons afectuosos.

—Jo també, –va dir la Nona— amb la meva família, sempre em barallava amb la meva germana. Però això no impedeix que a Autonomia ningú tingui ganes de baralles.

—Tot això, noieta –va dir l'home– són idees boges. Si no tinguéssim l'obligació de treballar, la gent preferiria estar descansant. És necessari que hi hagi figures d'autoritat per a posar pau entre qui està enemistat. T'asseguro que quan hagis viscut més temps entre la gent d'Argirocràcia i siguis més gran, veuràs que no pot ser d'una altra manera.

—Doncs a Autonomia passa d'una altra manera. —Va sospirar la Nona.

—Tanmateix, amo –va dir un dels criats— si ens referim al que es diu de temps molt i molt antics, sembla que la Terra no ha sigut sempre dels senyors. Diuen que hi va haver una època en què la Terra era de tothom i els productes es repartien entre la població. En aquells temps la gent no estava obligada a treballar per a amos egoistes i tothom podia satisfer la seva panxa.

—Bajanades, paraules de vells xarucs. —Va dir l'home posant punt final.– Pare, —va afegir aixecant la veu i dirigint-se al besavi— ha sentit a parlar vostè d'això alguna vegada?

El vell va fer que no amb el cap i això va donar autorització a l'home per exposar les seves conclusions:

—En tots els temps —va afirmar— hi ha hagut gent amb propietats i qui ha llogat aquestes possessions. I amb això,

han cuidat de les seves terres i han pogut donar menjar a qui ha treballat per a aquesta gent. Si les coses haguessin passat com tu dius, la gent hagués estat bé i no haurien canviat, sense amos per sempre. Tot això, doncs, són paraules de ganduls.

—Jo no ho sé —va dir el criat— tan sols repeteixo el que havia sentit a dir.

—Doncs repeteixes bestieses. El món ha estat així sempre, així és i així serà.

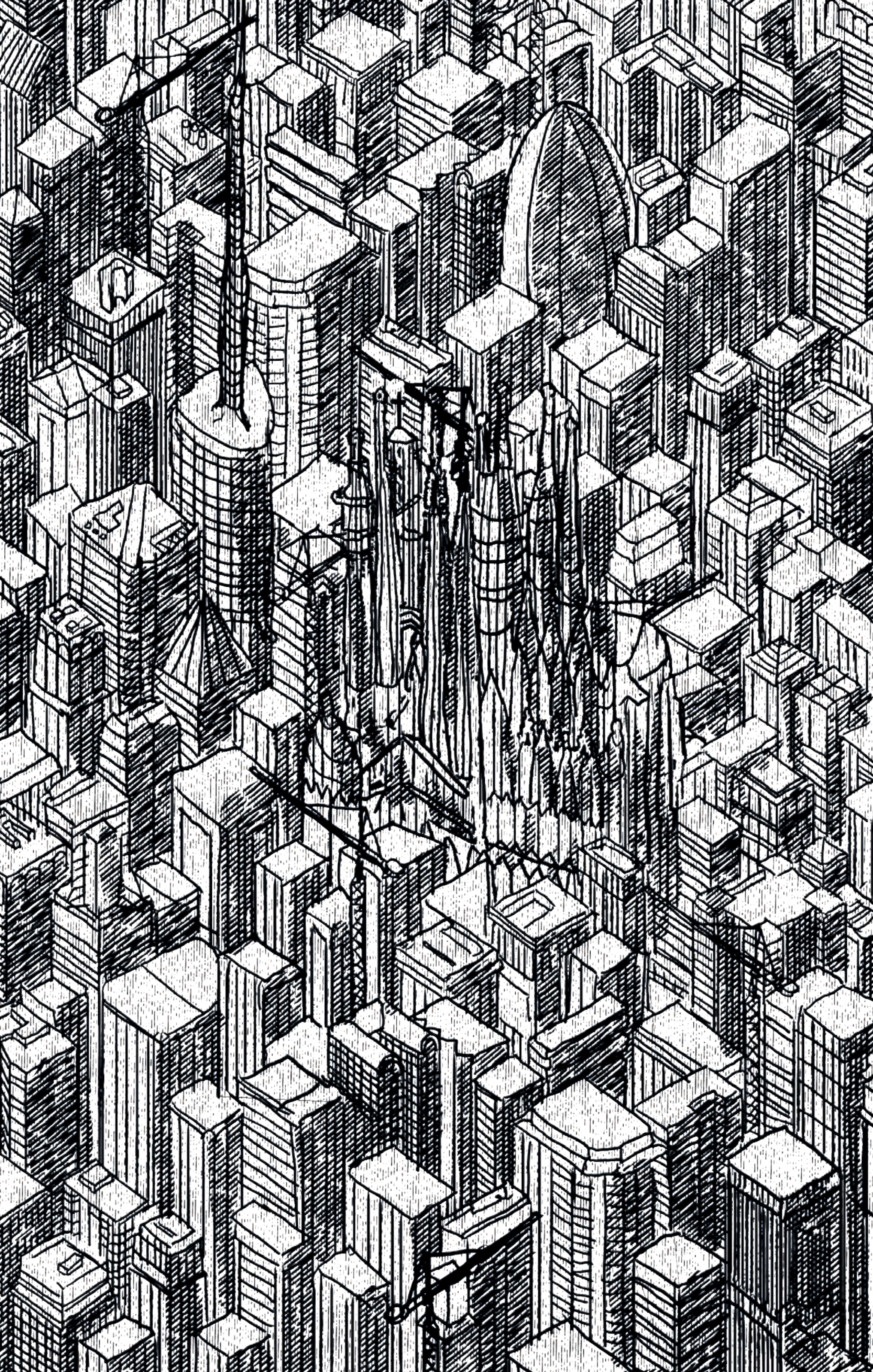
Després, dirigint-se a la Nona, va afegir:

—Va, toca una peça més abans d’anar a dormir. Val més no parlar de bogeries.

La Nona va executar l’ordre. Després, cada un va fer els seus preparatius per a anar a dormir. El criat es va endur a la Nona a l’estable. La casa on ell dormiria, la dels criats, era molt petita i no hi havia més habitacions per acollir a la pobra Nona. Li va assenyalar un lloc amb palla fresca que havia estès en un racó prop de la caixa de la civada. La pobra Nona, molt fatigada, es va adormir de seguida somniant en Autonomia.

Arribada a Monàdia

uan la Nona va despertar-se l’endemà, tot i que havia reposat, sentia el cos baldat. De bona gana s’hauria estat una estona més en aquella palla tova. Però li convenia arribar al més aviat possible a Monàdia. La capital ja estava a prop i la Nona necessitava trobar feina per abandonar el seu estat de vagabunda que només li aportava misèria i fatigues. Així doncs, va sortir de l’estable i es va trobar al pati. Els homes havien marxat al camp i només hi havia la mare que donava gra a les gallines, ànecs i galls d’indi. Tots aquests animals la rodejaven, expressant l’alegria en els seus propis sons i formant un gran xivarri.

La Nona la va saludar amb un bon dia. La dona va correspondre la salutació afectuosament i li digué:

—Ja marxes? Espera una mica.

La dona va entrar a la casa i en va tornar de seguida amb dues grans torrades de pa ben untades de mantega.

—Té noieta —li va dir.— El camí és llarg. Bon viatge i salut!

I un cop més, ja tenim a la nostra pobra amiga en un camí sola i trista. Ja s’havia acostumat a la mala sort, així que va començar la marxa amb pas ferm i amb empenta. Feia algunes hores que caminava, quan la gana va fer acte de presència. Aleshores la Nona es va resguardar sota una alzina que no estava lluny de la carretera. Quan estava a punt de devorar les llesques de pa, es va adonar que també tenia set. Va cercar al voltant seu per si hi havia algun rierol per beure aigua i no va trigar a sentir la remor d’una font que queia

d’una roca. Aquesta semblava tallada a pic al costat de la carretera, i l’acció constant de l’aigua havia fet una petita pica a la pedra allà on l’aigua queia.

La Nona va veure un talp cobert de sang.

Satisfeta amb tan poca cosa, la Nona anava a tornar a asseure’s a l’alzina. Però es va aturar, a prop de la font va veure un talp cobert de sang que s’esforçava per arribar al seu cau. Un sentiment de pietat va posseir a la Nona quan va veure la trista situació d’aquesta bestiola. Així que va recollir-la i va rentar-li les ferides a la font, traient-li la sang coagulada i el fang que cobria el seu pel fi i sedós. Dubtava com podia curar-la, però se li va ocórrer mastegar algunes engrunes de pa i posar-les-hi sobre la ferida. Per aguantar-li la cura, va arrencar una beta del seu mocador i la hi lligà. Després va deixar a l’animaló a l’entrada del seu forat, on aquest ensopegant i caient, s’hi va posar.

Descansada i havent-se acabat la segona llesca de pa, la Nona es va posar de nou en camí. Però, a pesar que va caminar durant tot el dia, li va ser impossible arribar a Monàdia aquella jornada. La nit l’havia sorprès en ple camp, lluny de tota població i sense que es veiés cap lloc on pogués demanar hospitalitat. Així doncs, la Nona va assumir que passaria la nit al ras. Per sort estava al costat d’un camp de blat que la

protegiria una mica del fred. Es va encabir entre les plantes i allí es va adormir profundament.

La nit va ser molt freda i a l'alba la Nona es va despertar amb una gana extrema. No hi havia menjar, així que va intentar enganyar la panxa amb alguns grans de blat de les espigues que tenia al seu voltant. Se'n va guardar algun a les butxaques per entretenir la fam durant la ruta i va continuar la seva marxa cap a la capital. La ciutat semblava que estava a prop, perquè cada cop es veien més cotxes a la carretera.

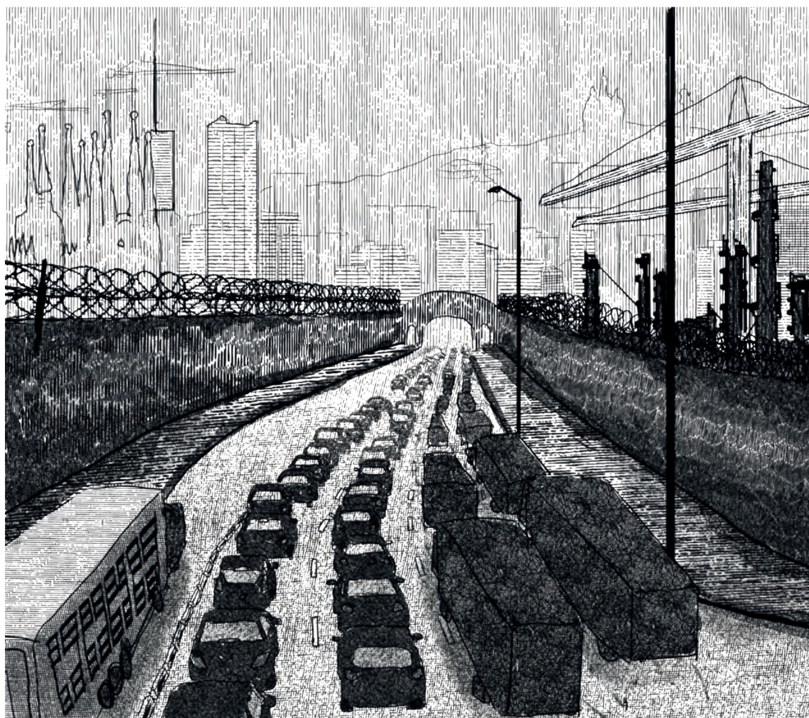
Els camions també eren nombrosos, carregats amb gèneres de tota mena. D'altres tràilers tornaven buits o carregats de mobles, màquines, teles i infinitat d'articles. Semblava que en aquella ciutat hi havia una indústria important i molt desenvolupada. L'aire estava carregat per la pol·lució dels tubs d'escapament dels vehicles i dels fums de les fàbriques. La Nona tornava a estar envoltada de naus industrials. A mesura que avançava, va començar a veure blocs de pisos, cada cop més alts, fins que la carretera es va convertir en el carrer d'entrada a Monàdia. L'entrada estava sobre una elevació des d'on es podia veure gairebé tota la ciutat.

Allà baix, en una esplanada immensa, la capital d'Argirocràcia mostrava els seus gratacels i les seves avingudes. En destacaven les cúpules dels edificis més grans, les torres, els campanars, les antenes televisives o de telecomunicacions i els dipòsits d'aigua dels edificis. Allò era una confusió de parets, sostres, edificis de vidre, finestres, ferros, cables i fum contaminant, on la vista no es podia fixar detalladament en cap punt.

La Nona es va aturar per contemplar aquella ciutat que primerament l'espantava, ja que no sabia què s'hi trobaria ni què li podria passar allà. Així va romandre algun temps mirant sense fer res més, tan sols contemplant aquell paratge.

Després, la Nona va fer una última mirada enrere, pensant sobre el camí que havia recorregut. I el seu pensament va arribar a Autonomia, als seus companys i a la seva família a qui potser no tornaria a veure. Finalment es va decidir a baixar pel carrer que la portaria al centre de la ciutat.

Poc després es va trobar unes garites, com si es tractés d'una duana per a accedir a la ciutat. Unes quantes casetes quadrades a cada carril amb unes tanques feien parar tothom que volia accedir o sortir de Monàdia. A cada caseta hi havia la bandera de la ciutat i el seu policia que vigilava. L'embús de trànsit que esperava per passar era impressionant. La bandera de Monàdia era groga amb taques vermelles com gotes de sang, al centre hi havia un gran ratpenat de l'espècie dels vampirs, amb les ales desplegades. A la Nona li va semblar que aquell ratpenat era com el conductor del tot terreny que va ajudar en Monadi a raptar-la.

Cada cop es veien més vehicles anant a Monàdia.

A part dels guàrdies que hi havia en cada garita, també hi havia un seguit de soldats que anaven desfilant entre els carrils de la duana. Les tanques eren tan pesades que hagués estat impossible envestir-les amb el més gran dels tancs. Una llarga cua de camions i cotxes carregats de gèneres de tota mena i tota classe de materials esperaven per creuar aquestes tanques. Molts d'ells tocaven les botzines dels seus vehicles perquè tenien pressa per arribar a la feina o per fer córrer als guàrdies que demanaven la documentació i escorcollaven minuciosament els vehicles que havien de passar. El soroll era eixordador i l'aire gairebé irrespirable.

La Nona anava a peu, igual que d'altra gent que també volia arribar a Monàdia. Qui arribava caminant havia de passar per una caseta especial per tal que cap vehicle l'atropellés. En totes les garites, tant a les de les persones com a les dels cotxes, un seguit de càmeres detectaven les cares de qui volia passar. Els aparells escanejaven els rostres i comprovaven que aquelles fisonomies no estiguessin fitxades als arxius policials.

Una senyora que passava amb unes cistelles als braços va ser escorcollada per dos guàrdies vestits de verd que, tot i que tenien cos humà, tenien el cap similar al d'una fagina. És a dir, la Nona dubtava sobre a quina espècie pertanyien aquells caps, ja que, segons com se'ls mirés tenien cara d'home o de fagina. Els guàrdies-fagina van registrar les cistelles de la dona que contenien gallines, conills i llegums. La van mirar de dalt a baix, li van regirar tot el que portava i van comprovar que el detector facial no donava cap senyal d'alerta. Després els guàrdies van escriure unes paraules a l'ordinador de la caseta i van donar un rebut a canvi d'algunes monedes, deixant passar a la dona.

Després li va tocar el torn a un viatger que portava una motxilla. Els guàrdies-fagina li van ordenar que l'obrís i van

escampar-ne el contingut per terra, barrejant roba neta amb roba bruta i tota mena d'objectes. L'home va haver de recollir-ho tot de pressa i va tornar a tancar la motxilla on els guàrdies hi van posar un adhesiu. El detector facial tampoc va donar cap senyal d'alarma així que li van fer pagar el tribut, li van donar el rebut i va passar el següent de la fila.

A les altres garites, amb els cotxes i els camions passava el mateix. Els diferents guàrdies-fagina registraven tots els vehicles i no permetien que ningú passés fins que ho havien examinat tot. Si no trobaven res alarmant, l'ordinador connectat a l'arxiu policial no feia cap senyal d'advertència i un cop havien cobrat el peatge, els guàrdies deixaven passar gairebé a tothom.

La Nona, per sort, no duia cap mena d'equipatge a la vista. Els guàrdies després d'haver-la inspeccionat de dalt a baix amb un detector de metalls per assegurar-se que no duia res sota la roba, la van deixar passar lliurement. Semblava que només feien pagar si portaves alguna cosa amb la qual mercadejar dins de Monàdia, la Nona no tenía diners ni res per vendre.

Quan per fi va entrar a la ciutat va veure que hi havia diversos sentinelles separats a distància, vigilant qui ja havia passat. També soldats que esperaven l'entrada al seu torn de guàrdia que fumaven o reien. Hi havia policies i soldats de diverses classes. Entre els que muntaven guàrdia, n'hi havia que estaven armats amb enormes metralletes i portaven una pistola lligada al cinturó. També duien armilles antibales que els protegien el bust i un casc al cap. Aquests tenien uns bigotis grisos i semblava que pertanyien a les tropes veteranes. Però, com passava amb els que registraven als que arribaven a Monàdia, aquells soldats també tenien una doble fisonomia, semblaven homes amb cara de llop. Fins i tot hi va haver algun moment en què la Nona va mirar-ne un

que semblava que tenia un rang superior, que tenia el cap de tigre. D'altres guàrdies, més joves, no tenien la fisonomia tan determinada, però a la Nona li semblava que tenien la cara de gos o de llebre.

Hi havia moltes altres varietats soldadesco-zoològiques, així ho va observar la nostra amiga, però estava impacient per veure la ciutat i amb pas decidit va continuar cap al centre de la ciutat.

Hi havia moltes varietats soldadesco-zoològiques.

Un passeig per Monàdia

e lluny, a la Nona la ciutat li havia semblat magnífica, però quan va ser dins va pensar tot el contrari. A dreta i esquerra d'aquell carrer principal, hi veia carrers bruts, estrets i tenebrosos. Semblava que els pisos i les cases estiguessin a punt de caure. En aquells carrers es podia palpar la misèria. En canvi, el carrer principal per on la Nona caminava, era ample i bonic, amb arbres plantats a banda i banda.

Tot i això, la Nona va tombar per un d'aquells carrerons, i una mica més enllà es va trobar amb un altre carrer més ample i més airejat, amb uns edificis més decents. Finalment va arribar a una avinguda molt més gran que la primera que s'allargava fins on no podia arribar la vista. En aquesta avinguda principal, cada dues o tres illes d'edificis, també hi havia unes places rodones on al centre s'elevaven fonts monumentals amb grans sortidors, rodejades de flors boniques i variades. Per l'avinguda, amb tres carrils per banda, hi circulaven cotxes molt elegants. Els xofers, vestits amb americana, corbata i ulleres de sol, portaven als seients del darrere dames engalanades i homes vestits d'etiqueta.

Si la Nona no hagués travessat el país veient tanta pobresa, hauria cregut les promeses d'aquell senyor gras. Però ella ja sabia per experiència el que s'amagava darrere d'aquells espectaculars cotxassos. Darrere de cada ric que es podia permetre que el portin d'una banda a l'altra, sempre hi ha algú pobre que li fa el servei. Les riques vestimentes dels senyors, els encaixos i les sedes de les dames, els grans cotxes, li recordaven a la Nona la visió ràpida amb els binocles d'en Monadi. Però ara, en veure'ls dins els automòbils tan enjoiats i grassos com eren, li recordaven els porcs destinats a engreixar-se per ser menjats que havia vist a les granges.

La Nona va continuar per l'avinguda, admirant tot allò que veia. En una de les places hi havia unes dones amb uns vestits uniformats de color gris i davantals blancs. Aquestes dones estaven a càrrec d'uns quants infants molt ben vestits que jugaven amb joguines molt sofisticades. Algunes d'elles anaven amb cotxets amb criatures de menys d'un any i de tant en tant les donaven el biberó. La Nona va comprendre que eren les mainaderes dels infants i que la canalla eren fills d'aquells que passejaven engalanats dins dels cotxes. Els rostres d'aquestes dones li recordaven a la cara de la Blanqueta, la vaca de la Mab, però d'aspecte més rude que aquell animal.

Entre els jardins de les places també hi havia quioscs on es venien joguines i tota mena de llaminadures. Quan la Nona les va veure, distreta com estava a la vista de tanta novetat, li va entrar la gana. Però la Nona sabia de sobres que a Argirocràcia era necessari tenir diners per a poder obtenir alguna cosa i ella no en tenia. Aleshores va recordar el seu acordió i va anar a seure a prop d'un grup de canalla on va tocar les millors cançons del seu repertori. Cap dels infants va fer cas de la música i la Nona es va veure obligada a desar l'instrument i a conformar-se a menjar un brioix mossegat i abandonat per un d'aquells infants.

LES MAINADERES DELS INFANTS SEMBLAVA QUE TENIEN CARA DE XAI

Estava a punt de seguir la seva marxa quan va veure un altre grup de canalla que volia barrejar-se amb els nens ben vestits per jugar amb ells. Però aquella canalla duia la roba bruta i algun estrip, tenien el cabell despentinat i la cara bruta. Els infants ben vestits les van fer fora de males maneres. També les mainaderes que les cridaven escandalitzades en veure que es volien barrejar amb els infants que cuidaven. Aquest desgavell va cridar l'atenció d'un policia que es passejava per allà. L'home es va apropar a les pocavergonyes, doncs així creien que era aquella canalla per ser pobres. Les va amenaçar de portar-les a la presó si no s'apartaven dels altres infants.

Més lluny, la Nona va veure una dona espellifada, bruta i prima com un sac d'ossos. La dona implorava la caritat de les persones que estaven assegudes a les terrasses dels bars. Qui estava prenent un refrigeri, ni se la mirava, ni escoltava els seus laments. No obstant això, una senyora jove es va aturar per a posar-li alguna cosa a la mà. Quan va fer això, un guàrdia amb cara de gos se li va apropar i va agafar brutalment pel braç a la pobra desgraciada, mentre li deia:

—Flagrant mendicitat. Ja em pot acompanyar a comissaria, i d'allà a la presó!

I, a pesar dels crits de la dona, se la va endur gairebé arrossegant-la. A la Nona li va semblar que sentia cridar un xai, ja que la dona li havia semblat un be a punt de ser sacrificat allà on se l'enduien.

La Nona, sense poder fer res per la dona, va seguir el seu camí. Va arribar a una gran plaça que al centre tenia un monument del qual no en sabia esbrinar el significat. Era impossible apropar-se al monument ja que estava encerclat de lluny per unes baranes fetes amb cadenes. A l'extrem de la plaça s'hi veia un edifici de vidre ple de càmeres de seguretat. Tenia una torre molt alta on, a dalt de tot, hi onejava una gran bandera d'Argirocràcia. La Nona va comprendre que aquell edifici era el palau reial. Estava ple de soldats amb cara de tigre que duien uniformes de gala i tots carregaven metralletes. Estava rigorosament prohibit apropar-se a aquell edifici, ja que els soldats feien allunyar a tota persona que s'hi apropés. Sobre la porta, una gran placa de marbre mostrava l'escut d'armes de Monàdia amb una inscripció que deia: "Els diners són superiors als drets".

La Nona, recordant el que li havia passat a la pidolaire va decidir que era millor allunyar-se d'allà i va tombar per un carreró a l'esquerra. No va trigar en entrar a un barri de cases ennegrides i decrèpites, habitades per una població miserable. La fatiga i la gana van obligar a la Nona a seure en un portal. Allà, com qui s'entrega a la seva desesperació i palpant les butxaques, com si fos possible trobar alguna cosa per menjar, va tocar el brot d'or que li havia donat en Monadi per convèncer-la que el seguís. S'havia oblidat que el portava.

El va treure i el va examinar, però en contra de la promesa que li havia fet en Monadi, el brot no havia crescut. Aquell pal s'havia quedat tal com li havia donat i havia perdut la seva brillantor. Potser aquell brot havia perdut les propietats que havia de tenir? La Nona va desitjar menjars pantagruèlics per afartar la gana, un llit ben tou per descansar el seu cos adolorit, un cotxe que la portés a casa de la seva família o a Autonomia, lluny d'aquell país de pena i misèria. Però res la va moure d'aquell portal, ni un crostó sec de pa va aparèixer per embrutar les seves dents. En Monadi l'havia enganyat de mala manera i, enfadada, la Nona va estar a punt de llençar ben lluny aquell objecte enganyós.

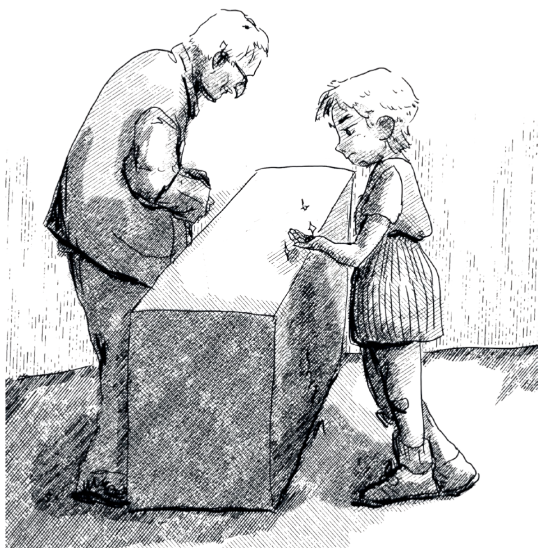
Quan estava a punt de fer-ho, es va fixar en un antiquari amb objectes d'or i plata a l'aparador. Un raig d'esperança li va inspirar el següent pensament. Ja que en aquest país es dona tant valor a aquests metalls, potser aquest tros d'or em pugui aportar alguna moneda per poder comprar menjar i llogar algun lloc on dormir. Així que es va dirigir cap a l'antiquari.

El botiguer estava al taller reparant un penjador, el seu aspecte era altament antipàtic, un vellet petit, d'ulls brillants i nas d'au rapinyaire. L'home va mirar la Nona i com que no li va semblar algú que volgués comprar quelcom, li va preguntar de mala gana:

—Què vols, petita?

La Nona li va ensenyar el brot d'or i li va preguntar si volia comprar-lo. L'antiquari la va mirar amb desconfiança i li va preguntar que com havia aconseguit aquell objecte. La Nona li va explicar les circumstàncies en què en Monadi li havia donat allò. Amb la idea d'augmentar-ne el valor no es va descuidar de dir-li que el brot havia estat tallat de la vareta del rei d'Argirocràcia. També va detallar les propietats me-

ravelloses que aquell brot havia de tenir, segons el que li havia promès en Monadi.

LA NONA LI VA ENSENYAR EL BROT D'OR

A tot això, l'home li va respondre amb un aire despectiu i va tantejar el pes del brot. L'antiquari també va explicar a la Nona que hi havia argirocracis que posseïen aquestes varetes meravelloses. Però que perquè tinguessin les propietats de reproduir-se per elles mateixes, necessitaven que l'amo tingués a persones sotmeses com a genis esclaus. Sense els esclaus, les varetes quedaven reduïdes al valor intrínsec de l'or i només tenien la propietat de poder-se intercanviar, com altres objectes. Si la Nona volia deixar-li el seu brot, li donaria dues peces de plata, assegurant que no guanyaria res amb això i que ho feia per la pietat que li inspirava la seva curta edat. Estava clar que allò que deia l'home era mentida i que la Nona hagués guanyat deu vegades més que les dues peces de plata si hagués buscat més. Però no tenia cap noció del valor i va agafar amb alegria les monedes i es va dirigir corrents a un forn per comprar pa.

Tornant del forn, la Nona va veure una velleta que venia pomes i li'n va comprar algunes. D'aquesta manera, la Nona va menjar i, un cop reconfortada, va pensar que necessitava cercar un refugi per a la nit. La nostra amiga caminava pels carrers cercant algun hostal, quan va sentir uns crits desesperats.

Es tractava d'un nen de cinc o sis anys que havia caigut rodolant de la vorera al ben mig del carrer en el mateix moment que un cotxe passava. El cotxe havia estat a punt d'atropellar-lo. La mare, paralitzada de l'espant en veure el perill que corria el seu fill, aixecava els braços al cel, cridant esgarrifada sense poder moure's per salvar l'infant. La Nona, d'un salt, va tenir el temps precís per arrossegar la criatura cap a ella, fent que les dues caiguessin en un toll de la vorera. Per sort, les dues personetes estaven sanes i estalvies, el cotxe va passar sense tocar-les. Quan es van aixecar la mare estava a sobre seu, acaronant el seu fill, rient i plorant a l'hora.

El cotxe va estar a punt d'atropellar la criatura.

Com que la jove salvadora s'havia embrutat al basalt, la mare se la va endur a casa. L'habitatge era un baix just davant d'on havien caigut. També era el lloc on el pare, que era sastre, feia vestits per a la seva clientela. El pare, també ansiós després d'haver vist el seu fill i a una nena més gran rodolar per terra, de seguida va voler saber què havia passat. La mare, que encara plorava, li va explicar l'accident i li va presentar a la salvadora del seu fill.

Breument, el pare li va donar les gràcies a la Nona. Després va renyar al seu fill, acusant-lo d'insuportable, de trapella, de no saber-se estar quiet, d'inventar a cada moment coses molestes i de dur la contraria als seus pares. Finalment, l'home va enviar a seure a un racó al seu fill, afegint-hi un parell de clatellades.

La mare va fer despullar a la Nona per a netejar-li la roba. Ella, mentre esperava es va veure obligada, un cop més, a relatar les seves aventures i el perquè es trobava sola als carrers de Monàdia cercant alguna feina i algun lloc on dormir. A la família els va encantar el relat que els va fer d'Autonomia, així que la Nona els hi va explicar fins i tot els detalls més íntims. El sastre va dir que havia sentit a parlar d'aquell país per alguns obrers de pas, però que fins a aquell moment li havia semblat que tot allò era massa fabulós i bo. Li va dir que, com a molt, eren històries per distraure la imaginació.

La Nona també va observar, mentre parlaven, que el sastre i la seva dona tenien la fisonomia de xais, una fisonomia que ja havia notat en la pidolaire a qui havien detingut. L'home i la dona parlaven entre ells i li van proposar a la Nona que es quedés a casa seva, on li donarien menjar i llit. La Nona ajudaria al sastre, que li ensenyaria l'ofici. Si ella era aplicada i constant a la feina, amb el temps li donarien una setmanada. La Nona va acceptar-ho amb alegria: ella sortiria de penes i el sastre tindria una ajudant barata.

El seguiment

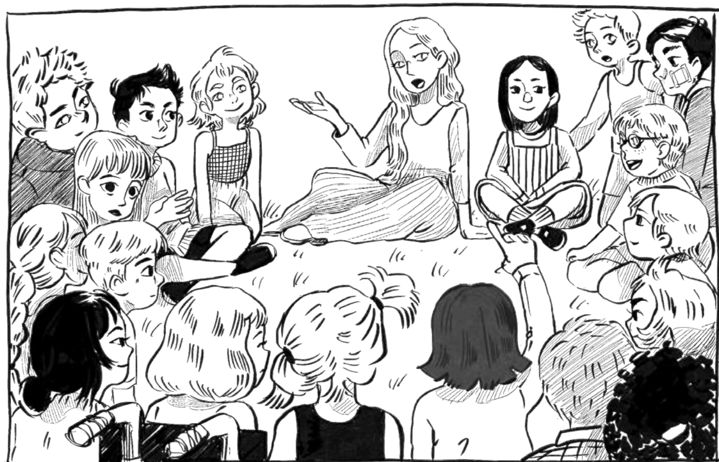

l crit d’angoixa de la raptada va advertir a la Solidària. Al mateix temps, l’escarabat al que la Nona havia salvat de l’ocell, va avisar a en Labor i a tot el seu grup. El dia anterior, l’animaló ja havia vist com en Monadi parlava amb la Nona i aquell dia volia avisar-la del perill que corria. Però quan l’escarabat estava a punt de fer-ho va ser atacat per un enemic i va haver de fugir a amagar-se. Així doncs, l’animal va veure com raptaven la Nona i va córrer a avisar a en Labor.

Quan la canalla d’Autonomia es va assabentar del rapte, van cridar amb molta ràbia contra en Monadi. Segurament si el rei d’Argirocràcia hagués estat allà, l’haurien destrossat. Però en Monadi ja estava al seu palau-fortalesa, lluny d’aquells crits de còlera.

En assemblea, totes van criticar la manca de confiança de la Nona. Però com que havia esdevingut víctima i estava en perill, van deixar les recriminacions de banda per a poder veure què es podia fer per a treure-la de les urpes del rei d’Argirocràcia. La Solidària, que havia tornat de l’inútil intent de rescatar la Nona, presidia la discussió. L’assemblea començava a ser un guirigall, no s’entenien entre la multitud de projectes i d’idees espontànies. A més, com acostuma a passar, les que més agradaven a tothom eren les menys pràctiques.

—Paciència, potser la Nona és capaç per si mateixa de trobar un altre cop el camí d’Autonomia. —Va dir en Labor– Si troba amistats que se solidaritzin amb ella, per tal de derrocar a qui l’ha segrestat, la Nona podrà tornar a Autonomia.

En assemblea van criticar la manca de confiança de la Nona

Malgrat que en Labor havia dit aquestes paraules de consol, la seva cara era d'extrema preocupació. Sabia que els argirocracis no acostumaven a solidaritzar-se amb ningú i que tan sols miraven pels seus propis interessos. La seva expressió va provocar la desconfiança de l'assemblea, que no va acabar-se de creure les seves paraules. Però sabien que una reacció immediata per part de la gent d'Autonomia tenia moltes possibilitats de fracassar. Havien de pensar molt bé què podien fer per tal de retrobar-se amb la seva amiga.

A la Dèlia se li va acudir dir que si investigaven què estava passant a Argirocràcia, possiblement veurien si la Nona estava fent amistats o si, pel contrari, estava completament sola. Així que van decidir anar a mirar des de la sala d'ordinadors com estava aquell país. D'aquesta manera planificarien el rescat de la seva amiga, si és que necessitava que la salvessin.

Tota la colla d'amistats de la Nona va anar a la sala d'informàtica i es va posar a cercar informació sobre Argirocràcia. D'entrada només van trobar informació poc rellevant o que

ja sabien, com que en Monadi era el rei d'aquell país. Quan van veure que Argirocràcia tenia set mil set-cents milions d'habitants es van desconsolar. La cerca de la seva amiga seria com buscar una agulla en un paller.

—Au, va! —va dir la Dèlia.– No hauria de ser tan difícil, només hem de concretar una mica més la recerca. Quants infants hi ha a Argirocràcia?

—Aquí diu que hi ha uns mil cinc-cents vint milions d'infants i que a un de cada deu l'obliguen treballar. —Va respondre en Hans.

—Quin horror! Són moltíssimes criatures obligades a fer el que no volen. —Va contestar la Mab.— I com trobarem a la Nona?

Encara era massa difícil trobar a una sola nena enmig d'aquella milionada de gent, era imperiós acotar encara més la cerca o trobar altres maneres de buscar-la. La Mab va recordar la classe de geografia del dia anterior, potser si buscaven pel lloc on havia desaparegut la Nona, seria més fàcil trobar-la.

Així ho van fer, van buscar la situació geogràfica d'Autonomia i hi van buscar el riu que havien creuat la Nona i en Monadi. Es van assegurar que era aquell riu consultant una pàgina web que especificava les crescudes dels cabals en els rius diàriament. En poc temps van trobar el lloc on la Nona havia estat raptada. Ara sabien quina zona era, així que podien mirar per les xarxes socials d'allà si algú havia esmentat alguna cosa de la seva amiga.

Però a les xarxes socials no van trobar cap missatge d'aquella zona. La població era massa pobra per poder tenir connexions a internet i encara menys explicar-hi les seves tristes

vides. Així que van buscar per pàgines web de diaris i televisions d'aquella regió per si hi havia alguna notícia que es referís a la seva amiga. Tampoc van trobar res.

En Dick, que havia estat capficat en el seu terminal i semblava que no estava buscant per internet, de cop va cridar d'alegria.

—Eureka! Ho he aconseguit!

Totes es van girar cap a ell preguntant-se què havia aconseguit.

—Ho he fet, he pogut hackejar-les!

He hackejat les càmeres de seguretat d'Argirocràcia!

—*Hackequè*? —Va preguntar en Riri.

—Acabo d'entrar al control de les càmeres de seguretat d'Argirocràcia.

En Dick era un apassionat dels ordinadors i havia tingut la brillant idea de ficar-se dins els ordinadors centrals d'Argirocràcia per a poder accedir a les seves càmeres de seguretat.

Ara, com que aproximadament sabien el lloc on en Monadi havia deixat a la Nona, podrien mirar en les gravacions de les càmeres de seguretat què havia fet.

Del polígon industrial on havia anat a parar la nostra amiga van revisar-ne els vídeos de totes les càmeres de videovigilància que hi havia al costat del riu. En poc temps van poder veure com la Nona es despullava per eixugar la seva roba. Van passar a més velocitat la gravació per mirar què havia fet després i la van seguir per la pantalla durant el seu passeig fins a arribar al poblat on va fer el primer concert.

En Dick anava canviant de càmera per a poder seguir a la Nona durant el seu trajecte. D'aquesta manera van veure com dormia al ras, com l'acollien a la granja i com curava al talp. Es van espantar en veure les cares d'animal dels guàrdies quan la remiraven a l'entrada, però van respirar tranquils quan van veure que no l'havien aturat. La van seguir pels carrers d'Autonomia i es van estranyar del fet que hi hagués infants que no volien jugar amb altres nenes i nens de la seva mateixa edat.

En aquell moment, va arribar a la sala d'ordinadors la Solidària.

—Heu trobat notícies de la Nona?

—Sí, és a Monàdia, la capital d'Argirocràcia. —Va respondre la Dèlia, que es removia a la seva cadira amb unes ganes boges d'anar-la a buscar.

Tota la colla de la Nona volia anar a salvar a la seva amiga. Després de veure les penúries que estava passant, havien pres la decisió de rescatar-la d'aquell país tan injust amb les persones més febles.

—Un moment, no ens precipitem. Deixeu-me mirar. –Va seguir la Solidària.

A la pantalla, van veure com la Nona venia la vareta que li havia regalat en Monadi i com salvava al fill del sastre. La Solidària va fer un sospir tranquil·litzant-se, havia estat ella la que havia dit a l'Electrícia que fes passar el cotxe a tota velocitat perquè la Nona salvés al nen. Era l'única manera que algú d'Argirocràcia s'apiadés de la Nona i intentés ajudar-la de veres.

—Veig que la Nona ja s'ha desprès de la vareta d'en Monadi. No he pogut fer res per ella mentre l'ha tingut a la seva butxaca. Ara potser podrà fer amistats i trobar la forma de tornar cap aquí. Però haurà d'estar alerta, hi ha molts espies d'en Monadi que la poden trair. —Va dir la Solidària a les companyes de la Nona.— I vosaltres, hauríeu de sopar alguna cosa i descansar una mica, si no, poca cosa podreu fer per ajudar a la vostra amiga.

La canalla va anar a sopar i no es van esperar ni a que l'Amorata mostrés les notícies de les seves famílies per anar a descansar. L'endemà, havien de seguir les aventures de la seva amiga i, si calia, l'anirien a buscar.

L'aprenentatge

’endemà ben d’hora, el sastre va despertar a la Nona per a dedicar-se a la feina. La va fer seure al seu costat del seu banc de treball i li va fer encreuar les cames per ocupar menys espai. Després li va donar dos trossos de drap per a cosir-los, amb les instruccions i observacions precises per tal que fes anar l’agulla. Per amenitzar la feina i que la Nona no només cosís, el sastre la va enviar a portar als clients alguns vestits acabats. Quan va arribar la nit, estava esgotada, la Nona no havia parat en tot el dia. Només s’havia aturat un instant per dinar i ho havia fet ràpidament per seguir de seguida la feina.

I els àpats? S’havien acabat les bones fruites, l’abundància i l’alegria d’Autonomia. A la nit, per sopar, una mala sopa de poques llegums, amb una mica de greix i un crostonet de pa negre. A dinar, patates i alguns dies, extraordinàriament, li afegien una mica de cansalada viada o de carn de baixa qualitat. No era que el sastre i la seva dona fossin males persones, era el seu menjar ordinari i el compartien amb ella. Tampoc eren avars o persones que desitgessin acumular diners, sinó que el menjar a Monàdia era car com els lloguers i en canvi la feina estava molt mal pagada. Per tant, era necessari sotmetre’s a un treball excessiu i a quedar-se amb gana per estirar els recursos fins a cobrir les necessitats més bàsiques. Així era l’existència de les que es veien obligades a treballar per als altres. Tot i això, el sastre es considerava relativament feliç, doncs el seu ofici li permetia contactar directament amb la seva clientela.

En canvi, qui treballava a les fàbriques, dins de grans edificis sense finestres, amb la il·luminació de tristos llums flu-

orescents i respirant l'aire contaminat que produïen, vivia pitjor. Persones tancades tot el dia, amb vigilància constant, produint sense parar, sense aixecar el cap ni un segon, sense poder parlar i patint multes a la mínima infracció del reglament. Aquestes fàbriques pertanyien als individus que la Nona havia vist passejar dins dels cotxes luxosos. Per cert, que a aquests, no se'ls veia mai a les fàbriques. Aquests senyors escollien entre els mateixos obrers a alguns als que pagaven una mica més. Amb el nom d'encarregats, capatassos, regents, majordoms, homes de confiança, etc., els imposaven l'obligació de vigilar als seus excompanys. Així substituïen als amos i els representaven, i els senyors no havien de fer res. A la Nona, que després va tenir l'ocasió de trobar-se amb algun d'aquests encarregats, li va semblar que tenien una fisonomia semblant als llops o als gossos.

D'aquells senyors, els que no tenien fàbriques, tenien camps, boscos, prats, etc., que feien cultivar a altres encarregats que feien treballar als camperols. Quan aquests havien segat, veremat o recollit el que es cultivava, es presentava l'encarregat de l'amo que agafava la major i millor part de la collita, deixant només el necessari perquè els pobres camperols no morissin de gana.

D'altres posseïen edificis, cases i pisos. El propietari de l'edifici on vivia el sastre en tenia més de cent a Monàdia. Les persones que no tenien pisos en propietat, pagaven la quantitat exigida en el lloguer per a tenir el dret d'habitar algun raconet. També n'hi havia que no tenien fàbriques, ni camps, ni cases, però compraven gèneres necessaris per a la vida i els venien després. D'aquesta manera obtenien un benefici sobre cada operació, fet que també els feia ben rics.

Davant d'aquestes explicacions, la Nona movia el cap reflexionant. Segurament els genis esclaus que formaven el poder de les varetes d'or devien ser aquelles dones i homes que

treballaven a les fàbriques i als camps. Aquestes persones estaven sotmeses als seus amos pagant el que toqués per menjar, vestir-se, distreure's i allotjar-se. Potser direu que aquestes reflexions eren massa profundes per a una nena de nou anys. Hem de tindre en compte que la Nona començava a haver vist moltes coses i l'experiència fa madurar l'enteniment abans que els anys.

El sastre la va fer seure al seu costat per ensenyar-la.

Així passaven els dies a casa del sastre, treballant i parlant. La Nona també va conèixer la ciutat mentre entregava les comandes o anava a comprar material a les botigues o als magatzems. De vegades, quan el treball no era molt urgent, el sastre sortia a passejar amb el seu fill i la Nona els acom-

panyava. Així caminaven pels carrers principals, admirant les riqueses que s'amuntegaven en els centres comercials i en les botigues.

Amb el temps, la jove aprenenta va fer progressos en el seu ofici. Això va fer que el sastre i la seva família veiessin augmentar una mica els seus guanys. Un dia, quan el sastre va poder arraconar una moneda d'or, li va donar una peça de plata a la Nona. El sastre creia que amb això feia un gran acte de generositat, però el cert és que allò amb prou feines representava una vigèsima part del que li havia fet guanyar l'aprenenta.

Insistim a manifestar que el sastre no era un mal home. Però ell considerava que el més natural del món era explotar a la Nona pagant-li molt menys del que valia la feina que feia. Així era com es feia a Argirocràcia i així ho predicaven els economistes, savis molt entesos en aquestes coses. Aquests defensaven que com que era impossible trobar la fórmula del valor, era just fer una part dels beneficis per al capital, una altra per al capitalista i la part del treballador havia de quedar segons les oscil·lacions de l'oferta i la demanda. D'aquesta manera, si al sastre li continuava abundant la feina, podria contractar una altra persona com a aprenent, i després, amb més diners, contractar a persones que treballessin per ell. Si seguia guanyant sobre aquests i els altres, ell s'enriquiria també i així només hauria d'escollir entre comprar una casa o fundar una fàbrica. Quan aquests pensaments rondaven pel cap del sastre, si la Nona el mirava, li semblava que la seva fisonomia es convertia en la cara d'un voltor.

En el transcurs d'aquestes conversacions, la Nona li va explicar l'observació que havia fet d'ençà que havia arribat a Monàdia: les dobles i triples fisonomies que havia observat en els seus habitants. El sastre li va explicar que aquestes diverses fisonomies es començaven a dibuixar quan les per-

sones triaven un ofici o professió i no abans, perquè tota la canalla s'assembla. Pel que fa als soldats i la policia, Monàdia els escollia entre els fills dels obrers i dels camperols i, un cop uniformats, la seva cara començava a transformar-se en la cara d'un gos. Qui no podia adquirir aquesta fisonomia, era enviat lluny, a països desconeguts d'on rarament podia tornar. D'altres morien aviat, ja que no podien suportar una transformació física tan radical. Allò era com la primera muda, després, amb facilitat prenien la cara de tigre que conservaven durant tota la seva vida.

Tot i això, a l'exèrcit hi havia qui no arribava a tenir cara de tigre i es quedava amb la cara de fagina o de gos llebrer o perdiguer. D'aquestes persones, per aprofitar-les en quelcom dolent, els feien funcionaris de duanes o confidents. N'hi havia que no feien servir uniforme i que tenien la missió de barrejar-se amb la població en general pels carrers, amb la gent que treballava als tallers o en les tavernes. La feina d'aquests secretes era la de delatar tot el que escoltaven als ministres d'en Monadi. Aquests espies secretes tenien la cara que era un entremig de gos perdiguer, mig de fura i feien una pudor pestilent que dissimulaven a força de precaucions. La veritat és que no es necessitava ser un gran fisonomista per poder distingir-los.

D'altra banda, totes aquestes diferències de fisonomia, acabaven per fer-se insensibles a la vista. La gent d'Argirocràcia s'acostumava a veure aquestes variants i quedaven molt poques persones que poguessin distingir-les. La mateixa Nona, si s'hagués d'estar molt temps al país, no podria reconèixer unes cares d'animal de les altres.

Entre els amos, aquestes particularitats es caracteritzaven amb més violència, i sempre acabaven semblant-se a llops, àguiles, corbs, serps, etc. Qui prenia l'aspecte de llop, tigre o pantera es feia oficial de l'exèrcit de Monàdia. Els corbs, les

hienes o els xacals eren considerats consellers del Parlament i s'encarregaven dels enemics d'en Monadi o dels que no es conformaven amb els seus mandats. Aquests tancaven a la presó o en llocs similars a qui per edat o per malaltia no podia treballar, ja que feien mal efecte als carrers de Monàdia.

També hi havia qui tenia la cara de gall d'indi o de paó real, eren les persones que assistien a la cort d'en Monadi. Els que la Nona havia vist amb aparença de porquets no es dedicaven a res útil i només es limitaven a menjar, beure, dormir i passejar. Hi havia moltes altres varietats, però el seu nombre era tan gran que a la Nona li era impossible retenir-les totes. Les que hem indicat eren les principals.

Noves desgràcies

l temps passava i de mica en mica la Nona es va acostumar a aquella manera de viure, treballava amb energia, sense cap satisfacció. Les manifestacions de riquesa, l'alegria i els plaers que veia en els altres eren una constant provocació a qui no tenia res més que el treball i la misèria. Els únics moments agradables de la nostra protagonista eren quan les amistats del sastre venien a casa a passar la vetllada. Entre aquestes amistats hi havia dos o tres persones amb qui simpatitzava més. Tot i que eren monadians, no tenien la fisonomia de xais com el seu patró o com la gran majoria dels argirocracis.

Quan la Nona les hi explicava les alegries d'Autonomia, l'amabilitat d'en Labor i la curosa atenció de na Solidària, les visites escoltaven encantades, però sempre amb un rerefons d'incredulitat. Com a molt, afirmaven que allò era bo per a Autonomia, però que aquella manera de viure a Argirocràcia seria totalment impossible. Pensaven, i d'això els argirocracis rics no se n'oblidaven, que era necessari que hi hagués rics per a obligar a treballar als pobres. A més, creien que no es podia prescindir de les lleis, de la policia i de les presons pels que no obraven bé. D'altres insistien:

—Si no hi hagués vigilants ni policies, ens assassinarien pels carrers per a robar-nos els pocs diners que tenim.

La Nona pensava que aquells pobres homes mai no tindrien més de vint cèntims a les butxaques. Tan sols aquells a qui la Nona no veia com a xais protestaven. Es preguntaven per què no podia ser possible viure com la gent d'Autonomia?

Les amistats del sastre venien al taller a passar la vetllada

Per què havien de treballar tantes hores diàries per un jornal irrisori?

—Perquè ens obliguen a fer-ho. —Responien els altres.

—Que no sabeu que hi ha qui neix cansat? —Va contestar el que es feia el graciós de la tertúlia.

I tots van celebrar la gràcia amb unes grans riallades, deixant el tema de banda.

De vegades la Nona intentava replicar, però freqüentment acabava per no dir res. Per moltes raons que els pogués donar, hi havia gent que preferia riure's d'ella, no en sabien i no volien saber-ne més. D'aquesta manera es reservava les explicacions per a les persones amb qui tenia més confiança,

amb les que en els dies lliures, conversava i mantenia discussions interminables.

***

A Autonomia, la colla de la Nona seguia el que li estava passant a la seva amiga des de les pantalles dels seus ordinadors. Havien vist com la nena treballava sense descans, però també com el sastre quedava sovint amb les seves amistats per xerrar. Pensaven que potser així la Nona podria convèncer la població que es podia viure d'una altra manera, però veient com se'n reien d'ella van decidir incidir més en la població d'Argirocràcia.

—Hauríem de fer difusió d'aquestes trobades, així hi haurà més gent que estigui a favor de la Nona i potser així es revolten contra en Monadi. —Va dir en Dick.

—És una opció, —va respondre la Dèlia— faig un cartell per a la propera xerrada que tinguin i la difonem.

La Dèlia va fer un cartell molt atractiu, s'hi veia el cap d'una persona que tenia els ulls embenats però on la cinta que li tapava la vista queia. A sota de la cara, en unes lletres que es llegien a primer cop d'ull hi deia: "Desperta, totes les persones som iguals" i en lletres una mica més petites hi havia l'hora, el dia i el lloc de les trobades a casa del sastre.

La colla de la Nona va crear diversos comptes en les diferents xarxes socials d'Argirocràcia i van començar a difondre el cartell. Aquest anunci va provocar molts comentaris entre la població del país d'en Monadi. La majoria assumia des de sempre que hi havia diferències entre la gent, que qui naixia ric seria ric tota la vida i que qui naixia pobre tenia la condemna de romandre així fins a morir. Però aquell cartell

DESPERTA,

TOTES LES
PERSONES
SOM IGUALS

els deia el contrari, que si volien podien canviar la situació, però com? El millor era anar a escoltar què deien.

—Sembla que funciona. Molta gent s'està qüestionant la manera en com viuen a Argirocràcia. —Va dir la Mab.

La Biquette no les tenia totes, no estava segura si havien fet bé d'incidir tant en aquella societat tan repressiva i va dir:

—Potser ens hem equivocat promocionant aquestes xerrades. Si en Monadi se n'assabenta és possible que detinguin a la Nona per parlar contra el govern.

—No et preocupis, —va contestar en Hans— quan en Monadi sàpiga d'aquestes tertúlies, la Nona ja haurà convençut força gent i la podran ajudar.

—No ho sé, la gent d'Argirocràcia és molt poruga i insolidària.

—Ja ho veurem què passa, sols hem d'esperar. —Va finalitzar en Hans.

***

A poc a poc, aquelles discussions van tenir ressonància en el veïnat de Monàdia. Fins i tot en la població d'altres barris, gràcies a la difusió que se n'havia fet per internet. Hi havia molta gent que venia a escoltar les meravelloses històries del país d'Autonomia. Totes les persones trobaven bo aquell règim i les hauria encantat viure en un país com aquell. Però ningú deia: "Així podríem viure si volguéssim". Ans al contrari, si a algú se li acudia dir quelcom semblant, tothom es posava d'acord per jutjar a aquella persona i dir-li que estava un xic "tocada". Aquesta expressió monadiana volia dir que algú no tenia totes les facultats cerebrals.

Aquestes conversacions a casa del sastre van apreciar-se a la ciutat, arribant a ser objecte de discussions a la sortida de la feina, quan la gent es trobava al bar. Les xarxes socials mostraven milers de comentaris a la imatge que havien difós des d'Autonomia i molta gent va compartir el cartell des de les seves pàgines personals. Fins que van arribar a les orelles i als ulls del regidor de seguretat de Monàdia, que va fer envair la casa del sastre per un grup nombrós de policies.

Els guàrdies ho van regirar i registrar tot, també s'apoderaren de l'ordinador del sastre per mirar-ne el correu. A la safata d'entrada hi veieren missatges de la seva família que vivia al camp i que li parlaven de la vaca i del porc que tenien. El cap de la policia va moure el cap assegurant que darrere aquells missatges s'hi ocultava algun secret. També van afegir a l'expedient alguns números de la revista oficial d'Argirocràcia que el sastre rebia. El policia va assegurar que allò s'estava convertint en un assumpte greu, molt greu! Però com que ell tenia bons informes, el van deixar en llibertat. Però li van advertir que, per si de cas, estigués a disposició de la justícia.

Finalment, quan ja ho havien regirat tot, van marxar i es van endur a la Nona com a pertorbadora, acusada de posar als ciutadans els uns en contra dels altres. La policia se la va emportar emmanillada cap a la comissaria i la van tancar en un calabós.

Un cop sola es va deixar caure sobre el llit de fusta de la cel·la i es va posar a reflexionar sobre els successos que a partir d'aquell moment li podrien passar. El record de la seva família i dels seus germans es va presentar més viu que mai en aquell moment i unes llàgrimes amargues li cremaven les galtes. La Nona no parava de pensar que potser no les tornaria a veure mai més.

La policía s'endugué a la Nona detinguda.

Durant el dia un carceller li va dur un got d'aigua i un tros de pa negre, amarg i florit. La Nona, oprimida per l'angoixa, no tenia gana i ni tan sols el va tocar. Arribada la nit, la Nona es va estirar. Després d'haver plorat, recordant totes les persones a qui estimava i la seva estada a Autonomia, als que havia perdut per culpa seva, va acabar adormint-se. Va tenir uns malsons horribles que la van despertar, tremolant i xopa de suor.

En aquests somnis, animals horribles vestits amb roba negra i vermella i amb grans barrets negres l'arrossegaven obrint la boca de forma desmesurada i amenaçant, disposats a menjar-se-la. En d'altres, el rei Monadi, sota la forma d'escarabat necròfor repugnant, feia un forat a terra per enterrar-la viva. També veia a aquest home, sota la forma del vampir de l'escut de Monàdia, veia com venia a xuclar-li la sang. La

Nona, paralitzada per una força desconeguda, sentia que se li escapava la vida de les seves venes sense poder oposar-hi cap mena de resistència.

L'endemà, la Nona es va despertar fatigada i adolorida. Durant el dia, se li van presentar dos guàrdies armats. De mala gana, la van treure de la cel·la i la van conduir a través de nombrosos passadissos, fent-la pujar incomptables escales. Les portes s'anaven tancant a mesura que passaven per elles. El soroll que feien en tancar-se era esfereïdor. No era possible l'escapatòria. Finalment la van fer entrar en una sala on darrere d'una taula hi havia dos personatges. La Nona es va pensar que encara estava tenint malsons, perquè va reconèixer en les seves cares les feres de la nit anterior. El que semblava que era més poderós, tenia el cap de xacal i exhalava una pudor repugnant.

La Nona va endevinar que es trobava davant del jutge i del fiscal encarregats del seu procés. El fiscal, davant de l'ordinador, tenia una fisonomia que li recordava als escarabats merdosos, aquells que treballen sobre la matèria que, com diu el cèlebre fabulista, "el nom se sap, però es calla". Van fer seure a la presa, davant l'home amb cara de xacal, que amb veu de fingida gravetat li va preguntar el seu nom i cognoms.

—Com que vosaltres m'heu arrestat, ja deveu saber qui soc. —Va respondre la Nona de forma ingènua.

—Pel seu interès, li aconsello que sigui respectuosa amb la justícia. Sap per què l'han detingut?

—No, senyor, espero que m'ho digui.

—No fingeixi ignorància, bé sap que ha impulsat a la desobediència de les lleis, a la desconsideració del nostre vene-

rable monarca i a la rebel·lia contra les nostres santes institucions.

La Nona es va preguntar per un moment si potser no seria una terrible criminal sense saber-ho. Va romandre silenciosa.

—Ja ho veu vostè, no s'atreveix ni a contestar. Vinga, noieta, amb empenta. Declari vostè i li ho tindrem en compte. —Va dir el xacal amb mel·líflua hipocresia.

—El vostre honorable sobirà és un brètol que m'ha enganyat abominablement per a endur-se'm d'Autonomia. —Va respondre la Nona amb energia, nerviosa per l'efecte desagradable que li causava la veu de falset del xacal.— I jo he desitjat sempre marxar d'aquest maleït país per a tornar amb la meva estimada Solidària.

El xacal va aixecar-se de cop.

—Guàrdies! —Va exclamar.— Assegurin-se d'aquesta criminal, tornin-la a portar a la seva cel·la.

Van passar molts dies sense que la Nona veiés a ningú. Una vegada s'hi va presentar un home vestit de negre amb un alçacoll blanc, amb el pretext de parlar-li del que li passaria després de morta. La Nona, que patia per l'aïllament, la immobilitat i la reclusió i que sols havia pensat en què li passaria durant la vida, li va demanar que la deixés tranquil·la. La fisonomia del personatge era d'allò més antipàtica, perquè aquella cara, a més de certs trets comuns als altres personatges de la justícia, també tenia un aire d'escarabat necròfor.

Cada dia el carceller li duia la seva ració de pa i un got d'aigua, sense dir ni una paraula. La Nona es pensava que es tornaria boja en aquell aïllament i en aquell silenci, fins i

tot es penedia d'haver fet fora tan aviat a l'home de negre. Què faria la seva família? Sabrien on estava? Què pensarien d'ella les seves amistats d'Autonomia? Haurien molestat per culpa seva al seu mestre, el sastre? Qui sap si aquest estaria pres i la seva família hauria caigut en la misèria... Totes aquestes preguntes quedaven, naturalment, sense resposta i reapareixien constantment a la seva trastornada intel·ligència.

Per tranquil·litzar-se, la presonera es passejava pel poc espai de la cel·la, comptant les rajoles, però tot i això, els seus pensaments tornaven amb rebel insistència. Després, cansada d'aquest exercici, s'asseia al llit, recolzava els colzes sobre els genolls i amb el cap a les mans retornaven a la seva ment els mateixos pensaments. També tornava la impaciència i d'un bot es posava dempeus per a reprendre de nou el seu passeig com una lloba engabiada.

El judici

Un dia, van arribar guàrdies al calabós i s'endugueren a la Nona.

an passar molts dies. Un matí es van presentar quatre guàrdies al calabós i es van endur a la Nona a una gran sala plena de gent. D'altres carcellers, com els que havien portat a l'acusada estaven disseminats pels quatre angles de la sala. Van fer entrar a la presonera en una espècie de compartiment instal·lat a un dels costats de la sala. A l'altre costat i en un altre compartiment, estaven asseguts dotze notables monadians de diferents tipologies: paó, voltor, corb... Aquests serien el jurat. Al fons de l'audiència, sobre una estrada hi havia una espècie de taulell, amb una mena de tribuna a la dreta, a prop del lloc que ocupaven el jurat de notables monadians. En últim terme hi havia altra gent de Monàdia, pertanyents a l'aristocràcia.

La varietat de tipologies era tan nombrosa, que per un moment la Nona va creure que es trobava en un zoològic. La primera meitat de la sala estava guarnida d'una varietat de monadians vestits de negre, tots tenien cares de cotorres o papagais. La resta de la sala, separats per una balustrada, estava plena de gent de les classes miserables, on dominaven les semblances a bous, xais i rucs. En una altra espècie de tribuna, a prop de la Nona, hi havia un individu de la mateixa espècie que el xacal que l'havia interrogat anteriorment. Quan la Nona va ser al seu lloc, una espècie de garsa va cridar amb veu trencada:

—El tribunal!

I van aparèixer a l'estrada quatre senyors, tres d'ells amb túniques negres i el quart amb una de vermella. Tots duien barrets quadrats amb amples galons d'or. El de vermell, que

s'assemblava a un voltor i era el fiscal, es va asseure a la tribuna situada a prop del jurat. Els tres negres, amb cara de mussol, òliba i aguiló van seure darrere del taulell que presidia la sala, eren els jutges de la sala. L'home que s'assemblava a un escarabat merder, es va aixecar amb molts papers a les mans i va començar la lectura de l'acta d'acusació contra la Nona.

De seguida, el que estava assegut a la tribuna va procedir a l'interrogatori de l'acusada, amenaçant-la amb les penes més severes si es mostrava tan irrespectuosa com ho havia estat a la instrucció del cas. La Nona es va quedar consternada. Com se la podia acusar d'irrespectuosa quan no va fer més que respondre senzillament el que pensava? Després de la consignació de l'estat civil de l'acusada, el fiscal li va preguntar.

—Reconeix vostè haver parlat davant de diversos argirocracis d'un país anomenat Autonomia, on segons vostè, els fruits de la terra es reparteixen en comú, on no hi ha lleis, ni dirigents, ni policies i on cadascú és lliure de viure com millor li plagui?

—Sí, senyor. Allà era jo, quan el farsant d'en Monadi em va treure d'aquell lloc per a portar-me a aquest mal país on sols he experimentat adversitats i misèria.

—Senyors notables, estan escoltant amb quin cinisme declara el seu crim l'acusada, —va escatainar l'home de vermell movent el bec.— i a més, es fa culpable del crim de lesa majestat.

—Reconeix vostè —va continuar el fiscal— haver excitat a qui l'escoltava a la rebel·lia, induint a la població a entendre's per a prescindir dels amos que els donen menjar i de les lleis que els protegeixen?

—Jo no sé si els seus amos els donen menjar, ni si les seves lleis protegeixen a la població en general. El que sí que sé és que a Autonomia no teníem res d'això i la gent d'allà érem molt més feliç. Ho he dit, en efecte, perquè així és la veritat.

Per últim el fiscal va mostrar el cartell que havien fet difós des d'Autonomia i va preguntar:

—Reconeix aquest cartell on es convoca a les xerrades de casa del sastre?

—No. —Va respondre secament la Nona.

Ella no coneixia el cartell, però en veure'l va notar un bri d'esperança, ja que en aquell moment va veure que algú li estava fent costat. L'home de vermell va continuar movent els llavis, que es perllongaven com un bec d'au rapinyaire.

—Està bé, pot asseure's. —va dir el fiscal.— Per les seves declaracions deixa vostè palès el seu crim i a aquest podríem atendre'ns. Però nosaltres representem la justícia i no volem que quedi el menor dubte en l'esperit dels senyors notables del jurat. Així que ara escoltarem les declaracions d'alguns testimonis.

El primer testimoni a qui van cridar va ser un dels amics del sastre, dels tres preferits de la Nona. L'home va donar prova del seu valor, procurant defensar-la, exposant la bona fe de la Nona. Va dir que ella només havia explicat el que havia vist. Va comentar que no considerava criminal desitjar una sort millor, ja que sovint és molt dura la vida de la gent treballadora a Argirocràcia. En referència al cartell que el fiscal també li va ensenyar, l'home va dir que l'havia difós entre les seves amistats, però que no sabia d'on havia sortit aquella imatge.

—Vegin vostès, senyors, —va respondre ràpidament el fiscal— la influència nefasta dels discursos de la malfactora a qui estem cridats a jutjar. Ben palesa es demostra la urgència d'aturar la invasió d'aquestes idees sedicioses que amenacen de pervertir el bon sentit de les nostres poblacions, tan tranquil·les fins avui en dia. Fins i tot ha arribat al santuari sagrat de la justícia la gosadia de repetir aquestes blasfèmies! Jo demano una pena severa contra el testimoni que, per intentar salvar a l'acusada, no té por de falsejar el seu jurament alterant la veritat. A més que, segons unes notes que m'han passat des del ministeri d'interior i el que ell mateix ha confessat, aquest home és perillós. Doncs és un atrevit propagandista de les mentides que amenacen en pertorbar el nostre admirable ordre social.

L'amic de la Nona va ser condemnat en aquell moment a cinc anys de presó.

Quan es van endur l'amic de la Nona, el sastre va ser cridat a l'estrada. Li van preguntar sobre les circumstàncies en què havia acollit a la Nona i va explicar com s'havien conegut.

—L'acusada ha pronunciat a casa seva idees subversives, contràries a l'ordre públic i al respecte que se li deu a les nostres institucions? —Va preguntar el fiscal.— Sobre aquest assumpte, l'hi he de remarcar que vostè seria culpable si ha tolerat, a la seva pròpia casa, aquest tipus de conversacions. A més li recordo que ha acollit en el si de la seva família a aquesta serp, que no pensa més que en crear el desordre. Per tant, pel seu propi interès, el convido a ser sincer i a dir tot el que sàpiga sobre la miserable que espera el càstig que mereix. Com a bon ciutadà i bon patriota hauria d'haver avisat de seguida d'aquesta nena insurrecta a les institucions policials d'Argirocràcia.

El sastre semblava que vacil·lava un moment. La seva mirada, encara que l'home no ho volgués, es va fixar en la Nona.

Però la va apartar ràpidament. Amb veu vacil·lant va declarar que havia acollit a la Nona a casa en agraïment per haver-li salvat la vida al seu fill. Que ell no tenia cap queixa de la feina que l'havia ajudat a fer. També va dir, que sí, que l'acusada havia explicat històries increïbles sobre Autonomia. Però no havia pensat que les intencions de la Nona fossin criminals, enganyat pel seu aspecte innocent. En referència al cartell, no en sabia res i va declarar que ell no posaria mai la seva adreça en quelcom que s'hagués de difondre. Per tant, demanava perdó al tribunal, prometent tenir cura de les converses que es farien a casa seva en un futur. Finalment va dir que si sentia res subversiu avisaria de seguida la policia. I va marxar sense atrevir-se a mirar a la Nona.

Els següents testimonis van ser diverses persones que havien assistit a aquelles conversacions. Per por que els passés el mateix que a l'acusada, van fer les seves declaracions segons el que dictava el fiscal.

Acabada l'audició de testimonis, l'home de vermell es va aixecar i es va posar a parlar. El seu discurs elogiava el magnífic ordre que presideix els destins del poble sotmès a en Monadi, la bondat d'aquells a qui la fortuna va omplir de diners i la cura que tenien aquests amb la gent desgraciada. Que eren benèvols amb la població, ja que procuraven que qui tan sols tenia els seus braços com a únic recurs, treballés per poder tenir menjar i un lloc per dormir. Després va elogiar les justes lleis que protegeixen la propietat de qui vol usurpar-la. Usurpadors que es guien per la rapacitat, la mandra i l'enveja. També va exaltar les virtuts de la paciència i la gran generositat del poble treballador que no es rebel·la contra en Monadi ni contra els diferents amos. Més endavant, va parlar contra la gent sense família ni llar que volen pertorbar aquest bell ordre de les coses. Va parlar dels miserables vinguts no se sap d'on i que volien afartar-se del que poguessin sense produir res. Va parlar d'aquells que no tenen el valor

de treballar ni d'estalviar, però que envegen les riqueses dels senyors d'Argirocràcia. Va explicar que aquests tenien enveja d'uns senyors que a força de paciència, treball, ordre i estalvi, o gràcies a una herència dels seus avantpassats, havien aconseguit un lloc distingit i rellevant al país.

Per últim, referint-se al cas de la Nona, el fiscal va fer veure que això que explicava d'aquell suposat país d'Autonomia no era més que una violenta sàtira contra les justes i sanes institucions d'Argirocràcia. Que la intenció de la nena en explicar això era inspirar a la classe treballadora la idea que podien viure sense amos. Va dir que aquesta idea era tant absurda i ridícula com criminal, ja que feia creure a qui treballava que l'estaven enganyant. Que això, els incitava a revoltar-se contra qui els donava el pa, els feia viure i que sense aquests amos estaríem en la misèria i la barbàrie. Per tant, tot això representava un crim que s'havia de castigar severament. A més, va acabar demostrant que l'acusada, en comptes de demanar l'indult al tribunal, s'havia mostrat cínica parlant del gran monarca en termes irrespectuosos. Així que va acabar per demanar la pena capital per a l'acusada i es va asseure.

Després d'aquell discurs, un dels personatges vestits de negre amb el cap de cotorra i que estava assegut en una taula davant de la Nona, es va aixecar. Igual que el fiscal, aquest també va lloar la grandesa del país d'Argirocràcia, el respecte a l'autoritat, la justícia de les lleis, la legitimitat dels propietaris i la paciència i la força de les classes treballadores que tant contribueixen a la prosperitat del país. Va admetre que les històries de la Nona, en ser tan atrevides sí que podien ser un perill contra l'ordre establert, ja que torbaven els esperits més dèbils. Però va dir que la seva clienta, que encara no era adulta, no havia comprès fins on podien arribar les conseqüències d'allò que explicava. Va dir, per concloure el seu discurs, que no se la podia considerar responsable i que

fins i tot havia confessat que ella no havia fet propaganda de les xerrades a casa del sastre. Així doncs, va demanar als senyors del tribunal i als senyors notables del jurat que tinguessin en compte la curta edat de l'acusada per sol·licitar-ne l'indult. Tot seguit va asseure's enmig dels visques de la sala que també havien aplaudit enèrgicament el discurs de l'home de vermell.

Els membres del jurat es van retirar a deliberar. Una estona després van tornar presentant un veredicte de culpabilitat. Per sort, com que la Nona era una nena no van demanar al jurat la pena capital. Els tres homes del taulell, que eren els jutges, es van consultar entre ells. La Nona va ser condemnada a cadena perpètua.

Completament aterrida, la Nona va ser conduïda un altre cop al seu calabós, on li van encadenar els peus amb una cadena llarga que li permetia caminar per la cel·la. Asseguda al llit va romandre-hi com clavada per l'angoixa, vessant ardents llàgrimes. Perduda la noció del temps, va arribar la nit sense que se'n pogués adonar. Al final, la desesperació la va dominar de tal manera que, decidida a morir, es va aixecar amb la intenció de trencar-se el cap contra la paret. Però un raig de lluna que penetrava pel finestró de la seva cel·la li va tocar de ple a la cara i va aturar el seu impuls.

En aquell raig de llum va veure lliscar una bella dona de cara radiant, envoltada d'una dolça claredat que feia ressaltar el color verd dels seus vestits. Amb suau i melòdica entonació, amb prou feines perceptible, la dona va pronunciar aquestes consoladores paraules:

—Hola, Nona, soc l'Esperança. La Solidària, que no pot aventurar-se en els estats de Monadi mentre els seus habitants no la cridin de tot cor, m'envia per dir-te que no perdis el valor. Les teves amistats d'Autonomia pensen en tu i en

com et poden alliberar. Volen venir a Argirocràcia amb el propòsit d'ajudar-te. Valor i esperança!

I, fent-li un petó al front, li va tancar dolçament els ulls, adormint-la amb les seves carícies sobre el llit de fusta de la cel·la. Després, incorporant-se al raig de llum que l'havia portat fins allà, va desaparèixer, deixant una vaga claror a la cel·la.

L'esperança, va calmar a la Nona.

La partida de les conjurades

eixem a la nostra empresonada somniant feliçment inspirada per la fada Esperança. Tornem a Autonomia, per a veure què i com fan les seves amistats després d'haver estat observant què feia la Nona en aquell país rancuniós.

La Nona havia estat a casa del sastre, sense la vareta d'en Monadi i fent noves amistats, sobretot gràcies a la gran difusió que va tenir el cartell que convocava a les xerrades. D'aquesta manera havien pensat que possiblement podria tornar a Autonomia convencent a qui l'escoltava.

Però quan van saber que l'empresonaven de per vida i que gairebé ningú d'Argirocràcia havia demanat el seu alliberament, la gent d'Autonomia es va posar molt nerviosa. S'havien equivocat convocant les xerrades per internet, les xarxes estaven controlades pels espies d'en Monadi. Des d'Autonomia, a la distància, ja no podien fer res per ajudar-la. S'havia de fer en persona, cara a cara.

El Hans, la Mab, la Biquette, la Dèlia i el Riri estaven inconsolables. En Hans, que tremolava d'impaciència, tan sols parlava de declarar la guerra a en Monadi i marxar en massa contra Argirocràcia. Va ser fàcil demostrar-li que la colònia era massa dèbil per a posar-se davant de l'exèrcit formidable dels argirocracis. Com que no s'hi podia fer res més, en Hans va proposar anar tot sol a Argirocràcia, cercar a la Nona, i un cop la trobés, ja veuria què podria fer per salvar-la.

La Solidària va estar d'acord en el fet que potser així hi hauria alguna possibilitat d'èxit. Si ella no podia fer res al país d'en Monadi, sí que podia afavorir els esforços de qui confia

en ella. Tenia por, però, del fet que els seguidors d'en Monadi descobrissin en Hans i que en comptes de tenir a una segrestada, perdessin a dos membres de la colònia. Però en Hans va declarar que era qüestió d'honor per a la colònia treballar per la llibertat d'algú dels seus membres. Que fos quin fos el resultat, ell estava decidit a sacrificar-ho tot per a ajudar a la seva amiga. La Mab va afegir que ella també estava decidida a acompanyar en Hans. Dues voluntats són més eficaces que una. Només els mancaven els mitjans per a facilitar la tasca a les dues criatures voluntàries.

El porquet volia anar amb la Mab i en Hans

Després d'una enrevessada discussió on es van proposar i descartar molts projectes, es va arribar a la següent decisió: en Hans i la Mab es disfressarien de banda musical ambulant, com moltes de les que recorren els pobles d'Argirocràcia guanyant-se la vida tocant música. D'aquesta manera, la Mab i en Hans tindrien més probabilitats de passar desapercebudes i de barrejar-se amb la gent d'Argirocràcia, on la Nona havia estat abandonada. La Dèlia, en Dick, la Biquette i en Riri estarien observant a través de les càmeres de seguretat d'Argirocràcia, que ja havien hackejat. Tota la colla, després de la funesta difusió del cartell, havia decidit no posar més missatges a les xarxes socials, ja que podien alertar de nou als vigilants del país d'en Monadi. Intentarien estar en contacte i pensar en com alliberar a la seva amiga.

A en Hans li van donar un clarinet i a la Mab una pandereta. En Labor va donar-lis una llima molt petita però capaç de tallar les cadenes i barrots més forts perquè li donessin a la Nona. L'Electrícia les va donar un telèfon mòbil per a, si podien, comunicar-se amb Autonomia. La Solidària les va suscitar força, però com que sabia que el que era més poderós a Argirocràcia era l'or, va entregar-lis una bossa màgica on mai s'esgotaven les monedes.

Quan va estar tot preparat, van tenir temps per a planificar-ho tot bé. Per a despistar als espies d'en Monadi, si n'hi hagués a prop d'Autonomia, es va decidir que marxarien amb l'excusa de recollir plantes dels afores de la colònia. En un punt de la frontera, que haurien decidit prèviament, es trobarien a la Solidària, i allà la fada s'encarregaria d'introduir-los a Argirocràcia sense que fossin descoberts.

El dia assenyalat, en Hans i la Mab es van llevar molt d'hora. Les seves companyes van donar tot el que podrien menester sense carregar massa les motxilles. Es van acomiadar de cadascú i van baixar les escales del palau. En el moment

que anaven a sortir a l'esplanada se'ls va presentar un porquet rosat, gairebé bonic o tan bonic com pot ser un porquet. Corria a tota la velocitat que li permetien les seves potes, agitant la cueta rinxolada i grunyint com si estigués fent retrets. Aquest marranet era el preferit de la colla de la Nona, fins i tot ella li havia ensenyat a ballar i a fer altres cabrioles.

La Mab se li va apropar i li va dir:

—Ens havíem oblidat de tu, pobre Peumoc, marxàvem sense acomiadar-nos de tu.

En Peumoc va seguir agitant la cua i grunyint d'aquella manera especial. En Hans li va passar la mà pel llom i li va dir:

—Va, va! Ja veig que ets un bon porquet, que te'n recordes de les teves amigues. Però ara tenim pressa.

I la parella es va posar en marxa després d'una última carícia. Però en Peumoc es va posar al davant seu amb el propòsit de no deixar-les passar.

—Però ens molestes, Peumoc. No podem portar-te amb nosaltres. —Va dir en Hans quan va veure que l'animal continuava seguint-les. Li va fer un senyal perquè retrocedís, però el porc va protestar grunyint encara més fort i va continuar seguint la parella de viatgers.

—No podem portar-te. —Va dir en Hans.

La Mab va reflexionar.

—Què és això que portes aquí? —Va dir, agafant un paquetet que penjava del coll del porquet. Van obrir el paquet i a dins hi van trobar un davantalet brodat i un barret de tres

pics decorat amb galons. Aquestes peces de roba eren les que la Nona li posava quan li manava fer les seves habilitats.

—Crec que sap a on anem. —va dir la Mab molt seriosa.— Emportem-nos-el, potser ens serà útil.

I el porquet, veient-se acceptat, va saltar alegrement al costat de tan bona companyia.

En sortir dels jardins d’Autonomia es van endinsar als boscos que en dies anteriors havien recorregut alegrement i on la Nona s’havia trobat amb en Monadi. Quan ja portaven una bona part del camí, com que sentien les cames cansades, es van aturar en una clariana del bosc, van seure a l’ombra d’una mata de gerds i, amb gana, van dinar algunes provisions. En Peumoc va menjar un bon àpat, ja que la parella de camarades havien estat recollint aglans durant el camí. Per completar el dinar, van aprofitar per recollir les castanyes que hi havia a terra. Mentre menjaven, van estar parlant de la seva amiga i de quins mitjans farien servir per trobar-la.

Entre les branques de la mata de gerds hi havia una colònia de cucs de seda que estaven escoltant atentament. En Hans i la Mab no havien vist la colònia de cucs. Eren els fills de la papallona de cuc de seda que en Monadi havia posat a les mans de la Nona i a qui havia alliberat i salvat la vida. Quan la va salvar no sabia que l’insecte estava a punt de parir. La papallona pariria i moriria immediatament. L’única cosa que va poder transmetre a la seva descendència va ser l’instint de teixir un capoll per a convertir-se en papallones i el reconeixement vers la seva salvadora amb l’encàrrec de satisfer-la. Per això, quan aquells cucs de seda van comprendre que es tractava de la nena a la qual havien d’agrair haver salvat a la seva mare, van fer una assemblea per decidir què podien fer per ajudar a alliberar-la. No van trigar gens a trobar una solució i la van posar immediatament en pràctica.

En Hans s'havia tombat boca amunt esperant el moment de reprendre la marxa. Els seus ulls no es fixaven en res, pensava en la seva amiga. De sobte, d'una de les branques va veure baixar un fil finíssim, i per ell, un darrere l'altre, una infinitat de cucs de seda de color blanc. Mirant-los amb curiositat, va poder veure com arribaven a terra i es posaven davant d'ell. Per a observar-los millor, en Hans es va posar de bocaterrosa i va cridar a la Mab perquè també els vingués a mirar.

— NO ENS TINGUEU POR, NI ENS FEU MAL. — VAN DIR ELS CUCS.

Quan els cucs van ser a molt poca distància, un d'ells es va separar dels seus companys i es va col·locar gairebé sota el nas de les dues personetes que observaven. El cuc, aixecant la meitat del seu cos va fer entendre el següent:

—No ens tingueu por ni ens feu mal: som amics. Tenim un deute de gratitud a pagar a la que vosaltres voleu alliberar de les mans d'en Monadi. Hem teixit una bola de la més sòlida i lleugera seda, que si la desplegueu s'inflarà per si mateixa i us portarà fins aquí volant pels aires.

I fent un senyal, dotze cucs dels més grans van agafar una peça de seda embolicada de la mida d'un tap de bolígraf. Era tan fina, tan fina, que quan en Hans la va desembolicar, convidat per un dels cucs, la bola era tan gran com una tenda de campanya. Però començava a inflar-se i el cuc li va aconsellar que l'emboliqués de seguida i se la guardés a la butxaca, ja que només funcionaria una vegada.

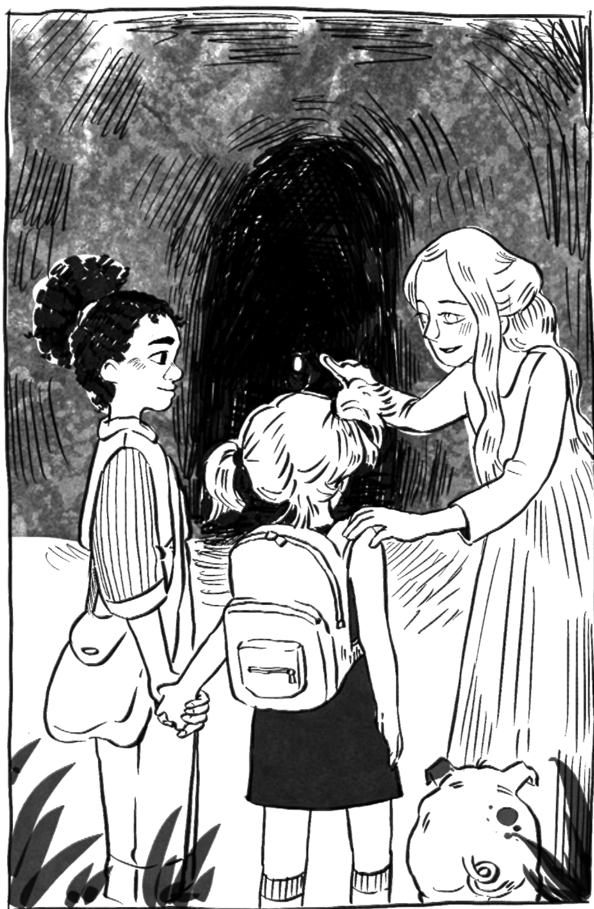
En Hans va donar les gràcies als cucs de seda pel seu regal, prometent informar del gran favor que els acabaven de fer si trobaven a la seva amiga. De seguida van separar-se: els cucs van tornar a pujar a la mata de gerds i en Hans, la Mab i en Peumoc van reprendre a la marxa.

A la caiguda de la tarda, la nostra parella de viatgers s'apropava a la frontera. Allà, sobre cada cim, sobre cada pujol s'hi elevaven sòlids castells de guàrdia que defensaven l'entrada a Argirocràcia. Als camins hi havia sentinelles que vigilaven als viatjants. Era impossible passar sense ser vist.

La Solidària coneixia una cova oberta en una de les muntanyes escarpades que separaven Autonomia d'Argirocràcia. El camí que portava a la cova amb prou feines s'entreveia en el bosc, però era el lloc on havia quedat amb les nostres amigues. Allà en Hans i la Mab la van trobar, ella ja les esperava. La Solidària va dir-les-hi el secret per obrir un passadís subterrani que tan sols ella coneixia i que conduïa a l'interior d'Argirocràcia, lluny dels castells de defensa i dels punts vigilats pels soldats.

Com que ja era de nit, la Solidària les va aconsellar que esperessin fins l'endemà per entrar a la cova i les va convidar a reflexionar sobre els perills que podien córrer. També va dir que un cop arribessin a l'altre extrem del passadís secret, aquest es tancaria per si sol i que el globus de seda només les retornaria a Autonomia si havien fet tots els esforços possi-

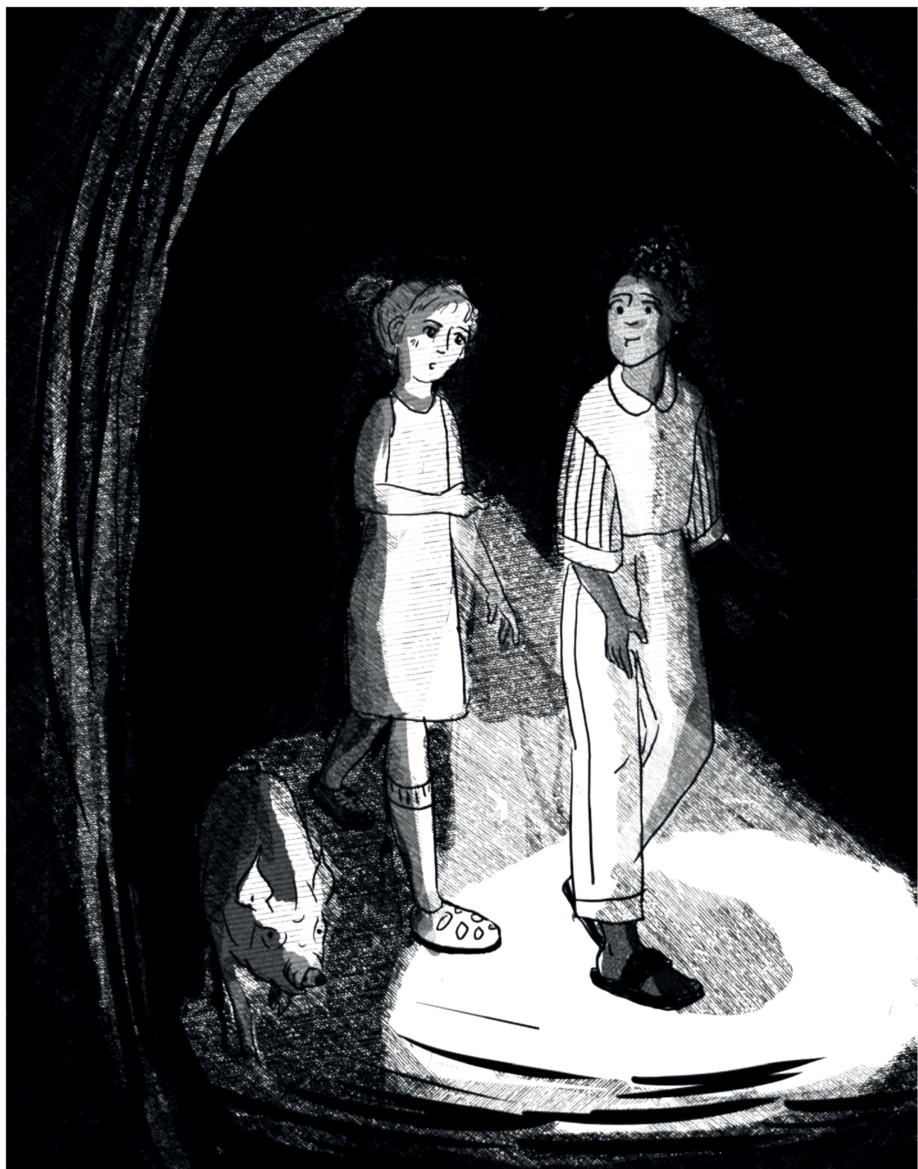
bles i havien aconseguit alliberar a la seva companya. Quan la parella va manifestar la seva ferma intenció d'arribar fins al final de l'aventura, la fada es va acomiadar i els va fer un fort petó. Després, la Mab i en Hans van sopar sense oblidar-se d'en Peumoc. Finalment es van fer un llit de fulles seques i es van adormir pensant en l'estimada amiga i companya a qui cercaven.

La Solidària coneixia una cova oberta a la muntanya

A l'aventura

Van fer servir el telèfon mòbil com a llanterna

uan l’endemà la Mab, en Hans i en Peumoc es van despertar, feia estona que era de dia. Mirant enrere, es van acomiadar d’Autonomia. En Hans va tocar el bony que li havia indicat la Solidària i un forat es va obrir a la roca. Era una espècie de túnel tenebrós que les va llançar un vent fred i humit al rostre. Hi van entrar i la porta es va tancar sola, ja no podien tornar enrere.

Amb el telèfon mòbil que les havia donat l’Electrícia, que també tenia la funció de llanterna, van il·luminar el camí. Tot i que el túnel era fosc, no van trobar cap dificultat per travessar-lo. Després de dues hores caminant per aquell forat, van acabar al torrent que havia dit la Solidària. Quan van sortir del túnel i van mirar enrere, la gruta per on havien vingut havia desaparegut completament.

La Mab i en Hans van trucar a Autonomia per dir que estaven bé i que les indiquessin el camí que havien de seguir. La Dèlia, mirant els mapes des de la sala d’ordinadors els va dir que havien de pujar la muntanya i que allà trobarien un camí que havien de seguir cap a l’esquerra. En Dick, alertat per la pantalla del seu ordinador, va agafar ràpidament el telèfon, els argirocracis havien descobert la connexió telefònica i era perillós trucar-se, doncs les podrien descobrir. Van acabar ràpidament la conversa desitjant-se sort i van extreure la bateria de l’aparell mòbil per inutilitzar-lo. A partir d’aquell moment, la Mab, en Hans i en Peumoc haurien d’anar a soles i no podrien contactar amb Autonomia.

Les tres van pujar la muntanya i es van trobar amb el camí: ja eren al país de l’enemic. Van avançar cap a l’esquerra,

tal com les havia indicat la Dèlia i no van trigar a veure a la llunyania un grup de cases. Així que es van donar pressa, era gairebé migdia, la població encara era lluny i l'esmorzar havia estat molt simple. Se'ls havien acabat les provisions.

Finalment van arribar. Era un poble miserable de quatre cases situades al llarg d'una carretera de mala mort. Per caracteritzar bé el seu paper de banda de músics ambulants, abans de pensar a menjar, la Mab i en Hans hagueren d'aturar-se enmig de la carretera. Van tocar una peça molt popular a Argirocràcia, la Solidària les hi havia ensenyat abans de partir. En Hans bufava el seu clarinet i la Mab agitava la pandereta i ballava.

Al compàs de la música també en Peumoc es va aixecar per ballar. El porquet es recolzava tan sols sobre les potes del darrere, mentre que amb les del davant feia com si agafés una roba imaginària. Tot i que ja coneixien l'habilitat de l'animal i que el que estaven pensant no era massa alegre, la Mab i en Hans no van poder contenir el riure. Per a tenir més èxit i aprofitant l'habilitat d'en Peumoc, la Mab va posar-li el seu davantal i el seu barret.

De seguida en Hans va tornar a tocar el clarinet i la Mab i en Peumoc van tornar a ballar grunyint de satisfacció. Aviat la música va atraure la canalla del poble que va envoltar la banda i van riure molt de la gràcia del porquet. Però no van obtenir cap altre resultat, amb prou feines algunes persones adultes es van deixar veure des del portal de les seves cases. Van tocar alguna cançó més per seguir amb el seu paper de banda de música ambulant, mentre la colla d'infants argirocracis es meravellaven de veure dansar un porc. Després la Mab va anar a demanar a les portes de les cases amb la seva pandereta, però va tornar sense un cèntim.

La banda musical ja començava a tenir fam i es van dirigir al forn del poble per comprar una mica de pa. Una vella les va atendre i va exigir-lis que abans li ensenyessin els diners. Per a no suscitar cobdícia ni desconfiança, en Hans i la Mab es van limitar a treure de la seva bossa una moneda d'escàs valor que donaren a la dona. Havent-se assegurat que cobraria, la dona va tallar un tros de pa i li va donar a la Mab. Però en Hans va reclamar un altre tros per al Peumoc, fet que va escandalitzar a la fornera. Però com que no les havia donat ni el que valia la meitat del que havien pagat, va tallar un altre tros de mala gana, les hi va entregar i va tancar-lis la porta als morros.

La banda musical es va allunyar de les cases menjant-se el pa i proposant-se menjar bé el dinar després. Van caminar d'aquesta manera un bon tros de carretera, creuant-se amb escassos vehicles i veient algunes cases de camp aïllades i molt separades entre si. Per fi van decidir sortir de la carretera per a dirigir-se a una d'elles i comprar menjar. A la casa les donaren pa, llet i mantega a canvi d'algunes monedes. La Mab i en Hans van demanar algunes patates cuites per a en Peumoc, però el pagès va respondre que li podrien vendre aquell porc, ja que només les destorbaria en el seu viatge cap a Monàdia. En Hans li va contestar que en Peumoc no era un porc ordinari i que per res del món es desempallegarien d'ell. Per demostrar-li, es va tombar cap en Peumoc i li va ordenar:

—Demostra al senyor que ets un porc ben educat.

En Peumoc es va posar dempeus i va fer al pagès una graciosa reverència.

—Ara balla un vals.

I en Peumoc es va posar a donar voltes amb una barreja de solemnitat i matusseria que augmentava la seva gràcia. Al pagès li va encantar l'habilitat de l'animal i va riure francament. En consideració als talents de Peumoc, l'home no va voler acceptar res a canvi del menjar que li va donar.

La Mab va disfressar en Peumoc i van ballar.

En Hans va preguntar si quedava molt per arribar a Monàdia. El pagès va respondre que per arribar a Monàdia encara faltaven molts kilòmetres i, per tant, uns quants dies de camí a peu. Per sort, va dir-lis que si seguien la carretera, abans de la nit arribarien a la població més propera. Allà possiblement podrien recol·lectar alguns diners. La gent d'aquell poble, deia el pagès, eren en la gran majoria terratinents acomodats que feien servir a les habitants més pobres de la zona per a treballar en les seves terres. La gent del poble, com que vivien lluny de les grans ciutats i no tenien massa distraccions, solien acollir generosament les artistes ambulants que se'ls presentaven.

Com el pagès havia indicat, fins poc abans de pondre's el sol no van arribar a la població on havien de fer nit. Quan van arribar a una gran plaça, que semblava el passeig predilecte de la gent del poble, es van col·locar sota un faig que estava al centre. La Mab va afinar la seva guitarra que tocava quan havia de lluir les seves habilitats artístiques sense dansa ni pandereta. Així van començar a tocar els primers compassos de l'himne d'Argirocràcia. Aquest himne, com passa sempre amb els himnes nacionals, exaltava a la gent d'aquell país. L'himne lloava les virtuts d'Argirocràcia, exaltava la força i el valor dels argirocracis i insultava i amenaçava de mort als seus enemics, fins i tot a les veïnes d'aquest país.

La gent que estava passejant, en sentir-ne les primeres notes, van formar un cercle al voltant de la banda musical. Demanaven a crits la repetició de la peça, que van acompanyar cantant desafinadament. Quan la Mab va passar la pandereta entre el públic va recollir un munt de xavalla. Després, per continuar el seu espectacle, la Mab va disfressar en Peumoc i amb la pandereta a la mà va ballar amb el porc la música que tocava en Hans. L'èxit d'en Peumoc va ser superior a l'himne, com ho demostraren els aplaudiments i encara més la col·lecta que van fer després de la peça.

Quan va acabar l'espectacle se'ls va apropar un dels habitants del poble que feia molt bona cara. Semblava un dels rics de la comarca. Aquest va prometre a la banda una moneda d'or si feien un concert a casa seva. Havia de celebrar un banquet amb les seves amistats i volia obsequiar-les amb aquella distracció sorgida casualment. La banda musical va acceptar, tot i que haurien preferit poder recórrer el poble. Però negar-se a acceptar una moneda d'or hauria fet sorgir sospites, havien de complir el seu ofici o les descobririen. Així que van seguir el ricàs, que a més de la moneda i per tal que la banda no marxés amb ningú que les n'oferís més, també va dir-lis que les hi donaria un bon sopar.

Arribats a la casa, l’home les va portar a la cuina i la banda d’artistes van menjar a gust. Fins i tot va menjar en Peumoc, a qui en un racó li van posar una cassola de segó i patates cuites. En Hans i la Mab no havien consentit que portessin al porquet als estables.

Quan la gent convidada va haver arribat, un criat va portar a la banda musical a un saló on al centre hi havia una taula parada amb una vaixella solemne, que esperava a qui anava a sopar. El criat va instal·lar a la banda en un escenari que estava tapat per una cortina. Durant l’àpat havien de tocar el seu repertori per a divertir al propietari i als seus convidats.

Aviat van veure entrar a la gent. La dona de l’amfitrió obria la marxa agafada del braç d’un dels convidats, a qui la parella de músics va sentir que anomenaven alcalde. Els seguien la resta de convidats com en una processó de dos en dos. El propietari anava l’últim mentre que la seva dona feia seure al seu lloc a tothom que arribava.

Aquella gent tenien una manera de fer excessivament grotesca i acomplien el seu paper amb ridícula formalitat. Les nostres artistes, que observaven a través de les cortines, no podien contenir el riure, fins i tot en Peumoc agitava la cua i grunyia de riure. Afortunadament, la música que tocaven sonava més fort que els riures de les nostres col·legues. Quina diferència entre aquell posat fals d’etiqueta i la franca i alegre companyonia d’Autonomia!

Van servir el menjar. La banda de música es va sorprendre, mai havien cregut que l’estómac humà fos capaç d’engolir la quantitat de menjar que, en diverses formes, van veure passar per aquelles boques. També les va sorprendre el gran nombre de minyones i criats que servien tot aquell menjar.

I la conversa que tenien! Després d'infinites bajanades sense motiu, van parlar de la gent que coneixien i del veïnat, però en quins termes! Bé, és veritat que les paraules van semblar-lis poc expressives, però les frases tallades, les mirades significatives, els somriures maliciosos, eren veritables injúries. Les artistes van pensar que allà hi havia, sens dubte, les persones més importants d'aquella població. Si això era veritat, com devien ser els ciutadans de tercera classe?

Un cop va acabar el sopar, que va durar molta estona, els convidats van passar a un gran saló, on també van portar la banda musical perquè mostressin les habilitats d'en Peumoc. La Mab i en Hans escoltaven amb molta atenció totes les converses per si sentien pistes sobre la seva amiga. Aviat van saber fins on arribava la finor i la bona educació d'aquells argirocracis, ja que s'havien ensabonat bé i s'havien fet la pilota mentre eren a taula. Va arribar més gent. Algunes de les que en Hans i la Mab havien sentit a parlar durant el sopar. D'aquesta manera van veure com, si abans havien sentit com les criticaven, ara aquella gent que havia parlat malament d'ells, anava corrent a saludar i a fer-los-hi la pilota.

La Mab i en Peumoc van dansar els seus balls més bonics. El porquet, a més, va fer mímica i reverències com si fos un clown consumat. La senyora de la casa, que sabia que hi havia burros i gossos savis, va preguntar a en Hans si en Peumoc seria capaç d'indicar la persona més amable de la societat, esperant ser ella l'escollida.

—Senyor Peumoc, —va dir en Hans,— vostè acaba d'escoltar l'opinió que es té de vostè. És necessari que es mostri digne d'aquesta opinió i que ens indiqui la persona més amable d'aquesta respectable societat.

El porc es posà dempeus, va donar un volt per la sala ensumant a cada persona i va tornar fent un grunyit que semblava negatiu.

—Va, senyor Peumoc, no m’ha entès vostè? —Va preguntar en Hans.

El porquet va moure el cap de dalt a baix, afirmant que l’havia entès.

—Aleshores, per què no m’indica vostè les persones més amables de la societat?

En Peumoc va fer que no amb el cap.

—Vostè no vol treballar? —Va demanar-li en Hans, que havia entès perfectament que en Peumoc no havia trobat ningú amable, però va preferir no traduir la resposta.

Els convidats van fingir admirar l’habilitat de l’artista de quatre potes, però el seu riure era completament fals, sobretot el de la senyora. En vista que en Peumoc no designava ningú, es va acabar la vetllada amb una fredor esborronadora.

Quan eren camí de l’alberg on dormirien, en Hans li va dir al porquet:

—Peumoc, ens compromets amb la teva intransigència. Gràcies a la nostra amiga Solidària, que ens ha donat la bossa màgica, si no estaríem en perill de morir de fam.

En Peumoc va fer un cert grunyit significatiu i es va posar a ballar com dient: “No he donat mal espectacle a aquells argirocracis! Però té molta gràcia que siguin ells els que em diuen a mi porc.”

Recerca inútil

’endemà, les nostres artistes es van llevar ben d’hora. Amb l’excusa de prendre l’aire, visitar l’hostal i les cases del voltant, van baixar al pati. En realitat el que volien la Mab i en Hans era preguntar a la gent que treballava a l’hostal si havien vist a la Nona. Així sabrien si algú s’havia solidaritzat amb ella i possiblement sabrien a quina presó l’havien engarjolat. Perquè no es notés que eren d’Autonomia, van pensar dir-los-hi que s’havia perdut una membre de la seva companyia, això permetria a les nostres amigues descriure-la bé i preguntar per ella. Però l’hostal estava situat en un camí per on passava molt poca gent, i tot i que per això era fàcil fixar-se en els viatgers que passaven per allà, ningú en sabia res.

Van esmorzar sense oblidar-se d’en Peumoc, i van fer els preparatius per marxar sense que ningú tractés de retenir-les. L’interès que havien excitat ja havia passat, tot i que tothom del poble volia una actuació com la que havien fet al ricàs, ningú procurava imitar-lo.

Van agafar els seus instruments i amb en Peumoc, que les seguia al trot, es van posar en marxa. A la primera vila que van trobar van tenir un fracàs absolut: la seva música no va donar-lis ni un cèntim, però això era igual. Malauradament, tampoc van obtenir cap pista que mostrés on podia estar la Nona.

A la vila següent, la canallada del poble les va perseguir a pedrades perquè van voler salvar una oreneta que un dels nens volia desplomar viva. Com que hi havia molts infants, ho haguessin passat malament i la fugida no les hagués re-

sultat fàcil. Per sort, la Solidària, que les protegia de lluny, va posar la força de la comunitat a les seves cames. Això va donar-lis tal velocitat que en un moment es van trobar a una distància on ja no se sentien els crits dels pocavergonyes argirocracis. De lluny, quan van poder mirar enrere, tan sols semblaven un grupet de formigues.

La Mab i en Hans, sorpresos, es van sentir sota la protecció de la seva amiga Solidària i amb el cor li dirigiren un pensament de gratitud. En Peumoc, al costat dels dos infants, agitava alegrement la seva cua de dreta a esquerra mentre al morro lluïa victoriosament un pedaç de roba del pantaló d'un d'aquells bandits en miniatura.

En un prat al costat del camí, un rierol murmurava anunciant l'alegre i vivificador curs de les seves aigües. Atrets per la bellesa del lloc i animats pel desig de guarir la pobra oreneta arrencada de la crueltat d'aquells infants argirocracis, s'hi van apropar.

Mab i Hans van esmorzar sense oblidar-se de Peumoc

—Quina monada! —Va dir la Mab afectuosament mentre netejava les ferides de l'ocellet. Després, traient de la motxilla una caixeta amb un ungüent meravellós que la Solidària les havia donat, van untar les seves ferides.

Curada la ferida com per art de màgia, l'oreneta es va escapar de les mans de la Mab, piulant i volant al voltant de qui l'havia salvat. La Mab i en Hans, que ja tenien gana, van aprofitar la bellesa del lloc per fer un descans i dinar, havien agafat provisions abans de la mala trobada amb aquells infants tan perversos.

Quan van tornar a caminar, l'oreneta les va seguir, i així tots quatre van continuar el seu camí. Fins i tot l'oreneta es va fer amiga d'en Peumoc, a qui en alguna ocasió li feia broma, el bon porquet la rebia amb grunyits de dubtós significat.

Així van passar dies i dies sense saber res de la presó on podia estar la seva amiga.

Un matí que esmorzaven a prop d'una font, van veure venir pel camí a dos guàrdies en un tot terreny, a la part del darrere del cotxe hi tenien un infant de la seva edat.

Els dos soldats, que tenien set, van parar al costat de la font per beure aigua i també van deixar que el pres en begués.

Un d'ells va veure als nostres viatgers i amb un to sever va preguntar:

—Qui sou? On aneu? On heu robat aquest porquet?

La Solidària havia previst que podia passar això. En Hans va treure de la seva butxaca un paper que, en nom d'en Monadi, les donava dret a passar pels camins. Després va fer notar al guàrdia que el porc era el seu amic i no l'havia robat.

—Oi que és veritat, amic Peumoc? —Va dir en Hans acaronant-lo– Demostra al senyor guàrdia que som amics.

En Peumoc es va enganxar a les cames d'en Hans i grunyint va ensenyar amenaçadorament les dents al guàrdia.

L'escena va fer gràcia als guàrdies, que des d'aquell moment es van mostrar més sociables.

La Mab va aprofitar-se d'això i va preguntar al nen per què el portaven com si fos un criminal.

El nen, plorant, va dir que els seus pares havien mort i que ningú havia volgut acollir-lo. Aleshores havia recorregut els pobles, treballant quan li donaven feina, demanant caritat o alguna cosa per menjar, dormint a la intempèrie quan no acceptaven els seus serveis. Els guàrdies van acabar per detenir-lo, ja que no tenia domicili ni escola i el portaven davant del jutge del següent poble, que probablement l'enviaria a la presó.

Commoguts de pietat, en Hans i la Mab van demanar permís per donar al pobre nen la resta de les seves provisions. Els dos guàrdies van rondinar una mica, però finalment van accedir a donar-li el menjar i van marxar amb el pres cap al cotxe. Ni la Mab ni en Hans van preguntar per la seva amiga, per si de cas també les empresonaven.

En Peumoc anava darrere dels guàrdies amagant-se com podia. Quan va estar darrere del cotxe s'hi va recolzar per a ratllar-lo completament amb les seves potes. Els guàrdies en sentir soroll van anar a mirar a veure què passava, però en Peumoc ja estava lluny del vehicle menjant tranquil·lament una mata d'herba.

Un altre dia, van veure com uns altres guàrdies s'enduien pres a un ancià. L'home va dir que havia treballat durant tota la seva vida tant com havia pogut, però que guanyava poc i ara les malalties gairebé no el deixaven viure i criar a la seva família. Ara que era vell vivia al dia. En l'actualitat era massa dèbil per treballar, la seva dona havia mort d'esgotament feia poc, la seva filla havia desaparegut i el seu fill va ser allistat a l'exèrcit d'en Monadi per la força. L'home es quedava sense recursos i per això se l'empresonava.

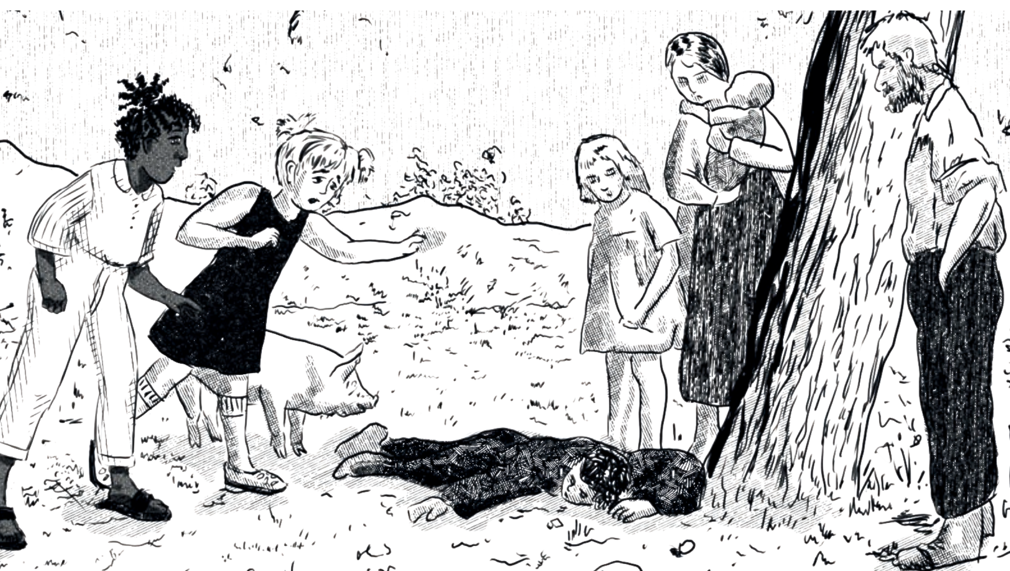
En Hans i la Mab, entristits per no poder fer res per alliberar al desgraciat, que tampoc hagués estat una solució, li van donar plorant algunes monedes. Molt poques, per no atreure la desconfiança dels guàrdies. Parlant sobre la crueltat dels argirocracis van continuar el seu camí.

Cada dia passaven coses, la vida continuava la seva ininterrompuda sèrie de successos, però sempre amb la carència de notícies de la seva amiga. Ningú en sabia res i encara menys tenien informació sobre a quina presó podria estar la Nona. A més, cada cop que esmentaven la presó, la gent les deia que alguna cosa hauria fet la seva amiga si estava empresonada.

Una tarda, a l'extrem d'un bosc que acabaven de travessar, van veure un jove estirat a terra. Tenia la cara demacrada i no podia caminar. S'hi van apropar i en Hans li va fer beure unes gotes d'un licor reconfortant que portava entre les seves provisions. Bé, de les provisions que li havia donat la Solidària. El desconegut es va reanimar i va poder explicar la seva desgràcia. Ell s'havia escapat del seu poble perquè es volia fer soldat d'en Monadi, cercant feina als pobles per on anava passant.

Feia tres dies que havia arribat a aquella comarca, fatigat i sense que ningú li donés feina. Fins que, excitat per la gana,

va entrar en una finca d'un ric propietari, ja que havia vist que estava a punt de menjar en una taula plena d'aliments suculents. Li va demanar caritat i el ric li respongué que era vergonyós a la seva edat demanar, ja que podia treballar, i va cridar a la criada perquè el fes fora. Furiós per la injustícia d'aquell ricàs, li va donar un fort cop de puny que el va fer sagnar per la boca i el nas. L'home ràpidament es va endur el menjar que va poder recollir de la taula i es va amagar en aquell bosc d'on no podia sortir perquè els guàrdies el perseguien.

Hi havia el cos mort d'un nen d'uns dotze anys.

En Hans li va entregar una bona quantitat de monedes perquè pogués arribar a un lloc llunyà, on no el coneguessin. També li va preguntar si havia vist a la Nona, definint-la amb pèls i senyals. Per desgràcia el jove no va poder donar-li una resposta satisfactòria. Tan sols va dir-lis que la presó més important del país estava a Monàdia i que segurament la seva amiga estaria allà. I les nostres viatgeres, que

seguien sent quatre perquè l'oreneta encara les seguia, van reprendre tristament el seu camí.

Una altra nova desgràcia les va impressionar un altre dia en apropar-se a una tanca que protegia uns arbres fruiters on hi havia un grupet de gent. Les nostres amigues s'hi van apropar, mogudes per la curiositat i, als peus d'un arbre, van veure el cos d'un nen d'una dotzena d'anys. Tenia la cara blanca, uns grans ulls oberts però sense la brillantor de la mirada i una ferida sanguinolenta al cap, tot indicava que estava mort.

Un guàrdia interrogava a un senyor gras, de cara vermella i pletòrica, sobre aquella desgràcia. L'home explicava que enfurismat de veure que cada dia li robaven les fruites en quant estaven madures, s'havia amagat per a sorprendre el lladre. Va veure al jove pujar la tanca, però quan va voler córrer darrere seu, el culpable se li escapava, però va agafar una pedra i li tirà fent-lo caure a terra.

Acabat el seu relat va aparèixer una dona despentinada, plorant i cridant. Ella s'agenollà davant del cadàver al qual va besar repetidament: era la seva mare. Boig de dolor la seguia el pare. Quan va veure a l'assassí del seu fill es va abalançar contra ell, però altres guàrdies el van aturar i li van dir que es calmés si no volia agreujar la seva situació. Li van dir que el propietari estava en el seu dret de defensar la seva propietat i que a ell se l'enduien pres per a respondre davant del jutge pels mals causats en aquella finca.

Plens d'horror i espant, en Hans, la Mab i en Peumoc van travessar aquell lloc sense aturar-se. Fins i tot l'oreneta va volar ben alt per evitar el contacte amb aquell poble maleït.

Primeres pistes

entrestant, el viatge s'anava perllongant i la Mab i en Hans començaven a desolar-se per no haver tingut ni el mínim indici sobre la seva amiga. Sabien que estava a la presó i el més probable era que estigués a la més gran del país, a la de Monàdia. Cap allà que s'encaminaven.

Per últim, un dia van arribar a un conjunt de barraques on la Nona havia debutat com a músic ambulant. Quan, segons el seu costum, van fer el seu concert barrejant tornades d'Autonomia, la bona dona que havia ajudat la Nona i que va reconèixer les cançons que ella havia tocat amb l'acordió màgic, va preguntar a en Hans si també venien d'Autonomia. En Hans, que ignorava quina era la intenció d'aquella pregunta, va preguntar abans de respondre que què li induïa a pensar allò. La dona li va explicar que feia un temps havia passat per allà una nena de la mateixa edat que elles, tocant la mateixa cançó, abans d'allò aquella melodia es desconeixia el país.

La dona va descriure la Nona amb detall. Sens dubte parlava bé d'ella i, fins i tot l'havia ajudat per adreçar-se a Monàdia. La dona va canviar la cara d'alegria amb què havia rebut a la Mab i en Hans, per una de tristíssima sorpresa quan li van dir que la Nona havia estat empresonada. No en sabia res, ni del judici ni de la presó perpètua a què l'havien condemnat. La dona va advertir als dos infants que anessin amb compte preguntant sobre la seva amiga, ja que Argirocràcia estava plena d'espies d'en Monadi que, si veien que preguntaven per una condemnada, també les podien empresonar. Tant la Mab com en Hans van assegurar-li que serien prudents, però no es van atrevir a dir-li que el que volien realment era res-

catar-la de la presó on estava. Amb una forta abraçada a la dona per a consolar-la, la banda musical es va acomiadar i va marxar cap a Monàdia.

A tots els pobles per on havia passat, tothom recordava la música de la nostra amiga. Un dia, al vespre, van arribar a la masia on la Nona havia rebut hospitalitat a canvi de la seva música. La Mab i en Hans van seguir representant el paper de músics ambulants i van demanar un lloc per dormir i una mica de menjar a canvi de música i de demostrar les habilitats d'en Peumoc.

El llogater, que estava construint un galliner al pati, no estava disposat a donar tres àpats per una mica d'espectacle, així que va demanar que li paguessin el menjar. En Hans va treure una mica de diners per a pagar i el pagès va acceptar. La banda va entrar a la sala d'estar i es van instal·lar en un racó amb en Peumoc.

La minyona grassa preparava la sopa. L'avi era al seu lloc, com sempre mirant per la finestra. El fill del llogater estava a fora amb la seva dona i els seus fills. Un dels criats estava reparant un mànec d'una pala. El criat i la minyona parlaven sense tenir en compte ni a la banda musical que acabava d'arribar, ni a l'avi, ja que l'edat l'havia deixat mig sord. El criat es queixava de la duresa dels seus amos, que l'omplien de treball i es negaven a concedir-li un lleuger augment de sou.

—Sí, però hem de ser justos, deia la minyona, —l'amo té les seves despeses.— Pensa que et dona trenta monedes a l'any i, a aquest preu, no li faltarien criats. Cada dia es presenta gent demanant feina i segur que treballarien com tu per menys.

—I creus tu que aquesta gent li faria les feines que jo li faig?

—Pel que fa a això, tens raó: tu ets llest i serveixes per a tot en aquesta granja, per això l'amo et conserva, però dues monedes més potser és demanar massa.

—Dues monedes! I això que és per a ell? La veritat és que és un avar i prefereix amuntegar les seves monedes d'or. Això, sense comptar el camp que li acaba de prendre al pobre Joan Bidou, que no ha pogut pagar-li el que li havia deixat i que val el doble. Ni el prat que té a prop d'allà on plantem els rosers, no hi ha treball meu en tot el que ha pogut adquirir?

—Sí, —va dir la minyona— ja veig que tornes a les ximpleries que et bullen al cap d'ençà d'aquella innocent, que deia que venia d'aquell país amb el nom tan estrany que ningú coneix. Només parles de bretolades d'ençà que va passar per aquí.

En Hans i la Mab van doblar la seva atenció, fins i tot en Peumoc va grunyir breument.

—Innocent, innocent! —va replicar el criat— no tan innocent segons el meu parer. Hi havia molta veritat en el que deia. Jo no he anat mai a escola, no sé ni llegir ni escriure. –En Hans i la Mab es van mirar preguntant-se si era possible que un adult no sabés llegir.— Però entenc bé que si l'amo no tingués a uns ximplets com tu i com jo per a fer la seva feina, si ell estigués sol amb la seva família, no podria conrear tota la terra que té. Tots els diners de més que aquesta terra li aporta és doncs, treball teu, meu, de la Laia, d'en Claudi i de totes les persones que contracta quan les necessita. I és així!

—Però, amic meu, —va contestar la minyona— bé que t'ho ha explicat l'amo, si es repartissin les terres entre tot el món, hi hauria qui no voldria fer res d'elles i acabaria per vendre la seva part i aviat tot tornaria a ser com ara és. Veus com no

tens raó per a parlar d'aquestes idees, es tracta d'una cosa impossible.

—Això ho diuen els amos perquè els convé, però el cert és que jo treballo molt per al nostre amo. Per què no hauria de treballar el mateix per a mi? Desenganyat, Joana, jo tinc alguna cosa aquí, —i es tocava el front— que em diu que les coses no van com haurien d'anar. Sento molt no haver preguntat a aquella nena cap a on estava aquell país tan bonic del que ens va parlar. Juraria que existeix i m'hi agradaria anar.

En aquell moment, a pesar de la prudència amb què actuaven, en Hans va intervenir a la conversació i va afirmar l'existència d'Autonomia. Quan en Hans va estar a punt de preguntar sobre la Nona, la Mab li va donar un cop de colze dissimuladament recordant-li les paraules que havia dit la dona sobre parlar d'una condemnada.

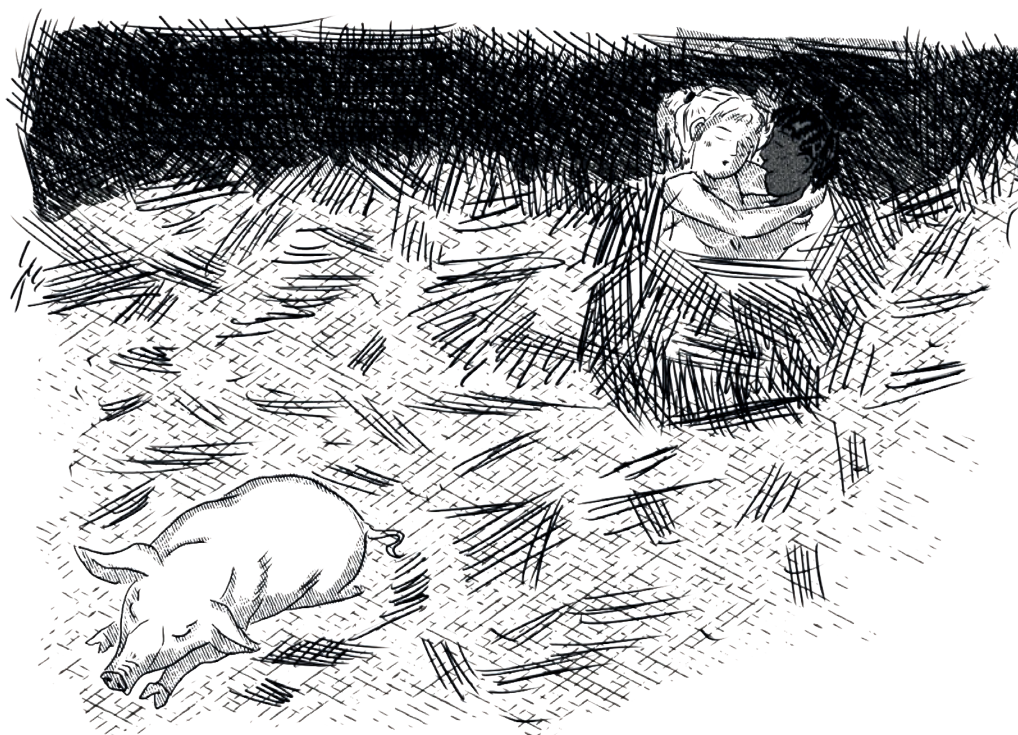
El criat va preguntar on estava Autonomia i per on s'arribava a aquell país. Però les dues personetes d'autonomia no podien indicar el camí sense trair-se. Sobretot si es té en compte que el camí per on havien travessat a Argirocràcia era un túnel que s'havia tancat i que havia desaparegut un cop l'havien traspassat. Amb el que en Hans i la Mab, tan sols van poder fer unes vagues indicacions que van deixar al criat perplex.

La minyona, que havia vist que venia l'amo, va aconsellar a la canalla que no parlessin més d'Autonomia. Ella havia observat que quan l'amo escoltava alguna cosa d'aquest país i dels seus costums l'home es posava d'un mal humor insofrible.

Així va entrar l'amo de la granja, queixant-se que el treball no avançava i que tots eren uns ganduls i va asseure's a

fumar a prop de la llar de foc. A poc a poc, van anar arribant tots els habitants de la granja, l'última va ser la jove, que venia del poble amb els seus fills, que aviat es van fer amics de Peumoc.

Tothom va seure a la taula. I les nostres amigues, com que havien pagat, van tenir el seu plat de sopa i la seva llesca de pa. Acabat el sopar i quan tot va quedar ben recollit, van fer una mica de música per a complaure les criatures. La Mab va dansar amb en Peumoc, i arribada l'hora d'anar a dormir, van portar a la banda musical al paller on es van tapar amb la palla i es van posar a dormir. L'endemà havien d'arribar a Monàdia.

Males notícies

bans d’acomiadar-se de la família del pagès, sabent que encara faltava molt per a arribar a la ciutat, en Hans els va comprar una bona provisió de menjar. La banda d’artistes amb l’oreneta, que les esperava a la porta, va reprendre la caminada.

Marxaven alegrement, esperant que a la ciutat trobarien algú que s’aliés amb elles i que les ajudés a rescatar a la seva companya.

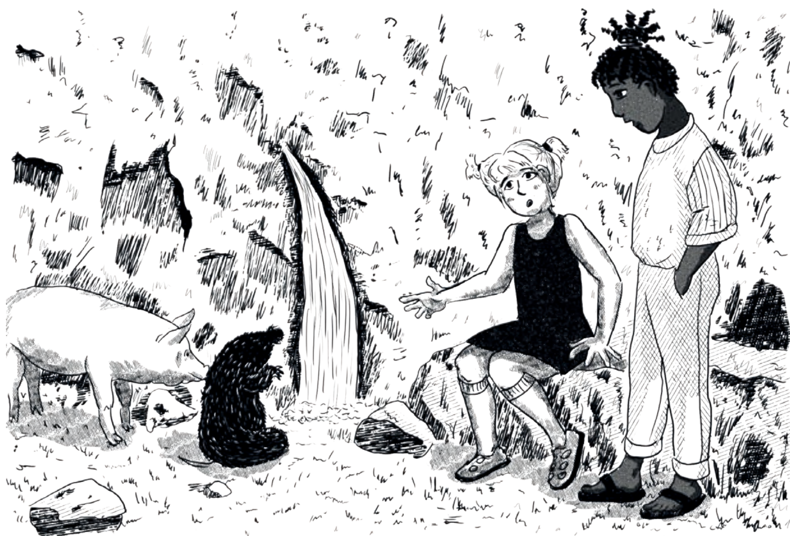
Després d’una estona caminant, van sentir gana i es van aturar a prop d’una font per dinar. Mentre menjaven parlaven de les seves esperances, quan des d’un forat que no havien vist, va sortir-ne una bestiola negra, de pèl sedós que aclucant els ulls va dir:

—Aquesta nena de la qual parleu m’ha salvat la vida. Crec que us puc ser útil en el que esteu fent, la meva ceguesa m’impedeix veure-hi clar en ple dia, en canvi, hi veig perfectament en la foscor. Porteu-me amb vosaltres, però prometeu-me que no em deixareu a la ciutat.

En Hans i la Mab, meravellades, però sense astorar-se, perquè ja havien passat moltíssimes aventures, van enraonar un moment. Mentrestant, en Peumoc olorava la bestiola, que tenia el cap que acabava en una espècie de morro semblant al seu.

—És un aliat que ens ha fet sorgir la Solidària, emportem-nos-el!–Va afirmar la Mab.

En Hans va fer lloc al talp a la seva motxilla i van continuar novament el camí cap a Monàdia, on arribarien l'endemà al matí.

La nena de la que parleu m'ha salvat la vida.

Quan van ser davant de les garites d'entrada a la ciutat, van haver de seguir el costum, tot grup de música que entrava a la ciutat havia de tocar una part del seu repertori. En Hans va tocar per als caps de fagina i de tigre que estaven de guàrdia l'himne de Monàdia.

Mentrestant, la Mab i en Peumoc van ballar i van fer reverències. Tots els guàrdies que havien acudit a presenciar la novetat van riure i com que els havien divertit i els ordinadors connectats a la comissaria central no van donar cap alarma, les van deixar passar.

No n'hi havia prou en haver arribat a la capital, amb això les nostres viatgeres no havien arribat al final de les seves penes. En quant va arribar la nit, després d'haver recorregut un incalculable nombre de carrers, van haver de reconèixer

que no era cosa fàcil de trobar allà algú que les ajudés a rescatar a la seva amiga.

Tot i això, es van felicitar d'haver escollit la disfressa que portaven. Això les permetia entrar als establiments públics i als patis de les cases i veure a la multitud reunida al seu voltant. Però no van trobar ningú que parlés de la seva amiga i encara menys que estigués en disposició de salvar-la. Per passar la nit, van llogar unes golfes en un barri pobre i en una casa on vivien músics ambulants, cantants de carrer, acròbates i xarlatans de tota mena. Potser entremig d'aquesta gent trobaven algú que les ajudés.

Quan sortien d'allà, van tenir l'ocasió de veure la misèria que existia a la capital d'Argirocràcia. Però a la casa on vivien, a més de la misèria, hi van veure actes d'una crueltat que les va oprimir el cor com mai haguessin pogut imaginar.

Hi havia criatures com elles, i fins i tot més joves, que depenien d'un amo que les explotava. Cada dia els enviava a pidolar i havien de portar com a mínim una quantitat per a l'amo. Aquest les tornava una quantitat molt minsa i insuficient. Quan aquesta canalla tenia la desgràcia de tornar a casa amb menys diners que la quantitat fixada, l'amo les pegava, les insultava i les feia anar a dormir sense sopar. Fins i tot hi havia dones que anaven a pidolar per la ciutat amb les més petites i de tant en tant pessigaven als nadons perquè ploressin i així causessin més efecte els seus precs.

La Mab i en Hans, parlaven a l'habitació d'aquests horrors, tremolant. Comparaven aquella vida amb la vida d'Autonomia i no podien concebre com els argirocracis eren tan estúpids com per conformar-se a viure d'aquella manera. Les seves converses eren interrompudes de vegades per la seva amiga oreneta que, allotjada a la teulada de la casa, a prop de les golfes, portava notícies del que havia pogut sentir i

L'oreneta havia vist un nen amb l'acordió que duia la Nona

també escoltava el que la Mab i en Hans havien trobat. El talp, assegut a la taula, escoltava seriosament.

Una tarda, l'oreneta va dir a les nostres amigues que passant per un barri popular li va cridar l'atenció un marrec que amb un acordió tocava les mateixes peces del seu repertori. Pel cap de la nostra banda de músics va passar el record de l'acordió que en Riri havia regalat a la Nona. Potser ella havia passat per allà i segurament aquell instrument devia ser de la seva amiga en desgràcia. Li van fer explicar a l'oreneta aquella situació al carrer fil per randa. En acabat, li van fer un petó per la bona notícia i es van prometre visitar el barri on havia estat la gentil missatgera.

Al principi, i per tal de tenir el doble de possibilitats d'èxit, havien pensat en recórrer la ciutat cada una per la seva banda. Però a la Mab l'espantava la idea d'anar tota sola pels car-

rers d'aquell país tan maliciós i va demanar a en Hans que no l'abandonés. Per la seva part, en Hans també se sentia fort i animat amb la presència de la Mab, i, en conseqüència, van concloure que no se separarien ni un sol instant.

L'endemà, les dues criatures van emprendre la recerca guiades per l'oreneta, però després de passar i repassar tots aquells carrerons, l'infant de la música no va aparèixer. Van tornar doncs a la seva cambra tristes i cansades, però amb la intenció ferma de prosseguir amb el que estaven fent fins a veure'n algun resultat. Fins al cinquè dia no van poder aconseguir el que desitjaven. En efecte, asseguts a la porta del taller del sastre que ja coneixem, hi havia un infant tocant l'acordió enmig d'uns altres nens i nenes de la mateixa edat.

Com que no sabien com interrogar al sastre, en Hans va tenir la idea de descosir el seu pantaló i entrar perquè li cosís l'estripat. I així ho va fer. Mentre el sastre treballava, en Hans va conduir la conversa vers l'acordió meravellós, dient que coneixia el país on es fabricaven d'altres instruments iguals a aquell. El sastre li va dir que se l'havia deixat un dels seus treballadors. Per les respostes de l'home semblava que estava evitant parlar del tema cada cop que la Mab o en Hans li preguntaven sobre l'instrument o sobre la seva propietària.

Un home que també estava al taller del sastre i que guardava silenci, es va aixecar, va saludar i va marxar. Les nostres amigues van insistir preguntant sobre la Nona, però va ser inútil, el sastre no en deia res. Així que van decidir marxar amb el propòsit de tornar-hi un altre dia per si tenien més sort. Quan van sortir i van fer quatre passes, se les hi va apropar l'home que feia poc que estava al taller del sastre.

—Veig que sou amigues de la Nona, a qui pertany l'instrument que heu reconegut en mans del fill del sastre. Us asseguro que perdeu el temps preguntant-li, té massa por als

espies d'en Monadi, i pel vostre interès, us aconsello que no torneu a aquest taller.

Aquell home era un dels amics de la Nona, havia anat a les converses a casa del sastre gràcies al cartell que havia vist per internet. Així, va explicar a en Hans i la Mab l'arrest de la seva amiga i la sentència que li havien imposat. També com el sastre havia fet de testimoni contra ella i tot el que sabia i podia interessar a les nostres amigues. La Mab i en Hans van quedar consternades. L'home també havia estat vigilat durant un temps com a sospitós. Amb compte que ningú escoltés, van preguntar-li si havia tingut notícies de la Nona després de tot l'enrenou i si sabia on estava engarjolada.

Afortunadament, aquell home tenia un parent que era carceller a qui, a pesar de la repugnància que li provocava la seva professió, visitava de tant en tant. Precisament la Nona havia estat portada a un dels calabossos del palau d'en Monadi, on el seu parent estava de servei. Mitjançant el parent, l'home alguna vegada podia enviar i rebre notícies de la presa. Fins i tot, va arribar a rebre una carta on li deia que estava bé i que suportava amb resignació la seva desgràcia. Després les va prometre tornar a veure al seu parent per saber alguna cosa més de la Nona, que, si el deixava, hi aniria acompanyat amb elles, al cap de poc es van acomiadar. Van quedar que en uns dies quedarien i les va recomanar la més absoluta prudència i discreció.

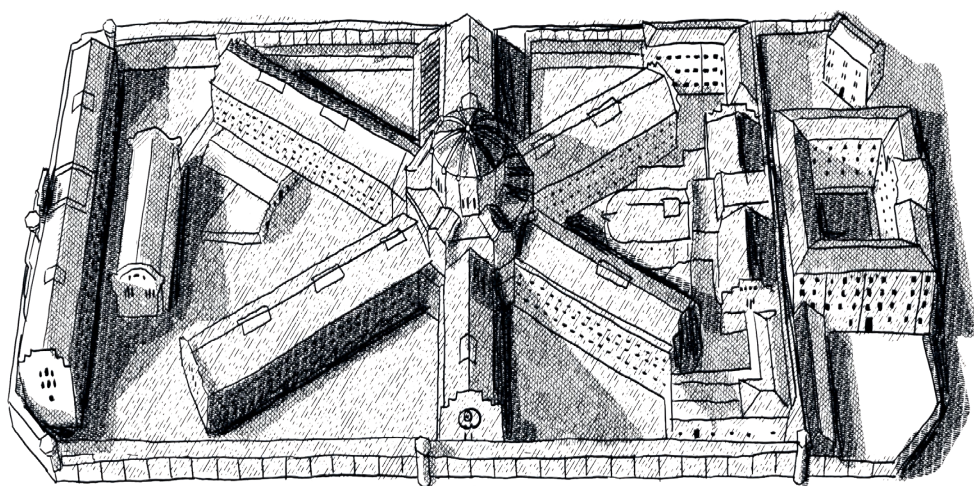
De tornada a casa, la Mab, en Hans, en Peumoc, l'oreneta i el talp van celebrar el que havien escoltat d'aquell home. Sentien molt la desgràcia, però, si més no, sabien on estava la Nona i en això fundaven la seva esperança. Estaven disposades a tota mena de sacrificis per tal de salvar-la.

En Hans va proposar que, com que l'avarícia era molt comú en la manera de ser dels argirocracis, li podien proposar a l'amic que acabaven de fer que subornés amb or al seu parent per convèncer-lo que deixés fugir a la presa. La Mab va respondre que potser era una bona solució, però, podien confiar en el carceller? No les trairia després d'haver cobrat tant com pogués? Perquè també era cert que la mala fe dels argirocracis era tan gran com la seva avarícia. A més, el carceller per si sol, podria permetre l'evasió d'una presa? Totes dues havien pogut observar que en aquell país la gent desconfiaven les unes de les altres, que sempre hi havia espies que vigilaven. Amb això s'arriscaven a no aconseguir la llibertat de la seva amiga i fins i tot posaven en perill la seva pròpia llibertat.

De moment, el més important era posar-se en contacte amb la presonera per a posar-se d'acord i així facilitar-se la feina entre totes. L'oreneta es va oferir com a missatgera. El talp va dir que obriria un túnel fins a arribar a la seva cel·la. En aquell moment l'èxit semblava quelcom fàcil d'aconseguir.

La visita a la presó

La presó

l dia fixat les nostres artistes, deixant al Peumoc i al talp a casa, van acudir a la cita. En companyia del seu nou amic s'havien de dirigir a cercar al carceller. L'amic les esperava content: havia parlat amb el seu parent sobre dues estrangeres que volien visitar la presó. Els carcellers que estaven de servei no podien sortir de la presó durant un mes, però se'ls permetia rebre als seus familiars. Ensabonant-lo amb dues monedes d'or, el carceller acceptava fer-les passar com si fossin el seu nebot i la seva neboda. D'aquesta manera podria passejar-les per la part de la presó on estava permès circular. L'endemà, diumenge, seria un bon dia per fer-ho. L'Insubmís, així és com es deia el seu nou amic, vindria a cercar-les a casa.

I així va ser, tal com havien quedat, a l'hora acordada van veure al seu nou amic, que havia anat a buscar-les. Per anar a la presó era obvi que no s'entrava per la porta principal del palau, sinó per una porteta d'una de les torres. Quan van arribar a la porta, un sentinella amb cara de gos les preguntà:

—On aneu?

—A veure al carceller Turment. —Van respondre decididament.

El sentinella va avisar amb l'intercomunicador a la central, on hi havia el Turment, que des d'allà les va cedir el pas. Tot i això, les nostres amigues van haver d'esperar a un altre sentinella que les portés davant del tiet de pega.

El carceller Turment les va rebre afectuosament, posat en el paper d'oncle que representava i va donar la mà al seu veritable parent. L'home li va preguntar per la família i els amics mentre oferia un refresc. Precisament en aquell moment acabava el seu torn i tenia tres hores lliures.

Aquell carceller, a pesar de la cosa repugnant del seu ofici, era més aviat un ignorant i no un mal home. La seva doble fisonomia s'assemblava més a la d'un gos que la d'un llop. Afiliat durant vint anys a l'exèrcit d'en Monadi, va adquirir l'hàbit de l'obediència i de viure sense pertorbar-se per res. Havia vist a casa dels seus pares que l'ofici d'obrer era molt difícil i feixuc. Unes vegades anaven sobrecarregats de feina i en altres, gairebé sempre, atemorits per la manca d'aquesta, amb el perill incessant de la misèria. Aquesta experiència el va convèncer, quan va tenir l'edat per treballar, a sol·licitar aquella plaça de carceller. Però com que havia obtingut certificació de bona conducta a l'exèrcit, va obtenir fàcilment la plaça. L'home ho explicava amb un cert orgull, sense adonar-se de la trista imatge que donava d'ell mateix.

La Mab li va preguntar si li feia pena veure als presos, ja que allà hi devia haver vist terribles desesperacions, crisi de llàgrimes i somiquejos. El carceller es va encongir d'espatlles. Segons ell, qui es feia tancar a la presó no mereixia compassió, si haguessin fet com tothom, obeir i treballar, no haurien patit res dolent. A més, els amos i els senyors no poden manar més que coses justes i ell obeïa als seus amos.

Amb un aire indiferent, en Hans li va preguntar que si en aquell moment hi havia als calabossos algun pres o presa especialment interessant, si es podien visitar. El carceller, que era molt xerraire, va detallar la vida de les persones empresonades. Justament la Nona estava a càrrec seu, i no la va oblidar en el seu relat. Recordant amb més motiu que el seu procés va ser molt sorollós i era recent. Va prometre que les

deixaria veure-la per una reixeta que tenen totes les portes de les cel·les. En aquell moment es va aixecar, va agafar un manyoc de claus i les va convidar a seguir-lo.

Primer les va portar a algunes cel·les buides. Després van visitar diverses sales més ombrívoles, fins que van arribar a una que estava decorada amb armaris.

—Aquí, —va dir el carceller, assenyalant els armaris— es desen els instruments de tortura.

—Com que de tortura? —Va preguntar l'Insubmís— Però si està abolida.

En efecte, uns cent anys abans, els argirocracis van fer una revolució que, entre altres coses, va fer abolir la tortura. Però el carceller les hi va explicar que l'enginy dels jutges no va trigar a inventar nous instruments que feien patir el mateix als presoners amb l'avantatge de no deixar cicatrius.

Obrint un dels armaris, va ensenyar l'ordre que arrenca a l'acusat de la seva família, del seu medi i que mitjançant una instrucció secreta, li fa passar per totes les fases de l'angoixa i de la inquietud. A més, hi havia les peces de les que formaven part la instrucció secreta, els falsos testimonis i molts d'altres instruments que omplien els armaris. Es parlava de prohibir als jutges que fessin servir la instrucció secreta, però aquest tenien molts mitjans per acovardir a qui s'acusava, encara que tingués molta força i valentia. D'aquesta manera, obrint un altre dels armaris, les va ensenyar una infinitat d'instruments petits d'acer i punxeguts com ungles d'au de rapinya.

La Mab va preguntar com passava el temps la gent empresonada. El carceller va respondre que treballaven per compte de contractistes. Aquests, mitjançant regals a qui administra-

va i dirigia la presó, compraven el dret exclusiu de fer treballar les persones preses al preu que volguessin, molt inferior al que haurien de pagar a les persones lliures. D'aquesta manera, això els permetia tenir enormes beneficis i viure com a grans senyors.

En Hans li va demanar com en Monadi podia permetre aquestes injustícies tan grans. Però el carceller va respondre que tot allò era perfectament lícit. Qui cometia l'error d'apartar-se de l'honradesa de les lleis d'Argirocràcia era digne de càstig, i per això estaven a la presó, per a patir.

La Mab i en Hans van pensar que allò era totalment injust, que els que s'encarregaven d'empresonar als altres valien menys que els mateixos presos. Però no van dir res d'aquest pensament, sinó que es van intercanviar aquesta reflexió amb una mirada.

El carceller va seguir explicant que del que guanyava la gent empresonada, l'administració se'n quedava la meitat si complien condemna per primer cop. Però si les persones eren reincidents, l'administració s'apropiava de les tres o quatre cinquenes parts. Del que els quedava, qui restava a presó, se'n podien gastar la meitat i quan sortien lliures se'ls donava el que havien estalviat. A més, la gent empresonada es veia forçada a fer les seves compres a un proveïdor especialment autoritzat. Normalment aquest proveïdor acostumava a ser l'empresa que contracta a la gent engarjolada, ja que així obtenien el doble de beneficis.

Acabada la inspecció d'aquella sala i la seva explicació, el carceller les va fer passar per un passadís llarg i ombrívol. Després, parant-se davant d'una porta, va convidar-les a mirar per un forat. Era una cel·la. En un racó, un pres, un home vell que estava assegut i immensament deprimit.

La Mab va preguntar si la Nona estava en aquell passadís i el carceller va assenyalar una porta. El cor de les nostres amigues va bategar amb violència en pensar que l'amiga estimada estava a prop seu. La Nona estava en una reclusió miserable i sotmesa a una de les més grans penes que pot imposar-se a un ésser lliure. La van veure, en efecte, sense poder parlar amb ella. Les seves amigues estaven privades de dirigir-li algun consol, alguna esperança, alguna dosi d'alegria en aquell antre ideat per la maldat dels tirans. Un antre dedicar al sofriment de les seves víctimes. Enmig de l'emoció profunda que van sentir, van tenir el valor suficient per a dominar-se i no arrencar sospites, consolant-se només perquè la van veure animada. L'abatiment dels primers dies havia passat i la Nona es passejava per la seva cel·la tranquil·la, com un os a la gàbia.

El carceller va advertir-les que s'estaven aturant massa allà i va fer-les passar a l'hort reservat als caps de guàrdia dels jutjats. Allà, qui estava empresonat cultivava flors i llegums per als caps de la presó. Les va portar a un pati des d'on passava la llum a les cel·les i on es permetia sortir a les recluses durant una hora al dia perquè prenguessin l'aire. En Hans va fer algunes preguntes per saber quines eren les cel·les que donaven a aquell pati, ja que amb tanta volta per l'edifici s'havien desorientat. Agradablement va saber que una reixa situada en una torre quadrada i a poca alçada del terra era la de la seva amiga Nona. Van localitzar exactament la situació de la cel·la i es va gravar a la memòria els detalls més ínfims. També van fer les observacions que podien servir de guia. Finalment, es van assegurar que el pati on es trobaven no estava separat de l'exterior més que per un mur. Un mur que estava vigilat per guàrdies, però això poc importava.

El carceller va voler mostrar-les el panorama de la ciutat, així que van pujar a dalt de tot de la torre. Allà en Hans va observar amb satisfacció que el pati on donava la cel·la de

la Nona estava al costat d'una albereda. Allà normalment no hi havia ningú. Les nostres amigues estaven contentes, semblava que sense previ acord havien fet les mateixes observacions i desitjaven sortir d'allà per intercanviar impressions.

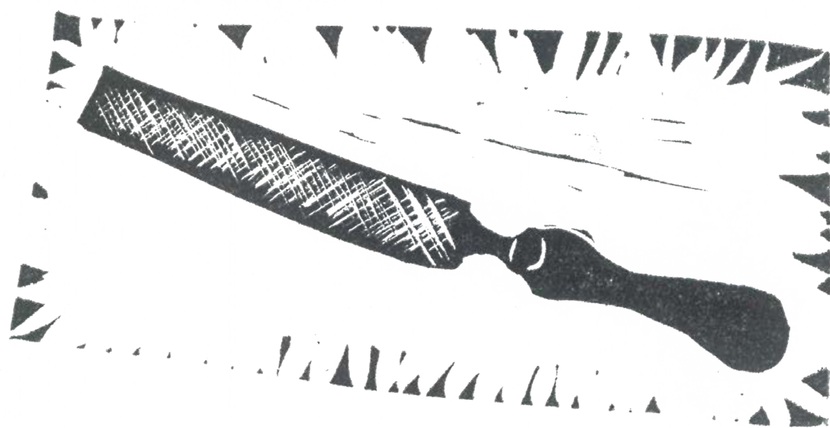
Com que ja no hi havia res més a visitar i s'apropava l'hora en la qual el carceller havia de tornar a la feina, el visitant va donar les gràcies al seu pseudoparent i van sortir d'aquell trist edifici. A fora, van respirar tranquil·lament en veure's lliures de l'opressió d'aquells murs.

La colla es va decidir aviat. Dir el que pensaven fer al carceller era massa perillós, no se sabia com es prendria aquella proposició. Així que, com que el talp tenia facilitat per fer forats, potser podria encarregar-se d'obrir-ne un per on pogués passar la Nona. S'ho preguntarien a l'arribar a casa. Si això fos possible, enviarien a l'oreneta a avisar a la Nona amb una llima per tallar les cadenes que la lligaven. Aquella mateixa nit intentarien executar el pla.

La finestra de la cel·la de la Nona

El despertar

l cor de les nostres amistats bategava amb força quan, acompanyats d'en Peumoc, van baixar de les golfes. Al carrer, en una cantonada propera a la presó, havien de trobar-se amb l'Insubmís. Ja havien parlat amb el talp, que va dir que seria capaç de fer, en poques hores, un túnel perquè la Nona s'escapés. Aquesta declaració va donar vida als seus projectes. L'oreneta seguia a les notres companyes volant.

A prop ja de la mitjanit, van arribar a la cantonada on les esperava l'Insubmís.

Feia una lluna magnífica, però això podia ser un problema, doncs se les veia més i les podrien descobrir. Però aquesta llum va permetre a en Hans, enfilat a dalt d'un àlber, veure la reixa de la cel·la de la Nona i assenyalar-li la finestra a l'oreneta. L'ocellet li havia de portar la llima d'en Labor amb una nota on l'avisaven sobre què farien.

Però la finestra estava tancada, havien de cridar l'atenció de la reclusa perquè l'obrís. Així que la Mab i en Hans es van posar a cantar una de les cançons preferides de la Nona. Havien portat els instruments per dissimular i, fins i tot, havien portat la improvisació a l'extrem, tocant en alguns establiments abans d'arribar a la presó.

Els sentinelles no les havien de descobrir. Així que van afluixar les seves veus i van modular la melodia en un to menor amb la finalitat que el cant arribés fins a la Nona i que els guàrdies la sentissin com un eco llunyà. D'aquesta manera van començar la seva cançó preferida, adaptant-li aquesta improvisació:

A l'horitzó es filtra el sol,
La nit apareix;
Tot està tranquil; no hi ha més soroll;
L'ocell emmudeix.
Tot descansa, al gran bosc,
El cor glaça,
Desesperada, sola, no s'atreveix
Dorm també.

Les notes d'inici d'aquesta cançó van arribar a la Nona just en el moment en què començava a adormir-se. Tot i que d'ençà que no era lliure la Nona no descansava bé. Les paraules de consol, les veus que cantaven, la vaga esperança convertida en promesa positiva, van reconfortar a la nena de tal manera que per la Nona va ser com si l'univers i la humanitat sencera s'haguessin reunit allà per salvar-la. La fada Esperança va retornar gràcies a aquella melodia misteriosa i després de dirigir-li paraules de consol, va fer que les parets que l'oprimien es tornessin transparents. A la llum de la lluna, la Nona va poder veure les seves amistats que cantaven al peu d'un arbreW.

La visió va ser ràpida, va desaparèixer la fada Esperança i la cel·la va tornar a quedar a les fosques. El cor de la Nona bategava amb una violència inversemblant, el dubte es disposava a inspirar-li la idea que tot allò eren imaginacions seves, però una nova estrofa li va confirmar aquella feliç realitat. Des de fora, amb una veu encara més dolça, li deien:

Insensible a les meves llàgrimes,
una falsa amistat
rient de les meves alarmes
un dia s'escapà.
Malgrat això, l'Esperança
em diu amb suavitat
per a recordar-me
que tornarà.

Quan van callar els cants, els ulls de la captiva estaven plens de llàgrimes. Sabia que les seves amistats estaven allà i que la cercaven. Volia xisclar, cridar-les imprudentment, quan uns copets a la finestra li van cridar l'atenció. Amb dificultat, escalant la paret com un insecte, va poder arribar a la finestra per obrir-la. Una oreneta va entrar a la cel·la portant un paquetet que va entregar a la Nona: la llima i una carteta. En aquell paperet, en Hans li deia que llimés les cadenes que la lligaven i que quan escoltés tres copets a terra aixequés la pedra on estaven tocant perquè sense por entrés al forat que hi veuria.

La llima d'en Labor era molt eficaç i en un moment la Nona va treure's els ferros que la subjectaven. Va esperar durant un espai de temps que li va semblar interminable, estava molt impacient. Però al final van sonar els tres cops esperats. Animada per una força desconeguda, va treure d'una tibada la pedra assenyalada pels cops. Al descobert va quedar un forat estret però suficient per a permetre el pas d'una persona gatejant.

Instants després la Nona era lliure, abraçava fortament contra el seu cor la Mab i en Hans, que reien i ploraven alhora. No sabien expressar els sentiments que les posseïen. Fins i tot en Peumoc i el talp van participar en aquelles amistoses carícies.

Però l'Insubmís va recordar a les salvadores que havien de fugir de pressa. En Hans va treure de la seva butxaca el globus que li havien regalat els cucs de seda. El va desplegar i la lleugera tela inflada convenientment, va oferir a les nostres amigues una obertura per on van entrar. També hi van pujar el talp, en Peumoc i l'Insubmís, que va voler seguir-les a tota costa. L'oreneta les seguiria volant. Va ser així com el globus va començar a enlairar-se alegrement pels aires.

Però tantes emocions havien trastornat de tal manera a la Nona, que un cop es va sentir segura, es va desmaiar. Mentre queia li va semblar que la tela s'esquinçava i que queia per l'espai. El color "aire del temps" i la transparència de la tela produïen aquest efecte.

Van passar a prop de la bandera reial, agitada pel vent, i la Nona va creure que veia al vampir que servia d'emblema a Monadi alçar el seu vol per caure sobre seu. Aleshores va llançar un crit agut i punyent, de desesperació suprema i nedant en una suor freda... Va despertar-se als braços de la seva mare. La mare, sol·lícita i afectuosa va tractar de tranquil·litzar-la, preguntant-li que què havia pertorbat el seu son d'aquella manera.

Perquè la veritat és que la nostra pseudoviatgera, que si recordeu, se n'havia anat a dormir amb el cap ple d'històries, acabava de somniar les aventures que aquí hem explicat.

Encara neguitosa i fatigada, va explicar a la seva mare el seu somni.

—Calla, tonta, —li va dir la mare afectuosament— no hi ha fades, ni bruixes, ni animals que parlen, a excepció dels lloros i les garses. I això que aquests ocells tan sols repeteixen les paraules que se’ls ensenya. Tu et capfiques i t’esveres amb les teves lectures i això és el que et produeix aquests malsons. Vinga tontina, dorm una mica i deixa aquestes ximpleries. —I dient això l’abraçava entre els seus braços i la cobria amb sonors petons maternals.

Però l’altra mare, que havia arribat a temps d’escoltar el relat del somni, va dir a la nena:

—La Lidia té raó: no hi ha fades, ni passa res al món que no pugui explicar-se per raons naturals. Però bé saps que en els llibres de contes que se’t donen per llegir, sota el relat de situacions meravelloses, s’hi acostuma a ocultar una veritat o un pensament que es creu veritable i just. El teu somni, per ser d’una nena de la teva edat, em sembla que té moltes coses que potser excedeixen al teu enteniment. Si demà encara el recordes, m’agradaria que l’escrivissis. Ja el llegiràs i el meditaràs després, sens dubte t’ajudarà a conèixer moltes injustícies i molts errors que potser et passarien per alt d’una altra manera.

MOTXILLA ECONÒMICA

En un exercici de transparència, hem decidit exposar quins són els costos que hi ha darrera de la publicació de cada llibre. Creiem totalment necessària l'accesibilitat a la cultura i la necessitat de generar-la des de posicions crítiques. Intentem que els preus dels nostres llibres no siguin desorbitats, però que, alhora, siguin viables per a sostenir el projecte. Esperem que això ajudi a les lectores a prendre consciència del que suposa. El preu de venta d'aquest llibre es divideix de la següent forma:

Treball d´impressió i postimpressió:	2,628€
Treball d´edició:	2,045€
Treball de distribució:	2€
Llibreria o altres:	4,5€
IVA (fucking impostos):	0,577€
Autoria (Montserrat Puig garrido & Il·lustradores):	2,250€
Aportació solidària (Correcció):	1€
PVP:	15€

Aquest llibre s’ha acabat de maquetar,
imprimir, encuadernar i produïr
durant l’aniversari de la constatació
de que el capitalisme provoca una societat malalta,
durant els primers dies de la primavera de 2021
als tallers de Descontrol Editorial & Impremta SCCL,
a Can Batlló, Barcelona